

Talousarvio 2025

Taloussuunnitelma 2026–2027

Kunnanhallitus 3.12.2024 § xxx

Kunnanvaltuusto 10.12.2024 § xx

Sisällys

1. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT.....	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus	4
1.2 Yleinen talouden tilanne	6
1.2.1 Kuntatalous	8
1.2.2 Valtionosuudet	9
1.2.3 Hyvinvointialueet	10
1.2.4 Kainuu.....	10
2. PALTAMON KUNNAN TALouden LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	12
2.1 Paltamon kuntaorganisaatio	12
2.2 Paltamon väestö.....	13
2.3 Paltamon kunnan henkilöstö	14
2.4 Työllisyys ja elinkeinot	17
2.5 Verotulot ja valtionosuudet	18
2.6 Kehittämisohjelma	19
2.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta	20
3. PALTAMON KUNTASTRATEGIA 2022–2030 JA TALOUSSUUNNITTELUPROSESSI.....	23
3.1 Kuntaorganisaation arvot.....	23
3.2 Kuntastrategian 2022–2030 toteuttamissuunnitelma 2024	24
4. KUNTAKONSERNI	30
5. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE	31
5.1 Talousarvion sitovuus	31
5.2 Määrärahojen riittävyys	31
5.3 Käyttötalousosa	32
5.4 Tuloslaskelmaosa.....	32
5.5 Investointiosa	32
5.6 Rahoitusosa	33
6. TULOSLASKELMAOSA.....	34
7. RAHOITUSLASKELMA	36
8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN PALVELUALUEITTAIN	38
8.1 Keskusvaalilautakunta.....	38
8.2 Kunnanvaltuusto.....	39
8.3 Kunnanhallitus	40
8.4 Tarkastuslautakunta	42
8.5 Lupa- ja valvontalautakunta	43

8.6 Hallintopalvelut.....	44
8.7 Elinvoimapalvelut	47
8.8 Sivistyspalvelut.....	52
8.9 Tekniset palvelut	67
8.9.1 Vesihuoltolaitos.....	80
8.9.2 Kaukolämpölaitos	82
9. INVESTOINNIT.....	84
10. MITTARIOSAA.....	85
11. LIITETIEDOT	86
11.1 Henkilöstösuunnitelma.....	86
11.2 Hankkeet.....	89
11.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely.....	91

1. TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITELMAN YLEISPERUSTE- LUT

1.1 Kunnanjohtajan katsaus

Kuntauudistusten keskellä kunnan roolit ja painopisteet elävät ajassa. Uudistusten keskellä ei voi unohtaa kunnan roolia nykyisten peruspalveluiden tuottajana. Kuntalaisten arjen sujuvuutta kehittäessä tulee muistaa peruspalveluiden merkitys ja toimintavarmuus. Yksistään sivistyspalveluissa työskentelee valtaosa kunnan henkilöstöstä tuottamassa laadukkaita peruspalveluita kuntalaisille. Peruspalveluita kehittäessä emme voi myöskään sulkea silmiämme toimintaympäristön muutoksilta ja siltä, että väestö vähenee, erityisesti perusopetusikäisten osalta.

Tuleva talousarviovuosi on vaalien vuosi. Vuonna 2025 järjestetään samanaikaisesti kuntavaalit ja aluevaalit. Kuntavaalit tuovat tullessaan uuden valtuustokauden alun ja samalla myös kuntastrategian päivittämisen. Samalla vuosi 2025 tarkoittaa nykyisen kuntastrategiamme viimeistä vuotta. Vuoden 2025 talousarvion yhteydessä on keskitytty nimenomaisesti toimenpiteisiin, jotka edistävät kuntastrategiamme toteuttamista jääneitä päämääriä ja toimenpiteisiin, jotka toisaalta jatkavat pitkäjänteistä strategiamme linjaamaa kehitystyötä.

Kehittämishojelman laadinta ja talousarvion valmistelu vuodelle 2025 on edennyt hyvässä yhteistyön hengessä. Se ei ole ollenkaan itsestäänselvyys, sillä talouden haasteiden keskellä koetellaan keskinäistä luottamusta, kykyä yhteistyöhön ja uskoa tulevaisuuteen. Olemme todenneet, että oikeatietä talouden tasapainon saavuttamiseen ei ole. Meidän on yhdessä löydettävä riittävät ja oikeasuuntaiset toimenpiteet talouden vahvistamiseksi. Tasapainottamistoimien etsiminen, sopeuttamistoimista päättäminen ja tehtyjen linjausten toimeenpano tulevat mittaamaan yhteisön sietokykyä ja kuntaorganisaatiomme päätöksentekokykyä. Paltamolainen päätöksentekokyky ja yhteishenki on vertaansa vailla. Tämä on valtava voimavara aikana, jolloin tarvitaan vastuunkantoa ja uskoa tulevaan.

Kolikon toisena puolena sopeuttamiselle on tulopohjan vahvistaminen elinvoiman vahvistamiseen tähtäävillä toimilla ja myös suorilla toimilla, kuten verotulojen lisäämisellä ja asiakasmaksujen korottamisella. Talousarviovalmistelun yhteydessä harkittiin myös veronkorotusta tuloveroprosenttiin, jotta vuodelle 2025 talousarvioon olisi saatu enemmän liikkumavaraa. Valtuusto päätti kuitenkin pitää tuloveroprosentin ennallaan. Kehittämishojelman mukaisesti valtuusto päätti pienistä korotuksista tiettyihin kiinteistöveroprosentteihin.

Vuoden 2024 aikana elinvoimaisuuden edistäminen on jo nostettu kunnan toiminnan keskiöön ja palvelutuotannon ohella Paltamon kunnan profiilia elinvoimakuntana on vahvistettava edelleen. Kunnan tunnettuuden lisäämisellä pyritään vahvistamaan pito- ja vetovoimaisuutta niin asukkaiden kuin yritystenkin näkökulmasta.

Seuraamme myös aktiivisesti valtiovarainministeriön käynnistämää valtionosuusjärjestelmän uudistamistyötä, jonka tavoite on uusi valtionosuusjärjestelmä 1.1.2027 alkaen. Kunnasta osallistutaan Kuntaliiton taustatyöhön kuntien rahoitusmallin muokkaamiseksi vastaamaan kuntien todellisia tehtäviä uudessa kuntamallissa.

Näiden tunnistettujen muutoshaasteiden edellä Paltamon kunta jatkaa organisaatiouudistusta sekä toimintatapojen ja johtamiskäytänteiden kehittämistä. Tehokkaassa kuntaorganisaatiossa uskalletaan toimia matalammassa organisaatiossa. Kunnan elinvoimaisuuden kehittämiseen tarvitaan lisää panostusta. Kunnan yhteisen tavoitekuvan rakentamisen merkitys kasvaa edelleen. Uudistuneilla rakenteilla ja toimintatavoilla vahvistetaan yhteistyötä kunnan palveluiden tuottamisessa.

Toiminnan virtaviivaistaminen, päällekkäisyyksien karsiminen, palveluiden sähköistämisen jatkaminen ja työntekijöiden vahva osallistaminen toiminnan ja palveluiden kehittämiseen lisäävät työn mielekkyyttä ja tuottavuushyötyjä. Paltamon kunnan uusi organisaatiomalli perustuu yhdessä tekemiseen, myös naapurikuntien kanssa.

Meidän on kyettävä katsomaan viisaasti ja kestävästi tulevaisuuteen, reagoitava muutoksiin ja suhteutettava kuntapalvelumme todelliseen palvelutarpeeseen. Paltamo on kaikkien osien ja tekijöiden summa, sujuvan arjen pitäjä. Voimme olla kunnastamme perustellusti ylpeitä ja tuoda esille Paltamon vahvuuksia, missä ikinä liikummekaan. Tehdään tulevanakin vuonna yhdessä työtä entistä viihtyisämmän, persoonallisemman ja historiaansa unohtamatta uudistuvan Paltamon puolesta.

Pasi Ahoniemi
kunnanjohtaja

1.2 Yleinen talouden tilanne

Suomen talouden taantumien pohja näyttäisi olevan ohitettu. Vuositasolla BKT kuitenkin supistuu 0,2 prosenttia vuonna 2024. Inflaation hidastuminen ja korkojen kääntymisen laskuun yhdessä kotitalouksien kohtuullisen hyvän tulokehityksen kanssa lisäävät kotitalouksien käytettävissä olevia tuloja ja kulutusta. Investoinnit kääntyvät kasvuun vuonna 2025. BKT kasvaa 1,7 prosenttia vuonna 2025 ja 1,5 prosenttia vuonna 2026. Julkisiin menoihin kohdistuvat säästöt ja verojen korotus hidastavat kotimaisen kysynnän kasvua ja nostavat hintoja ennustejakson alussa, kun taas työllisyystoimet kasvattavat työn tarjontaa läpi ennustejakson. Työllisyys laskee vuonna 2024, mutta kasvaa vuodesta 2025 lähtien tuotannon kasvun ja työllisyystoimien ansiosta. Vuoteen 2026 mennessä 15–64-vuotiaiden työllisyysaste nousee 74,1 prosenttiin ja työttömyysaste laskee 7,2 prosenttiin.

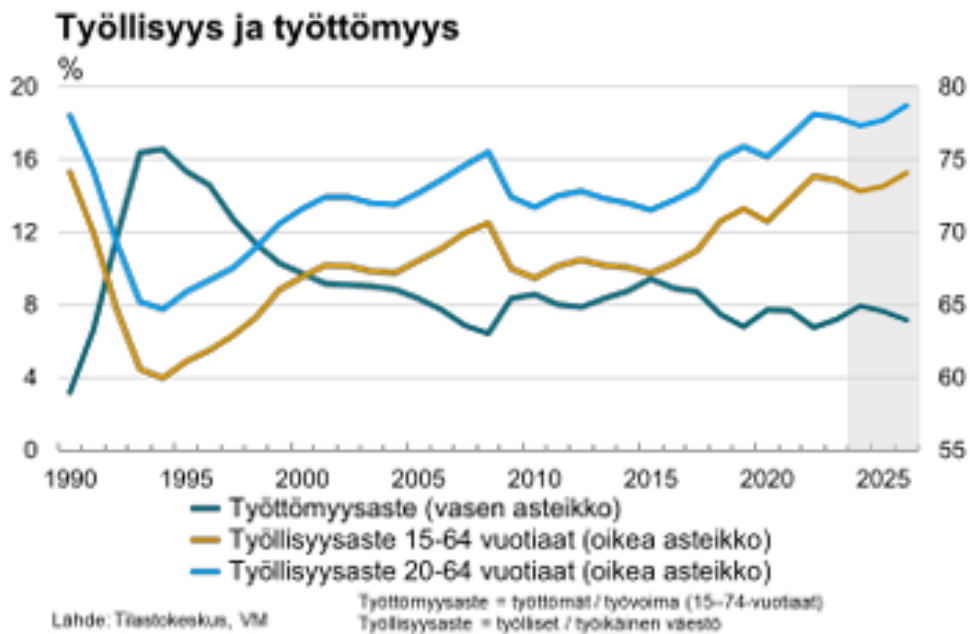
Julkisyhteisöjen alijäämän arvioidaan olevan 3,7 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen vuonna 2024. Alijäämä alkaa kuitenkin vähitellen supistua talouden elpymisen sekä hallituksen toimien myötävaikutuksella. Vuonna 2025 alijäämä on 3,2 prosenttia ja vuonna 2028 2,1 prosenttia. Valtionhallinnon ja paikallishallinnon suuret alijäämät sekä talouden heikko suhdanne kasvattavat velkasuhdetta nopeasti ennustejakson alussa. Tänä vuonna velkasuhde nousee yli 80 prosentin suhteessa BKT:hen, josta se kasvaa vähitellen 86 prosenttiin vuonna 2028. Kestävyyssvajeen arvioidaan olevan 2 prosenttia suhteessa BKT:hen.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2024)

Vuonna 2024 työllisten määrä vähentyy puoli prosenttia, sillä työvoiman kysyntä on heikkoa talouden taantumien vuoksi. Avoimia työpaikkoja on tänä vuonna ollut viime vuotta vähemmän palveluissa ja teollisuudessa. Lisäksi elinkeinoelämä suunnittelee työllistävänsä selvästi vähemmän ihmisiä varsinkin jalostustoimialoilla. Rakennustoiminnassa työllisiä on yhä selvästi vuotta 2023 vähemmän. osaavan työvoiman yleinen puute saa yritykset kuitenkin pitämään jossain määrin kiinni

työntekijöistään, sillä taantuma näyttää jäävän lyhytaikaiseksi ja on todennäköistä, että lomautuksiin sekä muihin työvoimajoustoihin turvaudutaan pikemmin kuin irtisanomisiin. Lisäksi paikallis- ja hallinto työllistää lisää varsinkin terveydenhuoltoon. Työllisyyden laskun ja lomautusten suuren määrän vuoksi työtuntien määrä supistuu selvästi koko taloudessa.

Työttömien määrä lisääntyi alkuvuonna laaja-alaisesti ja varsinkin rakennus- sekä asiantuntija-ammateissa. Miesten työttömyys kasvoi hieman naisten työttömyyttä enemmän. Erityisesti 35–44-vuotiaiden ikäryhmässä miesten työttömyys lisääntyi paljon samoin kuin naisten ikäryhmässä 25–34-vuotiaat. Työmarkkinoilla on siten paljon työvoimaa, noin 14 000 enemmän kuin vuosi sitten. Työvoiman määrää on kasvattanut myös vilkas maahanmuutto.

Työttömyyden nousu jatkuu vuonna 2024. Erityisesti rakentamisen supistuminen lisää jalostuksen toimialan työttömyyttä. Myös teollisuudessa työllisyys supistuu korkealta tasolta. Työttömyysaste nousee kahdeksaan prosenttiin koko taloudessa vuonna 2024.

Talouden ja työllisyyden kääntyminen kasvuun vuosina 2025 ja 2026 vähentää työttömyyttä, mutta ammattitaitoisen työvoiman osaamisvaatimukset hidastavat työttömyyden laskua. Työttömyysaste jää vuonna 2026 päälle seitsemään prosenttiin, joka on noin puoli prosenttiyksikköä enemmän kuin EU:n yhteisellä menetelmällä arvioitu rakenteellisen työttömyyden taso Suomessa.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2024)

1.2.1 Kuntatalous

Syksyn kuntatalousohjelma kertoo kuntien talousnäkömien heikkenevän. Tilanne heikkenee selvästi jo kuluvan vuoden aikana. Kuntien menot kasvavat pääasiassa ansiokehityksen aiheuttaman kustannusten nousun ja investointitarpeiden vuoksi. Ensi vuonna kuntien toimintaan ja talouteen vaikuttaa voimakkaasti työllisyyspalvelujen siirtyminen kuntien vastuulle. Valtio lieventää sote-siirtolaskelman tarkentumisen vaikutuksia pysyvällä 277 miljoonan euron valtionosuuden lisäyksellä vuodesta 2025 alkaen.

Kuntahallinnon¹ rahoitusasema heikkeni viime vuonna 1,3 mrd. euroa alijäämäiseksi. Synkät luvut aiheutuivat etenkin sote-uudistuksen jälkeen kuntahallintoon jääneiden kulutusmenojen nopeasta kasvusta. Kuntahallinnon tilanne näyttää tulevina vuosina menojen ja tulojen kasvavan epätasapainon vuoksi entistä haastavammalta. Kuntahallinnon alijäämän suhteessa BKT:hen arvioidaan pysyvän vuonna 2024 viime vuoden lukemissa eli 0,5 prosentissa. Talouden alavireisyys laskee kuntien saamia yhteisöverotuloja vuonna 2024, mutta muiden kuntien saamien verolajien arvioidaan kehittyvän suotuisasti. Kuntien saamat tulonsiirrot valtiolta laskevat sote-siirtoon liittyvän tarkistuksen sekä hallitusohjelman mukaisen valtionosuuksiin tehtävän indeksisäästön vuoksi.

Kuntahallinnon alijäämä syvenee 0,6–0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2025–2028. Kuntahallinnon kulutusmenojen kasvu jatkuu ennustevuosina melko ripeänä, mikä aiheutuu pääasiassa hintojen noususta. Inflaatio on palautunut maltilliselle tasolle, mutta vuosina 2025–2027 kunta-alan ansiokehityksen oletetaan olevan talouden yleistä ansiokehitystä hieman nopeampaa kunta-alalle aiemmin sovitun palkkausjärjestelmien kehittämisohjelman vuoksi. Kunta-alan palkkasopimukset päättyvät keväällä 2025, ja siksi sopimusratkaisut tuleville vuosille selviävät vasta myöhemmin.

Hintojen nousun lisäksi myös kulutusmenojen volyyymi kasvaa poikkeuksellisesti vuonna 2025 TE-palvelu-uudistuksen takia. Uudistuksessa kunnille ja kuntien muodostamille yhteistoiminta-alueille siirtyy vastuu työ- ja elinkeinopalveluiden järjestämisestä, ja samalla kuntien rahoitusvastuuta työttömyysetuksista laajennetaan. Työllisyyskehityksellä on uudistuksen jälkeen entistä suurempi vaikutus kuntien talouteen ja siten Kuntatalous on aiempaa herkempi suhdannevaihteluille. Kuntien tehtävät painottuvat kuitenkin uudistuksen jälkeenkin lasten ja nuorten palveluihin, kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve on laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. oppilaiden määrän väheneminen ei kuitenkaan tarkoita sitä, että opetuksen järjestämisen kustannukset laskisivat samalla tahdilla. Palvelutarpeen laskua onkin totuttuun tapaan hieman loivennettu painelaskelmassa.

Kulutusmenojen kasvupaineiden lisäksi kuntahallinnon menoja kasvattavat investoinnit. Investointipaineita ylläpitävät muun muassa rakennuskannan ikä, muuttoliike ja vihreän siirtymän edellyttämät muutokset. Kuntahallinnon heikkenevä taloustilanne korostaa kuitenkin investointien tarveharkinnan tärkeyttä. Välttämättömiä investointeja on silti paljon, sillä kuntien investoinnit kohdistuvat valtaosin rakennuksiin, teihin sekä muuhun perusinfrastruktuuriin.

Kuntien tulonsiirrot valtiolta kasvavat vuonna 2025, sillä TE-palveluiden järjestämisestä muodostuu kunnille uusi valtionosuustehtävä, jonka rahoitus kohdennetaan kunnille peruspalveluiden valtionosuuden kautta laskennallista menolisäystä vastaavasti. Valtionosuuksiin tehdään kuitenkin samanaikaisesti tuntuvia leikkauksia vuosina 2025–2027 mm sote-siirtoon liittyvien takautuvasti perittävien valtionosuuksien vuoksi. Valtionosuuksien kasvua hidastaa myös hallituksen päättämä

yhden prosenttiyksikön indeksijarru vuosina 2024–2027 sekä asukasluvun ja laskentatekijöiden muutokset, erityisesti lapsi-ikäluokkien pieneneminen.

Verotulot ovat edelleen kuntien merkittävin tulonlähde, vaikka niiden taso puolittuikin sote-uudistuksen yhteydessä. Vaikka kuntien verotulojen kasvuprosentit pysyvät ennustevuosina pitkän aikavälin keskiarvon yläpuolella, ei verorahoitus riitä kuntahallinnon kasvaviin menopaineisiin. Kuntahallinnon mittavat alijäämät vuosina 2025–2028 edellyttävät merkittäviä sopeutustoimia kunnissa tulevina vuosina. Alijäämät kasvattavat kuntahallinnon velkaa ja velkasuhde jatkaa kasvuaan tarkasteluvuosina.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2024)

1.2.2 Valtionosuudet

Valtiovarainministeriö julkaisi 23.9.2024 kuntien ennakkollisen valtionosuuslaskelman vuodelle 2025. Laskelma sisältää vuoden 2025 valtion talousarvioesityksen mukaiset toimenpiteet sekä määräytymistekijöiden päivityksiä. Vuonna 2025 voimaantuleva TE-uudistus sisältyy myös laskelmaan. Kunnan peruspalvelujen valtionosuus on vuonna 2025 noin 3,4 miljardia euroa.

Vuoden 2025 talousarvioesityksessä valtiolta kunnille siirtyvien työvoima- ja kotoutumispalveluiden rahoitus on noin 658 miljoonaa euroa. Vuodesta 2025 voimaantulevat työvoima- ja kotoutumispalveluihin liittyvät tehtävämuutokset pienentävät kuitenkin kuntien kustannuksia ja valtionosuusrahoitusta noin 51 miljoonalla eurolla. Tämän lisäksi valtionosuuksien kautta kunnille korvataan työttömyysetuuksien laajeneva rahoitusvastuu. Korvaus lisää kuntien valtionosuutta 216 miljoonalla eurolla vuodesta 2025 alkaen.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain sote-uudistusta koskevien siirtymäsäännösten mukaan valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus tehdään sote-uudistuksen jälkeen ensimmäisen kerran vuodelle 2025. Kustannustenjaon tarkistuksen valtionosuusvaikutus on noin 64,5 miljoonaa euroa valtionosuuksia kasvattava.

Talousarvioesityksen mukainen kunnan peruspalveluiden hintaindeksi on 3,4, josta aiheutuva valtionosuuden lisäys on noin 86 miljoonaa euroa. Hallitusohjelman mukaisesti peruspalvelujen valtionosuuden indeksikorotukseen tehdään kuitenkin yhtä prosenttiyksikköä vastaava vähennys vuosina 2024–2027. Vuonna 2025 vähennys pienentää valtionosuutta noin 25 miljoonaa euroa.

Päivitetyssä laskelmassa on otettu huomioon tiedossa olevat määräytymistekijätiedot sekä muut kuntien peruspalveluiden valtionosuuksiin vaikuttavat taustatiedot. Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasauslaskelma on laskettu Verohallinnon vuoden 2023 ennakkollisen, elokuussa julkaistun maksuunpanotiedon perusteella.

(Valtiovarainministeriön tiedote 23.9.2024)

1.2.3 Hyvinvointialueet

Hyvinvointialueiden ensimmäinen toimintavuosi 2023 oli taloudellisesti vaikea ja rahoitusasema selvästi alijäämäinen, -1,7 miljardia euroa eli -0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Vuonna 2024 tilanne pysyy edelleen haastavana ja rahoitusasema heikkenee vielä -0,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Vuonna 2025 alueiden tulot kasvavat valtionrahoituksen jälkikäteistarkistuksen takia ja rahoitusasema paranee -0,2 prosenttiin.

Kuluvana vuonna alueiden rahoitusasema pysyy heikkona. Kustannusten kasvu on nopeaa, mutta alueiden omat sopeutustoimet hidastavat menojen kasvua. Kertymätiedot alueiden taloudesta osoittavat, että menojen kasvu on jatkunut alkuvuonna edelleen nopeana ja alueiden omat tilinpäätösennusteet viittaavat siihen, että taloudellinen tasapaino heikkenee yhä. Menojen kasvua ajaa ennustekaudella erityisesti korkeat palkkojen sopimuskorotukset ja palvelujen ostojen kasvu. Koska palkkojen sopimuskorotukset ylittävät yleisen ansiotason kasvun, ei valtionrahoitus huomioi niiden vaikutuksia yleisen ansiotason ylittävältä osalta etukäteen. Vuonna 2025 rahoitusasema kohenee, kun valtion rahoituksessa huomioidaan v. 2023 toteutuneiden kustannusten ero rahoitukseen.

Alueiden tulot koostuvat pääosin valtionrahoituksesta ja asiakkaiden maksutuloista. Valtionrahoitus kasvaa reippaasti vuonna 2025, kun siinä huomioidaan vuonna 2023 kertynyt alueiden alijäämä, joka kasvattaa valtionrahoitusta n. 1,4 miljardilla eurolla. Tässä ennusteessa seuraavien vuosien jälkikäteistarkistus on arvioitu julkisen talouden suunnitelmassa tehtyjen varausten perusteella. Jos alueiden menot kehittyisivät ennustetun mukaisesti, olisi jälkikäteistarkistus suurempi kuin mihin nyt on varauduttu. Alueen maksutuottojen odotetaan kasvavan indeksitarkistusten ja säästötoimien vuoksi nopeasti tänä ja ensi vuonna.

Hyvinvointialueilla on käsissään suuret sopeutusvaatimukset ensimmäisen vuoden suurten kirjanpidon mukaisten alijäämien takia ja myös toisen toimintavuoden alijäämä on jäämässä suureksi. Alueet ovat aloittaneet sopeutustoimet, mutta niiden kokoluokasta ei ole vielä olemassa kattavaa arviota. Myös kuluvan vuoden sopeutusten määrään liittyy epävarmuutta ja tilinpäätösennusteiden perusteella sopeutukselle asetettuja tavoitteita ei saavuteta täysin. Alueiden toimintaa vaikeuttaa myös henkilöstöpula, joka voi yhtäältä johtaa palveluostojen ja kulujen kasvuun, ja toisaalta hidastaa henkilöstömenojen kasvua ja heikentää palvelujen saatavuutta.

(VM: Taloudellinen katsaus, syksy 2024)

1.2.4 Kainuu

Vuoden 2023 lopussa Kainuun väkimäärä oli 70 164 henkilöä eli väkimäärä väheni 357 henkilöllä edellisvuodesta.

Kainuun väestö vähenee ikärakenteen takia. Kuolleisuus on ollut syntyvyyyttä suurempaa jo vuodesta 1998 saakka ja on jo lähes kolminkertainen syntyneiden määrään nähden. Vuonna 2023 Kainuuseen syntyi ennakkotietojen mukaan 407 lasta ja kuolleiden määrä oli 1 145.

Kainuu on saanut muuttovoittoa kolme vuotta peräkkäin. Vuonna 2023 ennakkotietojen mukaan muuttovoitto oli 379 henkilöä. Nettomaahanmuutto oli 944 henkilöä. Kajaanin väkiluku kasvoi.

Tilastokeskuksen väestöennusteen (syyskuu 2021) mukaan Kainuun väkiluku vuonna 2040 olisi 60 312. Ennusteet ovat pitkän aikavälin trendiennusteita, jotka olettavat, että kehitys pysyy nykyisen kaltaisena. Ennusteet eivät ota huomioon alueen muuta kehitystä, suunniteltuja investointeja eikä maahanmuuton tai syntyvyyden kasvua. Vuonna 2023 väkiluku oli 480 henkilöä suurempi kuin TK:n ennuste.

Kainuun liitto on asettanut Kainuun väestötavoitteeksi 70 000 henkilöä vuonna 2040. Tavoitteena on erityisesti tulomuuton kasvattaminen.

(Kainuun liitto tietopalvelut: Väestö ja muuttoliike)

	Kainuu	Hyrnsalmi	Kajaani	Kuhmo	Paltamo	Puolanka	Ristijärvi	Sotkamo	Suomussalmi
Elävänä syntyneet	407	9	259	36	11	10	3	52	27
Kuolleet	1145	43	474	165	66	60	29	165	143
Luonnollinen väestönlisäys	-738	-34	-215	-129	-55	-50	-26	-113	-116
Kuntien välinen tulomuutto	2761	87	1499	175	148	121	65	439	227
Kuntien välinen lähtömuutto	3326	90	1878	227	175	105	54	474	323
Kuntien välinen nettomuutto	-565	-3	-379	-52	-27	16	11	-35	-96
Maahanmuutto Suomeen	1007	8	828	19	26	15	3	85	23
Maastamuutto Suomesta	63	0	35	6	2	1	0	16	3
Nettomaahanmuutto	944	8	793	13	24	14	3	69	20
Kokonaisnettomuutto	379	5	414	-39	-3	30	14	34	-76
Väestönlisäys	-359	-29	199	-168	-58	-20	-12	-79	-192
Väkiluku	70149	2064	36492	7585	3041	2359	1162	10275	7171

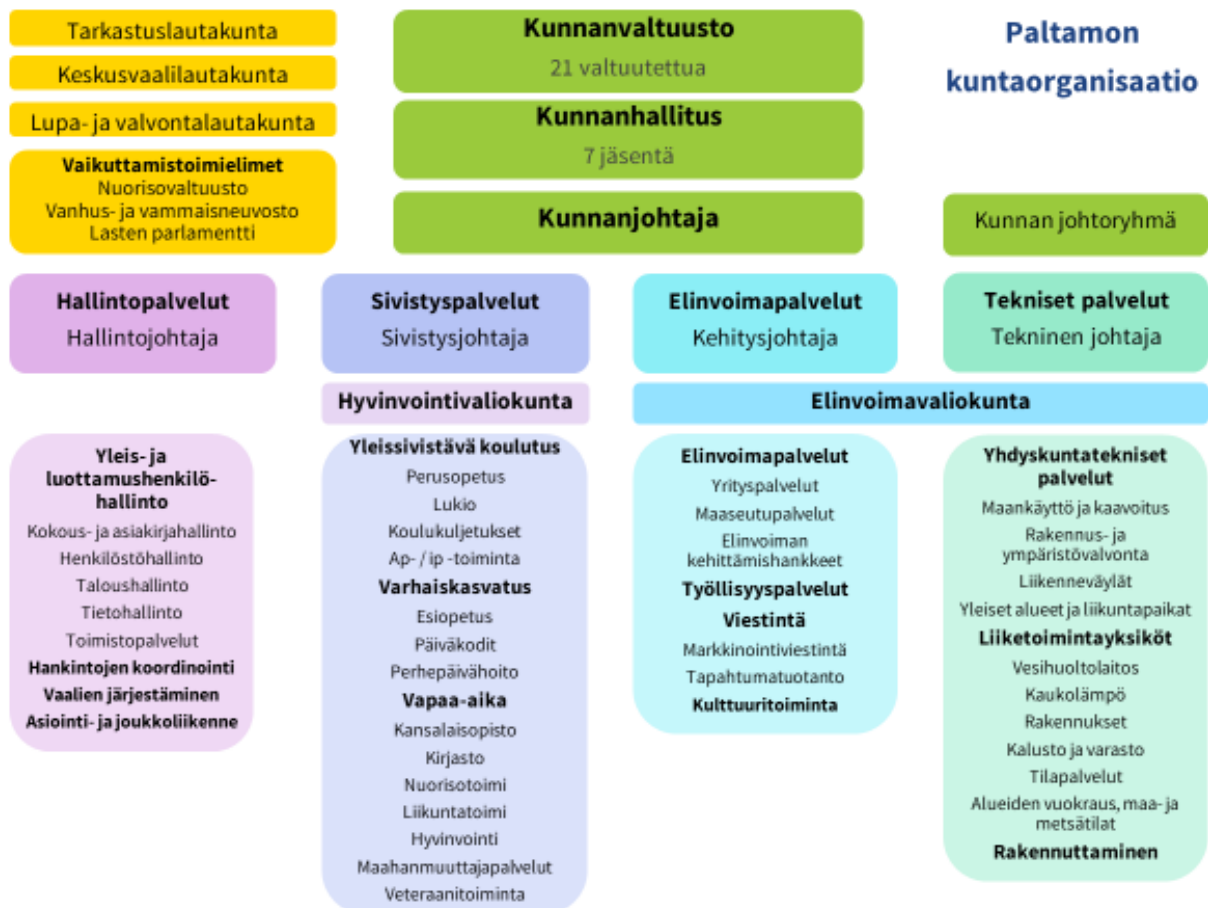
Data: Tilastokeskus, väestömuutokset
Kainuun liitto 25.1.2024

2. PALTAMON KUNNAN TALOUDEN LÄHTÖKOHDAT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

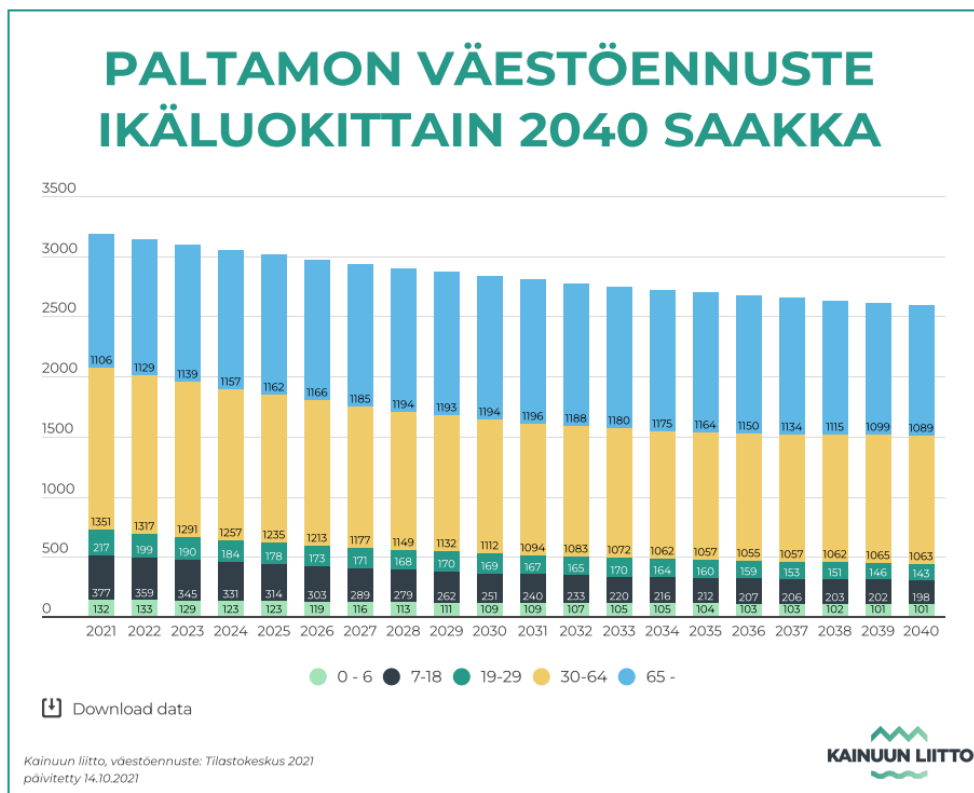
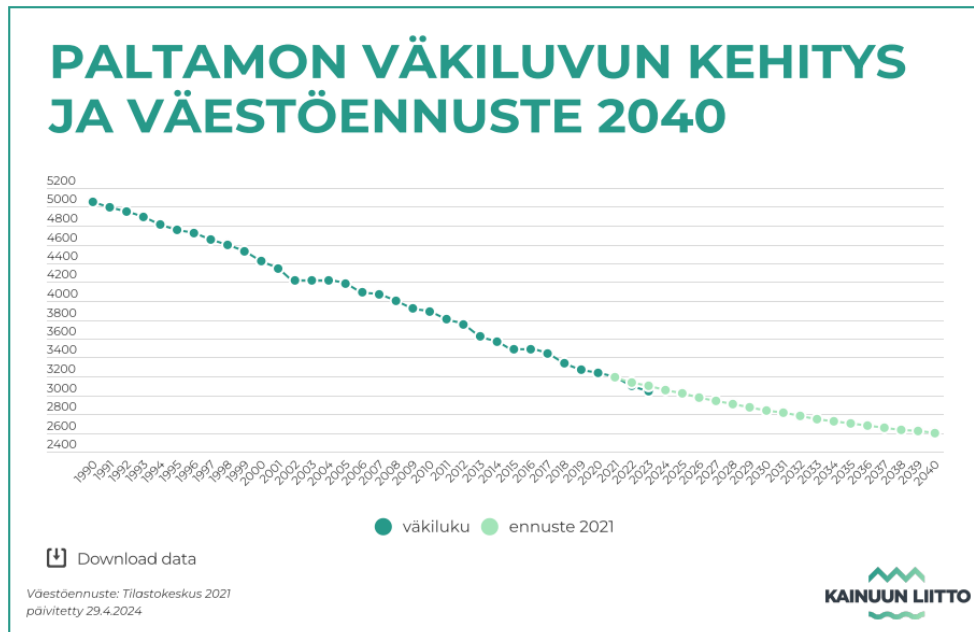
2.1 Paltamon kuntaorganisaatio

Vuodesta 2005 alkaen Paltamon kuntaorganisaatiossa on ollut käytössä valtuusto-kunnanhallitusmalli. Tässä mallissa kunnanhallitus hoitaa myös lautakuntien tehtävät niin pitkälle, kuin laki antaa mahdollisuuden. Lakisääteiset, pakolliset lautakunnat Paltamossa ovat tarkastuslautakunta, keskusvaalilautakunta sekä lupa- ja valvontalautakunta. Vuoden 2023 alusta alkaen valtuusto jakaantuu hyvinvointivaliokuntaan ja elinvoimavaliokuntaan. Vuoden 2025 toteutetaan organisaatiouudistus, joka tulee voimaan 1.1.2026.

2.2 Paltamon väestö

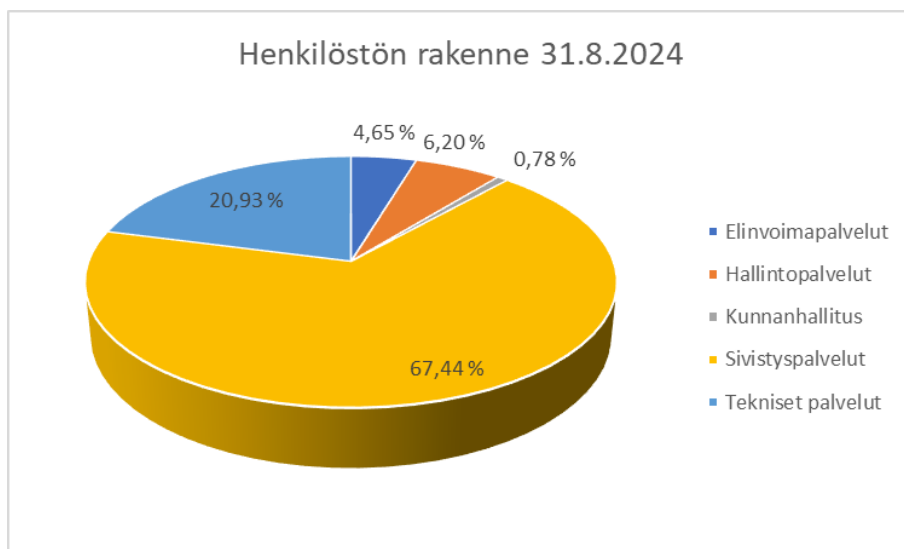
Paltamon kunnan väestö on aiempina vuosina vähentynyt noin kahden prosentin vuosivauhtia, mutta vuonna 2022 väestö vähentyi jo kolme prosenttia. Vuoden 2023 lopussa väkiluku oli 3037, mikä on 33 henkilöä vähemmän kuin 31.12.2022.

2.3 Paltamon kunnan henkilöstö

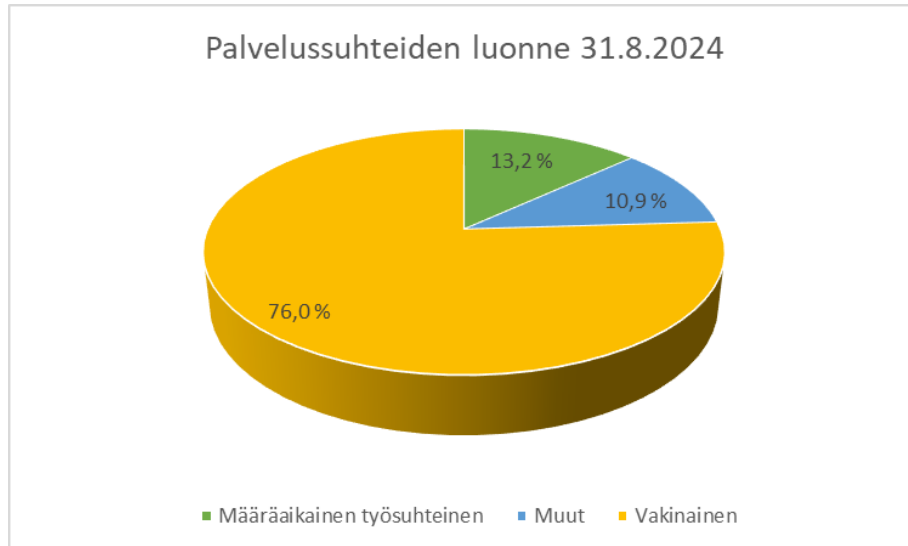
31.8.2024 Paltamon kunnan henkilöstömäärä oli 129 henkilöä. Edellisenä vuonna 1.9.2023 tilanteessa henkilöstömäärä oli 131 henkilöä. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä Paltamon kunnan henkilöstöä oli 124 henkilöä. Henkilöstömäärissä ei ole huomioitu kansalaisopiston sivutoimisia tuntiopettajia.

Suurimman osan Paltamon kunnan henkilöstöstä muodostavat sivistyspalvelut, jonka henkilöstön osuus 31.8.2024 oli 67,4 prosenttia (1.9.2023 68,7 %) koko kunnan henkilöstöstä. Toiseksi eniten henkilöstöä eli 20,9 prosenttia oli teknisissä palveluissa (1.9.2023 19,8 %). Hallintopalveluiden ja kunnanhallituksen henkilöstön osuus koko kunnan henkilöstöstä oli 7,0 prosenttia (1.9.2023 6,9 %) ja elinvoimapalveluiden osuus oli 4,7 prosenttia (1.9.2023 4,6 %). Sivistyspalveluissa työskenteli kolme henkilöä vähemmän kuin edellisen vuoden tarkasteluajankohtana, jonka takia muiden palvelualueiden prosenttiosuudet kasvoivat hieman viime vuodesta.

TAULUKKO: Henkilöstön rakenne 31.8.2024

Vakinaisessa palvelussuhteessa työskenteli 31.8.2024 76,0 prosenttia henkilöstöstä eli yhteensä 98 henkilöä. Määräaikaisessa palvelussuhteessa oli 13,2 prosenttia henkilöstöstä (17 henkilöä) ja muita palvelussuhteisia oli 10,9 prosenttia henkilöstöstä (14 henkilöä). Vakinaisia palvelussuhteita oli kolme enemmän kuin edellisenä vuonna 1.9.2023 tilanteessa.

TAULUKKO: Palvelussuhteiden luonne 31.8.2024.

Talousarviovuoden ja suunnitelmavuosien henkilöstösuunnitelmassa on huomioitu tarvittavat palkalliset henkilötyövuodet ja niitä vastaavat henkilöstömenot. Henkilöstösuunnitelma sisältää koko sen henkilöstön, jolle on varattu talousarvioon henkilöstökuluja. Henkilöstökulut sisältävät sekä vakinaisen että määräaikaisen henkilöstön kaikki palkanosat eli esimerkiksi erillis- ja ylityökorvaukset, palkanlisät sekä lomarahat ja palkkojen sivukulut. Työssäolokuukaudet sisältävät myös kaikki palkalliset vapaat. Tarkempi henkilöstösuunnitelma talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille löytyy liitetiedoista. Talousarvion laatimisessa on arvioitu myös kunta-alan sopimuskorotusten vaikutuksia palkkakuluihin. Tiedossa olevien, talousarviovuodelle 2025 ajoittuvien korotusten perusteella sopimuskorotusten vaikutuksiin on varauduttu talousarviossa kahden prosentin palkankorotusvarauksella.

Kunnan henkilöstö (virat ja työsuhteet) 2023–2027

Vastuualue	TA 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnanhallitus	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Hallintopalvelut	7,79	7,54	6,24	6,24	6,24
Elinvoimapalvelut	5,75	6,00	8,50	8,00	8,00
Sivistyspalvelut	80,73	78,25	70,07	69,77	69,27
Tekniset palvelut	22,75	21,75	19,25	19,25	19,25
Yhteensä	118,02	114,54	105,06	104,26	103,76

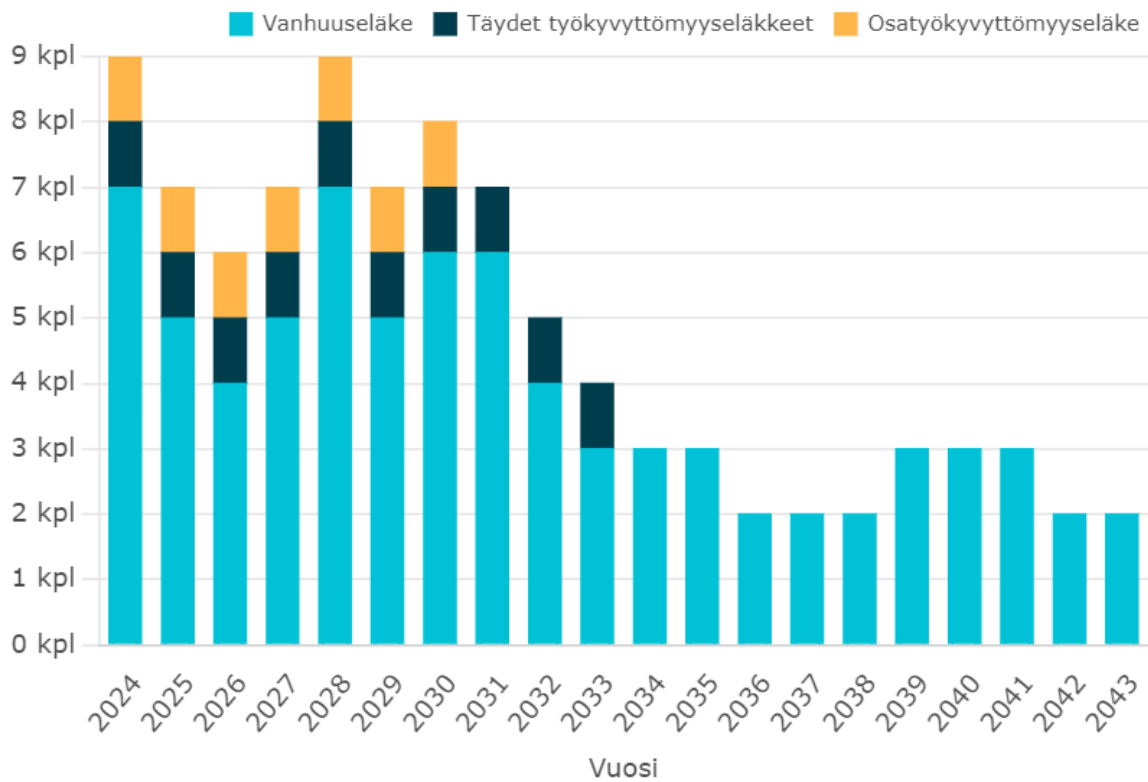
TAULUKKO: Henkilötyövuodet 2023–2027.

Kevan eläköitymisennusteessa kuvataan vakuutettujen arvioitu eläköityminen eläkelajin mukaan. Ennuste perustuu vuoden 2023 maaliskuun lopussa vakuutettuna olleiden työ- ja virkasuhteisten tilanteeseen sekä vuoden 2023 alun organisaatiotilanteeseen. Ennusteessa on huomioitu vanhuustyökyvyttömyys- ja osatyökyvyttömyyseläkkeelle siirtyvät henkilöt. Vanhuuseläkkeet sisältävät varhennetut vanhuuseläkkeet. Täydet työkyvyttömyyseläkkeet sisältävät täydet kuntoutustuet ja

työraueläkkeet. Osatyökyvyttömyyseläkkeet sisältävät osakuntoutustuet. Vuoden 2017 eläkeuudistuksesta johtuen alimmat eläkeiät nousevat syntymävuoden mukaan portaittain.

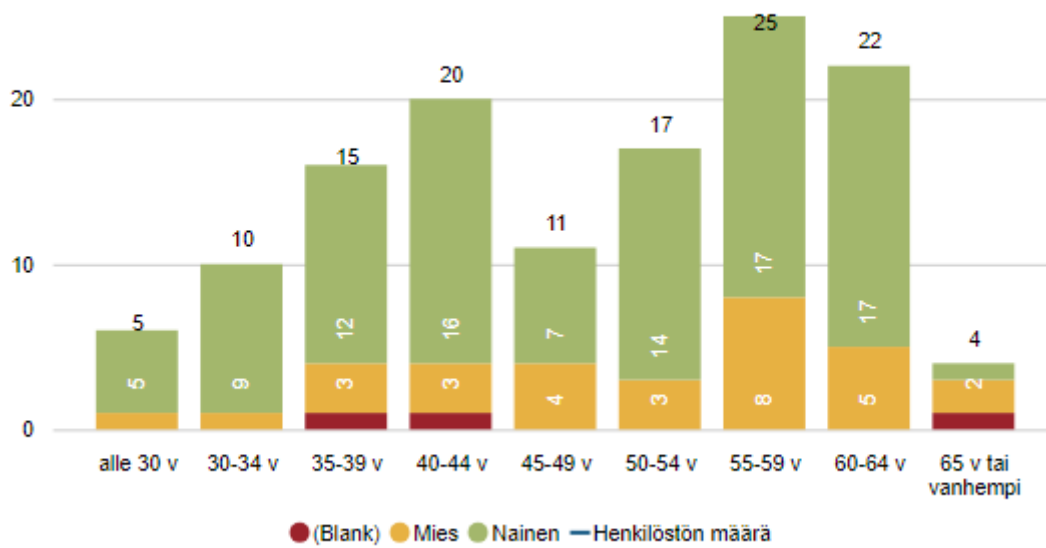
Kevan ennusteen mukaan vuosien 2024–2029 eläkepoistumaksi arvioidaan 36 henkilöä (24 %). 30.8.2024 Paltamon kunnan henkilöstön keski-ikä oli 48 vuotta.

Eläköitymisennuste

TAULUKKO: Keva, Avaintiedot, Eläköitymisennuste.

Henkilöstömäärän ikäjakauma

TAULUKKO: Henkilöstön ikäjakauma 31.8.2024.

Kuntastrategian mukaisesti yksi kehittyvän kunnan kriittisistä menestystekijöistä on työhyvinvointi ja työyhteisön toimintakulttuuri. Kunnan henkilöstön työtyytyväisyyttä ja työhyvinvointia on karotettu viimeksi vuoden 2023 alussa teetetyyn työhyvinvointikyselyn avulla. Työyhteisötoimikunnassa on päätetty, että työhyvinvointikyselyt toteutetaan joka toinen vuosi, joten seuraava kysely toteutetaan talousarviovuonna 2025. Epassin rinnalle työhyvinvointia tukemaan otettiin kesäkuussa käyttöön työsuhdepyöräetu.

Paltamon kunnan henkilöstösuunnitelman mukaisia toimenpiteitä toteutetaan suunnitelmakaudella ja työhyvinvointikyselyn tuloksia hyödynnetään sekä yksikkö- että kuntatason kehittämiskohteina. Esihenkilöiden tulee huolehtia työn hyvästä organisoinnista, asianmukaisista työoloista sekä siitä, että henkilöstö kokee hallitsevansa työnsä. Tarvittavista resursseista työntekijöiden koulutukseen pidetään huolta. Avoimella tiedottamisella ja kehityskeskusteluilla lisätään luottamusta ja yhteisöllisyyttä. Henkilöstön jaksaminen koko työuran keston ajan on vahva perustavoite. Henkilöstöllä on myös oma vastuu huolehtia omasta hyvinvoinnistaan, terveydestään ja osaamisestaan.

2.4 Työllisyys ja elinkeinot

Syyskuussa 2024 Kainuussa oli 2 779 työtöntä työnhakijaa, mikä on 303 henkeä enemmän kuin vuotta aiemmin. Kainuun työttömyystilanne oli vuoden takaiseen verrattuna alueista kymmeneneksi parasta.

Työttömyysaste oli Kainuussa kuun lopussa 9,2 prosenttia, alueista viidenneksi vähiten ja 1,1 prosenttiyksikköä enemmän kuin vuotta aiemmin. Koko maassa työttömyysaste oli 10,4 prosenttia, mikä on prosenttiyksikön vuoden takaista enemmän.

Työvoiman kysyntä on ollut viimeisen vuoden ajan useimpina kuukausina merkittävästi edellisvuotta pienempi. Syyskuussa uusia avoimia työpaikkoja ilmoitettiin työ- ja elinkeinotoimistoihin sekä kuntakokeiluihin 46 prosenttia vuotta aiempaa vähemmän (-364), yhteensä 430. Työvoiman saatavuus on parantunut väliaikaisesti matalasuhtanteen takia, mutta tekijöistä on edelleen pulaa monella alalla (Työ- ja elinkeinoministeriö: Kainuun työllisyyskatsaus, syyskuu 2024).

Kriittinen kysymys Kainuulle on osaavan työvoiman saatavuus. Työvoiman eläköityminen, tulevat tuotannolliset investoinnit, yritysten kasvu sekä mahdolliset julkisen sektorin uudet tehtävät lisäävät työvoiman kysyntää. Nopea kasvu on johtanut vaikeisiin rekrytointiongelmiiin ja työvoimapuulaan. Kainuussa on uusia avoimia työpaikkoja ennätysmäärin.

Työmarkkinoille tulevien nuorten määrä on vuosittain noin 500 henkilöä eläköityviä pienempi, ja Tilastokeskuksen vuonna 2021 julkaiseman ennusteen mukaan Kainuun 15–64-vuotiaiden määrä vähenee vuoteen 2040 mennessä noin 20 prosenttia. KEVAN kunta-alan eläköitymisennuste vuoteen 2030 on Kainuussa yli 3000 henkilöä, joka on yli 38 prosenttia kuntatyöntekijöistä. Kainuu tarvitseeekin lisää nuoria ja työikäisiä asukkaita pysyäkseen elinvoimaisena (Kainuun liitto tietopalvelut: Työllisyys, työvoima ja työpaikat).

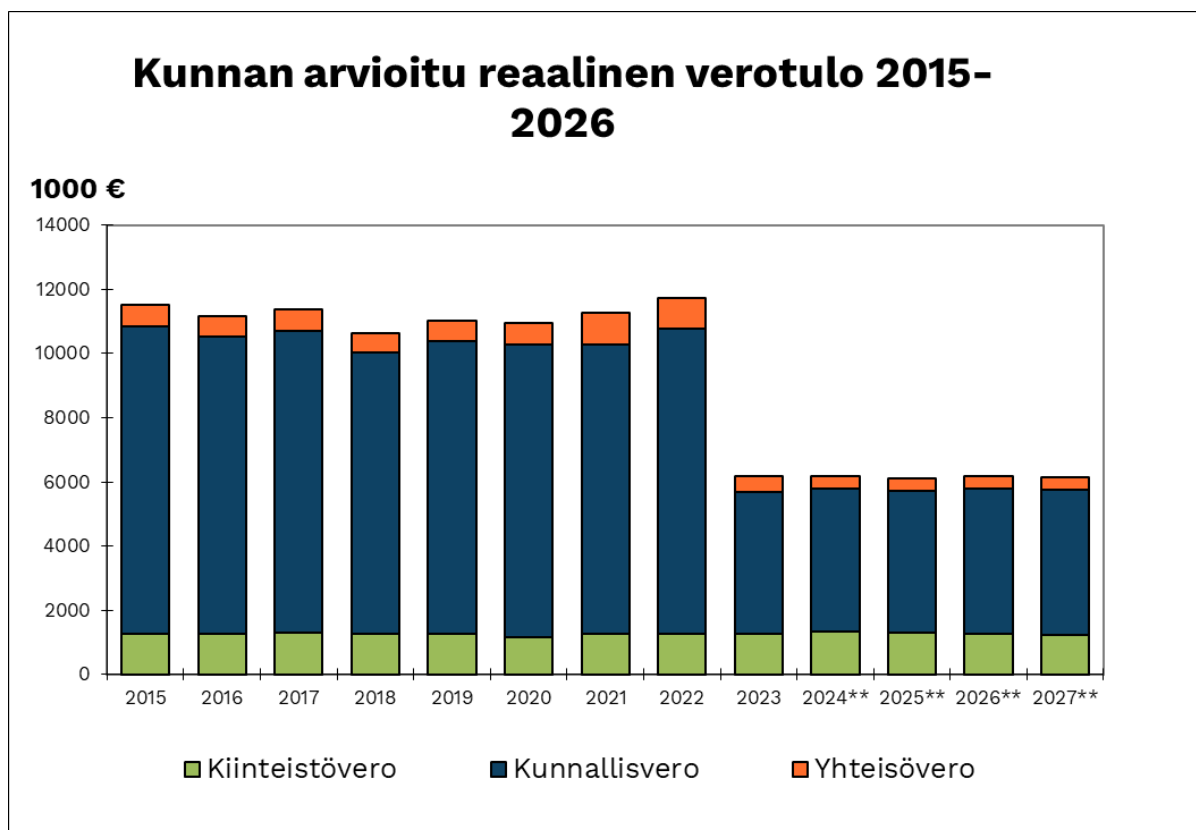
2.5 Verotulot ja valtionosuudet

Paltamon tuloveroprosentti on tällä hetkellä 9,4 prosenttia. Vuoden 2025 tuloveroprosentiksi on päätetty 9,4 prosenttia. Kunnan talousarvion ja -suunnitelman verotuloennusteet perustuvat pääsääntöisesti kuntaliiton laatimiin ennusteisiin.

Kunnan oman arvion mukaan tuloveroa kertyisi 5 140 000 euroa vuonna 2025. Yhteisöveroja arvioidaan kertyvän 413 000 euroa ja kiinteistöverotuottoja 1 550 000 euroa vuonna 2025.

Kiinteistöveroprosentit vuonna 2025 ovat:

yleinen	1,10 %
maapohjan yleinen	1,30 %
vakituiset asunnot	0,65 %
muut asuinrakennukset	1,25 %
yleishyödyllisten yhteisöjen rakennukset	0,20 %
voimalaitokset	3,10 %
rakentamattomat rakennuspaikat	4,50 %

TAULUKKO: Kunnan arvioitu reaalin verotulokertymä 2015–2027.

Talousarvion 2025 arviot valtionosuuksista perustuvat Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennakkotietoihin. Valtionosuuksia arvioidaan saatavan vuonna 2025 yhteensä 2 537 505 euroa ja kotikuntakorvausta 362 384 euroa.

Talousarvion 2025 valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton 7.10.2024 julkaisemaan ennakkolliseen kuntakohtaiseen laskelmaan.

2.6 Kehittämishjelma

Paltamon kunta on hakenut talouden tasapainoa vuonna 2019 laaditulla tasapainotusohjelmalla ja kehittämistoimilla. Tavoitteena oli, että talouden tasapaino saavutetaan vuoteen 2024 mennessä. Taloutta ovat heikentäneet muun muassa investoinneista johtuvat lisääntyvät poistot ja verotulojen sekä valtionosuuksien muutokset hyvinvointialueiden aloitettua toimintansa.

Paltamon kunnan taloustilanne heikkeni voimakkaasti vuonna 2023 ja tilikauden alijäämä oli -642 305 euroa. Taseessa on kattamatonta alijäämää -281 262 euroa. Paltamon kunnanhallitus päätti käynnistää 9.4.2024 § 62 kehittämissuunnitelman laadinnan. Kehittämissuunnitelman tavoitteena on ensi sijassa nostaa Paltamon kunnan talous pois kriisikuntauhan alta. Mikäli toimenpiteitä ei tehtäisi, olisi Paltamo kriisikuntamenettelyssä vuonna 2027 tai 2028.

Kuntalain mukaan kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkaalleen lainsäädännön edellyttämät palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi. Erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat olennaisesti ja toistuvasti koko maan vastaavia tunnuslukuja heikommalla ja jos ne ovat kahtena vuonna peräkkäin alittaneet säädetyt raja-arvot. Arviointimenettelyn käynnistäminen vaatisi, että kaikki neljä kriteeriä täyttyvät.

Kuntaliitto suosittaa, että kunnat tarkastelevat ja tunnistavat myös tilanteet, joissa kunta on lähellä raja-arvon täyttymistä. Hallituksen esityksessä on määritelty ns. keltaiset valot, joiden täyttyessä kunnan tulisi kiinnittää erityistä huomiota taloutensa kehitykseen ja analysointiin. Paltamon kunnan osalta raja-arvojen ja keltaisten valojen toteutumista on simuloitu alla vuosien 2021 ja 2022 osalta (punainen = kriisikuntakriteeri täyttyy, keltainen = raja-arvo lähellä täyttymistä). Vuoden 2023 tilinpäätöksen vastaavat luvut on esitetty myös taulukossa, mutta luvut eivät ole vertailukelpoisia edellisvuosien kanssa hyvinvointialueuudistuksen myötä, eikä niihin ole vielä saatavilla vertailutietoja muiden kuntien vuoden 2023 tilinpäätöksistä.

Tunnusluku	Raja-arvo (kriisi)	Raja-arvo (kelt.)	TP 2021	TP 2022	TP 2023
Konsernin kertynyt alijäämä	vähintään 500 € / as + 1000 € / as	vähintään 500 € / as	-141,4	-19,4	-209,9
Konsernin vuosikate % poistoista	< 80 %	< 100 %	109,5 %	98,1 %	67,7 %
Tuloveroprosentti 1,5 %-yks. yli k-a	22,01 %	21,51 %	22 %	22 %	9,36 %
Konsernin lainat ja vastuut €/as	> 50 % keskimääräisestä	> 25 % keskimääräisestä	12 986	13 465	9 831
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate	< 0,8	< 1	0,80	0,64	0,48

TAULUKKO: Kriisikuntakriteerit.

Kehittämishjelmalla pyritään turvaamaan kunnan hyvät toimintaedellytykset, vastaamaan haastavaan taloudelliseen tilanteeseen ja löytämään keinot riittävään sopeuttamiseen. Kehittämishjelman laskelmat pohjautuvat Kuntamaisema Oy:n tekemiin painelaskelmiin ja kattavaan kuntavertailuaineistoon. Euromääräisesti tasapainottamisohjelman tavoitteena oli löytää noin 350 000–400 000 euron säästöt tai tulonlisäykset. Talouden näkymiä vuosille 2025–2026 on tarkennettu talousarvioprosessin aikana viimeisimpien tietojen ja arvioiden perusteella. Talouden ennakoitaan ilman sopeutustoimia olevan alijäämäinen kaikkina kyseisinä vuosina. Osana kehittämishjelmatyötä käytiin myös yhteistoimintamenettely.

2.7 Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Kuntalaki (410/2015) sisältää säännökset kunnan ja kuntakonsernin sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa kunnan ja kuntakonsernin johtamis- ja hallintojärjestelmää, päätöksentekoa sekä strategista ja operatiivista toiminnan ja taloudensuunnittelua ja seuranta, poikkeamiin reagointia ja suoriutumisen arviointia. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tulee olla kokonaisvaltaista ja sen tulee toteutua kaikissa toiminnoissa.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Sisäisen valvonnan avulla varmistetaan tavoitteiden saavuttaminen, lakien, sääntöjen, ohjeiden ja päätösten mukainen toiminta, omaisuuden turvaaminen ja henkilöstön vastuullinen ja hyvän hallintotavan mukainen toiminta.

Sisäinen valvonta on kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia.

Riskien hallinta on osa sisäistä valvontaa. Riskienhallinnalla tarkoitetaan järjestelmällisiä menettelytapoja, joiden avulla tunnistetaan ja kuvataan kunnan ja kuntakonsernin toimintaan liittyviä riskejä, arvioidaan riskien merkittävyyttä ja toteutumisen todennäköisyyttä sekä määritellään toimintatavat riskien hallitsemiseksi, valvomiseksi ja raportoimiseksi.

Riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa toimintojen jatkuvuus ja palvelujen häiriötön tuottaminen. Riskienhallintaa toteutetaan riskien arvioinneilla. Keskeistä on ennalta arvioida ja tunnistaa merkittävimmät riskikohteet ja niihin varautumalla ja ennalta ehkäisevillä toimenpiteillä poistaa ja/tai minimoida niiden mahdolliset seuraamukset.

Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät osaksi strategia- ja talousarvioprosessia sekä toiminnan suunnittelua. Riskienhallinnan tulee ulottua kaikkiin riskiluokkiin sekä sisäisiin, että ulkoisiin. Lähtökohta on, että lautakunnat vastaavat omien tehtäväalueidensa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta, tuloksellisuudesta sekä raportoinnista.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttajat vastuualueineen:

Kunnanvaltuusto	Valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja edellyttää, että kuntakonsernin kaikissa toiminnoissa ja kaikilla organisaation tasoilla on riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallinta (Kuntalaki 14 §).
Kunnanhallitus	Vastuu kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisesta järjestämisestä, ohjeistamisesta, tuloksellisuuden varmistamisesta ja toimeenpanon valvonnasta (Kuntalaki 39 §).
Kunnanjohtaja, palvelu-aluejohtajat, vastuualueiden vastuuhenkilöt	Vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialallaan ja vastuualueellaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
Tulosityksiköiden esihenkilöt	Vastuu yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.
Konsernijohto	Vastuu konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä yhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta.
Konserniyhteisöjen hallitukset ja toimitusjohtajat	Vastuu konserniyhteisöjen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja tuloksellisuudesta. Konserniyhteisöt raportoivat konsernijohtolle kunnan konserniohjeiden mukaisesti.
Henkilöstö	Riskien tunnistaminen, arviointi, ennaltaehkäisy ja raportointi omissa tehtävissään. Toimiminen annettujen ohjeiden mukaan. Jokainen kunnan palveluksessa oleva pyrkii omalta osaltaan saavuttamaan yksikölle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet.

3. PALTAMON KUNTASTRATEGIA 2022–2030 JA TALOUSSUUNNITTELUPROSESSI

Paltamon kunnanvaltuusto hyväksyi 13.12.2021 Paltamon kuntastrategian 2022–2030: Paltamo -ketteräliikkeinen edelläkävijä. Kuntastrategia kertoo, millainen kunta Paltamo haluaa olla vuonna 2030. Strategiaan on kirjattu yhteisten keskustelujen kautta syntyneet keskeiset arvot eli toimintaperiaatteet, joilla strategiaa toteutetaan. Strategiassa kuvattua visiota tavoitellaan kolmella strategisella painopisteellä, joita toteutetaan yhdessä valituilla strategisilla toimenpiteillä. Painopistealueet sisältävät kriittisiä menestystekijöitä, joihin organisaatio voi vaikuttaa ja joissa onnistuminen vaikuttaa ratkaisevasti pitemmällä aikavälillä organisaation menestymiseen.

Paltamo on hyvä, houkutteleva ja turvallinen kunta asua. Meillä arki on sujuvaa. Vuonna 2030 Paltamon kunta on aktiivinen edelläkävijä sekä bio-, kierto- ja jakamistalouden keskittymä. Kunta luo edellytykset elinikäiselle oppimiselle, uusien yritysten syntymiselle ja ketterälle kehittämiselle.

3.1 Kuntaorganisaation arvot

Asukaslähtöisyys: Teemme asukkaiden elinvoiman ja hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja sujuvan arjen mahdollistamiseksi.

Rohkeus: Toimimme ennakkoluulottomasti, ratkaisukeskeisesti ja luovasti. Katsomme asioita laaja-alaisesti ja uhkien sijaan keskitymme mahdollisuuksiin. Yritteliäs ja positiivinen asenne heijastuu kaikessa kunnan toiminnassa ja kehittämisessä. Kokeilemme uusia toimintatapoja rohkeasti ja aloitteellisesti. Sisäinen yrittäjyys on toimintatapamme.

Vastuullisuus: Teemme vastuullisia päätöksiä. Tuleville sukupolville turvataan hyvät elämisen mahdollisuudet. Päätöksenteossa ja toiminnassa otetaan huomioon kestävä kehitys sekä taloudellinen kestävyys. Palveluasenteenamme ovat asiakaskeskeisyys, joustavuus ja yksilöllisyys.

Yhteisöllisyys: Edistämme osallisuutta ja kehitämme moderneja viestintäkanavia. Toimintamme on avointa ja läpinäkyvää. Päätöksenteko on julkisesti arvioitavissa ja mahdollistaa kuntalaisten osallistumisen kunnan tulevaisuuden suunnan määrittelyyn. Tiedotamme aktiivisesti ja oikea-aikaisesti. Avoimuus luo luottamusta.

3.2 Kuntastrategian 2022–2030 toteuttamissuunnitelma 2024

ELINVOIMAN EDISTÄMISEN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2030	Toimenpiteet 2025	Arviointi
Kestävän kehityksen kunta	<p>Tuulivoimainvestointeja on toteutunut kunnan alueella ja uusia on rakenteilla</p> <p>Hiilineutraalisuomi (Hinku) -verkoston kriteerien täytyminen</p> <p>Biotuotetehtaan ympärille on syntynyt monipuolista liiketoimintaa</p> <p>Kunnassa noudatetaan kiertotalouden periaatetta</p>	<p>Aktiivinen toiminta yhteistyöverkostoissa tuulivoimainvestointien edistämiseksi kunnan alueella sekä sujuvan kaavoitus- ja lupaprosessin mahdollistaminen</p> <p>Hinku-ilmastotiekartan mukaiset toimenpiteet</p> <p>Kunta edesauttaa kiertotalouteen ja sivuvirtojen hyödyntämiseen liittyvän yritystoiminnan sekä biotuotetehtaan toimintaa tukevan yritystoiminnan syntymistä ja sijoittumista alueelle mm. teollisuusalueen suunnittelulla ja valmistelulla.</p> <p>Kiertotalous otetaan huomioon kunnan toiminnoissa</p>	<p>Käynnistyneet ja käynnissä olevat kaavoitushankkeet</p> <p>Toteutuneet toimenpiteet</p> <p>Teollisuusalueen rakentamisen eteneminen</p> <p>Jätteen määrän väheneminen</p> <p>Kierrätettävän materiaalin lisääminen</p>
Pito- ja vetovoima	<p>Nopeat tietoliikenneyhteydet koko kunnan alueella</p> <p>Kunnassa tarjolla etätyöpisteitä</p> <p>Kunnan perusinfra (kadut, verkostot, rakennukset) kunnossa</p> <p>Hyvä ja tunnettu imago</p> <p>Turvallinen asuinpaikka</p>	<p>Edistämme valokuituverkon laajentamista kunnan alueelle</p> <p>Kirjastolla käytössä etätyömahdollisuus</p> <p>Suunnitelman mukaiset korjaukset ja parannukset sekä mahdolliset uudet investoinnit</p> <p>Hyödynnetään kunnan viestintäkanavia monipuolisesti ja viestitään aktiivisesti kunnan eri palveluista</p> <p>Edistämme uusien asukkaiden ja yritysten kotiutumista</p> <p>Siisti ja hoidettu asuinympäristö</p>	<p>Käynnistyvät valokuitu investointihankkeet</p> <p>Käytössä olevat etätyöpisteet</p> <p>Suunnitelman mukaiset korjaustoimenpiteet</p> <p>Näkyvyys mediassa</p> <p>Nettomuutto positiivinen</p> <p>Kuntalaiskokemus (kuntalaiskysely)</p>

	Hyvät matkailupalvelut	Matkailun kehittämisen edistäminen mm. kaavoituksella, reitistöillä, rakennetulla ympäristöllä sekä kunnan viestinnällä.	Matkailijamäärän kasvu
Yrittäjämönteinen kunta	<p>Business Kainuu - verkosto yritysten kasvun ja kehittämisen tukena</p> <p>Toimiva ja monipuolinen yritysverkosto</p> <p>Yrittäjyyskasvatus on kiinteä osa kunnan ja yritysten välistä yhteistyötä</p>	<p>Kunta osallistuu aktiivisesti Kainuun yhteiseen yritystoimintaa tukevan Business Kainuun toimintaan sekä osallistuu yhteisiin hankkeisiin ja toteuttaa myös itse elinvoimaa edistäviä hankkeita.</p> <p>Uuden teollisuusalueen suunnittelussa ja kirkonkylän uusrakennuskohteiden hankkeistuksissa yhteistyö yritysten ja muiden toimijoiden kanssa</p> <p>Lisäämme yrityslähtöisyyttä päätöksenteossa ja kunnan toiminnassa (mm. hankinnat, yritysneuvonta, toimitilat, tontit)</p> <p>Yrityskylävierailut kouluilta ja yritysvierailut kouluilla ja varhaiskasvatuksessa.</p>	<p>Yrityksille tarjolla olevat palvelut</p> <p>Tuottavuuden nousu</p> <p>Uudet investointi-aihiot</p> <p>Yrityskylävierailut toteutetaan vuosittain sekä ala- että yläkoululaisille. Lukiossa järjestetään yritysluentoja.</p>

HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kriittinen menestystekijä	Tavoite 2030	Toimenpiteet 2025	Arviointi
Hyvinvoivat asukkaat	<p>Paltamolaiset saavat asiakaslähtöiset hyvinvoinnin peruspalvelut oman kuntansa alueelta</p> <p>Yhteistyö hyvinvointi-alueen ja muiden toimijoiden kanssa on sujuvaa</p>	<p>Ennakoiva hyvinvointityö ja edunvalvonta</p> <p>Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa</p> <p>Yhdessä tekeminen eri toimijoiden kesken</p>	<p>THL:n terveysindikaattorit</p> <p>Kouluterveyskyselytulokset</p> <p>Asukaskyselyt</p>
Laadukas ja hyvä koulutuspolku sekä innovatiiviset oppimisympäristöt	<p>Varhaiskasvatus, perusopetus ja toinen aste toimivat saumattomasti yhteen</p> <p>Osaava, motivoitunut ja pysyvä henkilöstö</p> <p>Turvalliset, asianmukaiset ja muunneltavat tilat</p> <p>Innovatiiviset ja älykkäät oppimisympäristöt</p>	<p>Siirtymät ja nivelvaiheet hoidetaan yhteistyössä mallikkaasti</p> <p>Opiskelijahuoltopalvelut toimivat yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja toimintatapoja kehitetään Kainuun sivistysjohtajien yhteistyöllä</p> <p>Maksuton varhaiskasvatus</p> <p>Henkilöstön rekrytointi, perehdytys ja koulutus tehdään suunnitelmallisesti</p> <p>Tilat pidetään kunnossa mahdollistaen innovatiivisen oppimisympäristön</p> <p>Pedagogisen ajattelun uudistaminen, oppimisympäristöjen kehittäminen ja henkilöstön koulutus yhteistyössä kainuulaisten oppilaitosten kanssa (DOK-hanke)</p> <p>Digipedagogiikan käyttöönoton tukeminen ja kehityssuunnitelmat (DOK-hanke)</p>	<p>Oppilaat siirtyvät varhaiskasvatuksesta perusopetukseen ja vuosiluokalta toiselle suunnitellusti</p> <p>Kouluterveyskyselytulokset ja keskeyttämistilastot</p> <p>Henkilöstöä on oikea määrä</p> <p>Henkilöstön koulutusmäärät</p> <p>Käyttäjäkysely</p> <p>Pedagoginen arviointi</p>

<p>Monipuoliset vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet</p>	<p>Olemassa olevat harrastuspaikat hyvässä kunnossa</p> <p>Kansalaisopiston tarjontaa monipuolista</p> <p>Monipuolinen kulttuuritarjonta</p>	<p>Laaditaan suunnitelma virkistys- ja harrastuspaikkojen ylläpitämisestä ja uusista mahdollisista paikoista</p> <p>Suunnitelmallinen kunnossapito</p> <p>Avantouintipaikan ylläpitäminen yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa.</p> <p>Asiakaslähtöinen kurssitoiminta. Lisätään etäopetusta ja tarjotaan maksuttomia luentoja.</p> <p>Yhteistyö Sotkamon kansalaisopiston kanssa</p> <p>Kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttaminen.</p> <p>Suunnitelmallinen ja monipuolinen tapahtumatyönto yhdessä eri toimijoiden kanssa.</p>	<p>Hyvinvointikysely</p> <p>Palautekysely</p> <p>Toiminnan toteutuminen</p> <p>Palautteet tapahtumien yhteydessä</p>
--	--	--	--

KEHITTYVÄN KUNNAN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

Kriittinen menestys- kijä	Tavoite 2030	Toimenpiteet 2025	Arviointi
Osaava, sitoutunut ja kyvykäs henkilöstö ja johto	Optimoitu resurs-sien käyttö Jatkuva työn ja ammattitaidon ke-hittäminen Palkitsemisjärjes-telmä käytössä	Ajantasainen työnvaativuuden arvi-ointi Ajantasaiset tehtäväkuvat Säännölliset kehityskeskustelut Työhyvinvointikyselyn toteuttami-nen	Koulutuspäivät ja osallistu-minen täydennyskoulutuk-seen Henkilöstön pysyvyys Työhyvinvointikyselyt ja niiden tulokset
Työhyvinvointi ja työyhteisön toi-mintakulttuuri	Hyvä fyysinen, henki-nen ja sosiaalinen työkyky Hyvät ja ajantasa-set työtilat ja -väli-neet Hyvät työyhteisö-aidot	Varhainen tuki ja työkyvyn hallinta Työhyvinvoinnin tukeminen henkilös-töeduilla Aktiivinen työyhteisötoimikunta Intranetin käytön edistäminen Toimivat sijaisjärjestelyt	Henkilöstöraportointi Työterveyshuollon ra-portointi Sairauspoissaolojen vä-heneminen ePassi, polkupyöräetu, maksuton kuntosali
Tasapainoinen konsernitalous	Keskimääräistä al-haisempi tulovero-prosentti (Kainuu-taso) Ylijäämäinen ja tasa-painoinen talous Vuosikate kattaa nettoinvestoinnit Konsernin laina-määrä ja vastuut kestäväällä tasolla	Palveluverkon- ja tason opti-mointi Hankerahoituksen hyödyntämi-nen Kehittämisohjelman mukaiset toimen-piteet	Tuloveroprosentti Toimintakatteen kasvu vs. verorahoituksen kasvu Tilikauden tulos Omavaraisuusaste Vuosikate vs. poistot Konsernin lainamäärä ja vastuut euroa / asukas Toimitilojen käyttöaste

<p>Aktiivinen kunta-konserni</p>	<p>Konserni toteuttaa yhteistä strategiaa</p> <p>Tasapainoinen talous</p> <p>Yhteiskäytössä oleva henkilöstö</p> <p>Osaavat ja asiantuntevat konserniyhteisöjen hallituksen jäsenet</p>	<p>Yhteinen strateginen näkemys ja tavoite konsernitasolla</p> <p>Konserniohjeen toteuttaminen</p> <p>Palvelut tuotetaan soveltuvin osin yhdessä</p> <p>Aktiivinen omistajapolitiikka</p> <p>Hyväksytyt hallituksen jäsen (HHJ)-koulutukset</p>	<p>Vuosikertomusten arviointi</p> <p>Konserniohjeen noudattaminen</p>
<p>Digitalisaation edistäminen</p>	<p>Henkilöstöllä hyvät digitaidot</p> <p>Kunnan asiointipalvelut saatavilla sähköisinä palveluina</p> <p>Tietojohtaminen on aktiivista / tiedolla johtamisen alusta käytössä</p> <p>Operatiivisen toiminnan palveluiden ja työkulkujen automatisointi ja digitalisointi (älykkäät järjestelmät)</p>	<p>Säännöllinen koulutus ja kannustaminen oman osaamisen päivittämiseen ja oman työn arviointiin</p> <p>Asiointiprosessien kehittäminen</p> <p>Sähköisen arkistointi käytössä</p> <p>Kuntalaisille järjestetään digitaatinkoulutusta</p> <p>Tietovaraston rakentaminen aloitettu, tiedonhallinnan prosessimalli ja keskeisten tehtävienmäärittely</p> <p>Digitaalisen palvelualueen suunnittelun aloittaminen</p> <p>Soveltuvien ohjelmistojen kartoittaminen</p>	<p>Koulutussuunnitelman toteutuksen seuraminen</p> <p>Digitaalisten palvelujen käyttöaste</p> <p>Automatisointitaso ja sen hyödyntäminen</p> <p>Päätöksenteko reaaliaikaisista ja ennakoivaa</p> <p>Laajentamismahdollisuus kunnan muihin toimintoihin</p>

4. KUNTAKONSERNI

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuuston tulee päättää kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut johtosäännössä määrätyt viranomaiset. Konsernijohto vastaa kuntakonsernin ohjauksesta ja konsernivalvonnan järjestämisestä (48 §).

Konserniohjeessa kunnanvaltuusto on antanut konsernin johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvät ohjeet ja määritellyt, millaista yhteistyötä konsernitasolla tehdään rahoituksessa, sijoitus-toiminnassa, riskienhallinnassa sekä henkilöstöasioissa.

Kuntakonsernin tytäryhteisöille asetetaan seuraavat tavoitteet:

- tilikauden tulos positiivinen
- poistot ja pakolliset varaukset tehdään tilinpäätöksessä täysimääräisinä
- kaikessa toiminnassa toimitaan asiakaslähtöisesti ja tehokkaasti
- toiminnassa otetaan huomioon ensisijaisesti koko konsernin etu
- kunnanhallitus voi täydentää konsernille annettavia ohjeita ja tavoitteita toimintavuoden aikana.

PALTAMON KUNTAKONSERNI

TYTÄRYHTEISÖT	YHTEISYHTEISÖT	KUNTAYHTYMÄT
Kiinteistö Oy Paltamon Kiehininen 100 %	Kiinteistö Oy Rinneleijo 42,2 %	Kainuun jätehuollon kuntayhtymä (Ekokymppi) 4,99 %
	Kiinteistö Oy Konttitie 30 %	Kainuun liitto 4,6 %

5. TALOUSARVION SITOVUUS JA RAKENNE

Kuntalain 110 §:n mukaan kunnan talousarviossa tulee olla käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Kunnan talousarvio on laadittu kuntalaissa esitetyllä rakenteella. Yleisperusteluissa esitetään mm. katsaus yleiseen taloudelliseen tilanteeseen sekä kunnallistalouden kehitykseen, kunnan strategia ja strategiset tavoitteet sekä palvelualueiden toiminnalliset tavoitteet. Kuntalain mukaan talousarvio ja -suunnitelma tulee laatia siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Vuoden 2025 toteuttamissuunnitelmassa kuvataan koko kunnan tasolla millä keskeisillä toimenpiteillä ja tavoitteilla talousarviovuonna toteutetaan kuntastrategiassa asetettuja painopisteitä ja tavoitteita.

Taloussuunnitelmaosan kaksi jälkimmäistä vuotta (2026–2027) ovat ohjeellisena noudatettavia.

5.1 Talousarvion sitovuus

Kunnanvaltuusto myöntää talousarvion määrärahat käyttötalouden osalta palvelualueittain. Palvelualueetta sitoo palvelualueen nettosumma, kuitenkin niin, että kunnanhallitus voi päättää palvelualueiden kesken muutoksista.

Kunnanhallitus jakaa talousarviovuoden alussa tehtävällä käyttösunnitelmalla määrärahat palvelualueiden esityksestä niiden vastuualueille.

Investointiosan määrärahat ovat sitovia projektikohtaisten nettomenojen osalta.

5.2 Määrärahojen riittävyys

Palveluyksiköt ja kunnanhallitus ovat vastuussa toimialueidensa määrärahojen käytöstä kokonaisuutena ja määrärahojen riittävydestä sekä tulojen kertymisestä koko talousarviovuoden ajan. Toiminnassa huomioidaan kuitenkin ensisijaisesti kunnan kokonaistaloudellinen etu. Investointien suunnittelusta ja rahoituksesta vastaavat ao. yksiköt yhdessä teknisten palveluiden kanssa, joka vastaa niiden käytännön toteuttamisesta muutoin paitsi kaluston ja irtaimiston osalta.

Johtavien ja tilivelvollisten viranhaltijoiden velvollisuutena on seurata ja valvoa talousarvion toteutumista. Tilivelvollisuutta ei voi, päinvastoin kuin toimivaltaa, delegoida edelleen. Johtavien ja tilivelvollisten viranhaltijoiden velvollisuutena on siten ohjata ja seurata alaisten toimintaa ja henkilöstöä asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä asianomaisen toimielimen tulosalueen johtavat viranhaltijat (esittelijät sekä toimielinten tehtäväalueella itsenäisestä tulos-/vastuualueesta vastaavat viranhaltijat).

Hallintosäännön 70 §:n mukaisesti kunnanjohtaja päättää lainan tai muun rahoituksen ottamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Valtuusto valtuuttaa kunnanjohtajan siirtämään lyhytaikaista lainaa pitkäaikaiseksi lainaksi silloin, kun se on kunnan edun kannalta perusteltua.

Palvelualuejohtaja (hallintojohtaja, kehitysjohtaja, sivistysjohtaja ja tekninen johtaja) päättää vastualueen määrärahojen jakamisesta tulosyksiköille vastuuhenkilöiden esityksen pohjalta.

Vastuuhenkilö päättää määrärahojen käytöstä tulosyksiköiden sisällä osatulosyksikköjen johdon esitysten pohjalta.

5.3 Käyttötalousosa

Käyttötalousosa sisältää palvelualuekohtaiset talousarviot. Palvelualueiden suunnitelmat sisältävät myös toiminnan kuvauksen, toimintaympäristön muutokset ja toimintaa kuvaavat tunnusluvut.

Käyttötalousosassa palvelualueittain kuvataan tarkemmalla tasolla kunkin palvelualueen tavoitteet ja toteuttamissuunnitelma talousarviovuodelle. Palvelualueiden euromääräisissä yhteenveto- taulukoissa määrärahat sisältävät sisäiset menot ja tulot (esim. kiinteistö- ja ateriakulut), mutta eivät sisällä kustannuslaskennallisia eriä.

Käyttötalousosa jakaantuu hierarkkisesti seuraaviin tasoihin:

Esimerkki

Palvelualue	sivistyspalvelut
Vastuualue	varhaiskasvatus
Tulosyksikkö	päiväkodit
Kustannuspaikka	Mesikämmen
Meno/tulolaji	palkat ja palkkiot
Alaerittely	vakinaisten palkat ja palkkiot

5.4 Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosassa esitetään kunnan kokonaistalouden keskeiset erät, jotka ovat varsinaisen toiminnan menot ja tulot, verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot ja -menot sekä suunnitelman mukaiset poistot. Tuloslaskelmaosaan kootaan käyttötalousosan määrärahojen ja tuloarvioiden toimintatulot ja -menot sekä esitetään niiden lisäksi määrärahat ja tuloarviot sellaisista tuloslaskelmaan kirjattavista eristä, jotka ovat eri toimielimille ja palvelualueille yhteisiä. Tuloslaskelma osoittaa tulo-rahoituksen riittävyyden palvelutoiminnan menoihin, korkoihin ja muihin rahoitusmenoihin sekä omaisuuden kulumisen edellyttämiin suunnitelmapoistoihin.

5.5 Investointiosa

Investointiosassa esitetään kunnan investointimenot ja -tulot, jotka talousarviovuoden osalta eritellään projektikohtaisesti. Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja

suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille arvioidun aikataulun mukaan.

5.6 Rahoitusosa

Rahoitusosassa esitetään tulorahoituksen riittävyyden lisäksi meno- ja tuloarviona pitkäaikaiseen rahoitukseen liittyvät menot ja tulot kuten antolainat, ottolainat ja niiden lyhennykset. Rahoitusosa sisältää rahoituslaskelman.

6. TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	TA raami 2025	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
% muutos		0,42 %		-0,54 %	-9,67 %	-0,47 %
TOIMINTATUOTOT	5 833 958	5 858 435	5 975 604	5 826 964	5 313 165	5 288 174
Myyntituotot/Liikevaihto	2 262 349	1 874 986	1 912 486	1 807 509	1 476 909	1 465 909
Sis. Myyntituotot	570 920					
Maksutuotot	176 494	167 625	170 978	146 360	154 850	156 850
Tuet ja avustukset	427 864	301 892	307 930	265 500	131 600	116 500
Muut toimintatuotot	2 967 251	3 513 932	3 584 211	3 607 595	3 549 806	3 548 915
Vuokratuotot	1 342 169	2 801 412	2 857 440	2 701 414	2 674 950	2 674 077
Sis. Vuokratuotot		1 463 071	1 492 332	1 416 490	1 416 171	1 413 788
Muut tuotot	1 625 082	712 520	726 770	906 181	874 856	874 838
Sis. Muut toimintatuotot	1 367 901	510 080	520 282	655 831	654 506	654 488
Valmistus omaan käyttöön	479					
% muutos		-3,32 %		2,22 %	-4,90 %	0,21 %
TOIMINTAKULUT	-14 078 895	-13 626 700	-13 895 070	-13 935 586	-13 284 438	-13 311 784
Henkilöstökulut	-6 392 167	-6 289 079	-6 414 860	-6 108 959	-5 822 721	-5 848 608
Palkat ja palkkiot	-5 121 007	-5 035 466	-5 136 175	-4 992 741	-4 750 861	-4 774 688
Henkilösivukulut	-1 271 160	-1 253 613	-1 278 685	-1 116 218	-1 071 860	-1 073 920
Eläkekulut	-1 093 769	-1 059 581	-1 080 773	-985 391	-947 216	-948 856
Muut henkilösivukulut	-177 390	-194 032	-197 913	-130 827	-124 644	-125 064
Palvelujen ostot	-3 405 334	-3 267 448	-3 332 797	-3 729 416	-3 463 456	-3 465 348
Asiakaspalvelujen ostot	-373 790	-158 682	-161 856	-164 500	-156 500	-158 000
Sis. Palvelut	-1 221					
Muiden palvelujen ostot	-3 031 544	-3 108 766	-3 170 941	-3 564 916	-3 306 956	-3 307 348
Sis. Muiden palvelujen ostot	-332 393	-251 190	-256 214	-428 020	-429 756	-429 738
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 611 595	-1 626 640	-1 659 173	-1 539 491	-1 526 510	-1 528 160
Ostot tilikauden aikana	-1 611 595	-1 626 640	-1 659 173	-1 539 491	-1 526 510	-1 528 160
Sis. Aineet,tarvikkeet,tavarat	-239 172	-258 890	-264 068	-227 811	-224 750	-224 750
Avustukset	-309 639	-415 617	-423 929	-578 700	-568 700	-568 700
Avustukset kotitalouksille	-82 928	-88 000	-89 760	-93 000	-93 000	-93 000
Muut toimintakulut	-2 360 161	-2 027 916	-2 064 311	-1 979 020	-1 903 051	-1 900 968
Vuokrakulut	-1 920 945	-1 964 346	-1 999 469	-1 891 510	-1 888 091	-1 886 008
Sis. Vuokramenot	-1 366 035	-1 463 071	-1 488 169	-1 416 490	-1 416 171	-1 413 788
Muut kulut	-439 217	-63 570	-64 841	-87 510	-14 960	-14 960
% muutos		-6,13 %		4,20 %	-1,72 %	0,65 %
TOIMINTAKATE	-8 244 459	-7 768 265	-7 919 467	-8 108 622	-7 971 273	-8 023 610
% muutos		-0,93 %		4,08 %	3,40 %	1,57 %
VEROTULOT	6 876 517	6 813 000	6 949 260	7 103 000	7 353 000	7 470 000
% muutos		-3,43 %		15,58 %	0,00 %	0,00 %
VALTIONOSUUEDET	2 215 630	2 142 178	2 185 022	2 537 505	2 537 505	2 537 505
Rahoitustuotot ja -kulut	-80 843	74 800	76 296	18 800	-41 200	-111 200
Korkotuotot	7 045					
Muut rahoitustuotot	119 487	328 000	334 560	245 500	155 500	115 500
Korkokulut	-204 158	-250 000	-255 000	-220 000	-190 000	-170 000
Muut rahoituskulut	-3 216	-3 200	-3 264	-6 700	-6 700	-56 700
% muutos		39,22 %		18,64 %	17,43 %	-0,28 %
VUOSIKATE	766 845	1 261 713	1 291 111	1 550 683	1 878 032	1 872 695
Poistot ja arvonalentumiset	-1 431 463	-1 477 533	-1 507 084	-1 518 377	-1 458 565	-1 284 967
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 431 463	-1 477 533	-1 507 084	-1 493 377	-1 458 565	-1 284 967
Arvonalentumiset			0	-25 000	0	0
Tilinpäätössiirrot	19 578	18 666	19 039	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 578	18 666	19 039	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-645 040	-197 154	-196 933	50 972	438 133	606 394

TULOSLASKELMA (ulk)	Toteuma 2023	KS 2024	TA raami 2025	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
% muutos		-0,25 %		-3,48 %	-15,80 %	-0,70 %
TOIMINTATUOTOT	3 895 136	3 885 284	3 962 990	3 754 643	3 242 488	3 219 898
Myyntituotot/Liikevaihto	1 691 429	1 874 986	1 912 486	1 807 509	1 476 909	1 465 909
Maksutuotot	176 494	167 625	170 978	146 360	154 850	156 850
Tuet ja avustukset	427 864	301 892	307 930	265 500	131 600	116 500
Muut toimintatuotot	1 599 350	1 540 781	1 571 597	1 535 274	1 479 129	1 480 639
Vuokratuotot	1 342 169	1 338 341	1 365 108	1 284 924	1 258 779	1 260 289
Muut tuotot	257 181	202 440	206 489	250 350	220 350	220 350
Valmistus omaan käyttöön	479					
% muutos		-4,17 %		1,77 %	-5,79 %	0,26 %
TOIMINTAKULUT	-12 140 074	-11 653 549	-11 886 620	-11 863 265	-11 213 761	-11 243 508
Henkilöstökulut	-6 392 167	-6 289 079	-6 414 860	-6 108 959	-5 822 721	-5 848 608
Palkat ja palkkiot	-5 121 007	-5 035 466	-5 136 175	-4 992 741	-4 750 861	-4 774 688
Henkilösivukulut	-1 271 160	-1 253 613	-1 278 685	-1 116 218	-1 071 860	-1 073 920
Eläkekulut	-1 093 769	-1 059 581	-1 080 773	-985 391	-947 216	-948 856
Muut henkilösivukulut	-177 390	-194 032	-197 913	-130 827	-124 644	-125 064
Palvelujen ostot	-3 071 719	-3 016 258	-3 076 583	-3 301 396	-3 033 700	-3 035 610
Asiakaspalvelujen ostot	-372 569	-158 682	-161 856	-164 500	-156 500	-158 000
Muiden palvelujen ostot	-2 699 151	-2 857 576	-2 914 728	-3 136 896	-2 877 200	-2 877 610
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 372 422	-1 367 750	-1 395 105	-1 311 680	-1 301 760	-1 303 410
Ostot tilikauden aikana	-1 372 422	-1 367 750	-1 395 105	-1 311 680	-1 301 760	-1 303 410
Avustukset	-309 639	-415 617	-423 929	-578 700	-568 700	-568 700
Avustukset kotitalouksille	-82 928	-88 000	-89 760	-93 000	-93 000	-93 000
Muut toimintakulut	-994 126	-564 845	-576 142	-562 530	-486 880	-487 180
Vuokratulut	-554 910	-501 275	-511 301	-475 020	-471 920	-472 220
Muut kulut	-439 217	-63 570	-64 841	-87 510	-14 960	-14 960
% muutos		-6,13 %		4,20 %	-1,72 %	0,65 %
TOIMINTAKATE	-8 244 459	-7 768 265	-7 923 630	-8 108 622	-7 971 273	-8 023 610
% muutos		-0,93 %		4,08 %	3,40 %	1,57 %
VEROTULOT	6 876 517	6 813 000	6 949 260	7 103 000	7 353 000	7 470 000
% muutos		-3,43 %		15,58 %	0,00 %	0,00 %
VALTIONOSUUEDET	2 215 630	2 142 178	2 185 022	2 537 505	2 537 505	2 537 505
Rahoitustuotot ja -kulut	-80 843	74 800	76 296	18 800	-41 200	-111 200
Korkotuotot	7 045					
Muut rahoitustuotot	119 487	328 000	334 560	245 500	155 500	115 500
Korkokulut	-204 158	-250 000	-255 000	-220 000	-190 000	-170 000
Muut rahoituskulut	-3 216	-3 200	-3 264	-6 700	-6 700	-56 700
% muutos		39,22 %		18,64 %	17,43 %	-0,28 %
VUOSIKATE	766 845	1 261 713	1 286 947	1 550 683	1 878 032	1 872 695
Poistot ja arvonalentumiset	-1 431 463	-1 477 533	-1 507 084	-1 518 377	-1 458 565	-1 284 967
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 431 463	-1 477 533	-1 507 084	-1 493 377	-1 458 565	-1 284 967
Arvonalentumiset			0	-25 000	0	0
Tilinpäätössiirrot	19 578	18 666	19 039	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 578	18 666	19 039	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-645 040	-197 154	-201 097	50 972	438 133	606 394

7. RAHOITUSLASKELMA

Rahoituslaskelmaan kootaan tuloslaskelma- ja investointiosan tuottojen ja kulujen aiheuttama rahavirta. Lisäksi rahoituslaskelmaan merkitään lainakannan muutokset.

Toiminnan rahavirta

Toiminnan rahavirta kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin. Tulorahoitus saadaan, kun vuosikatteesta vähennetään tulorahoituksen korjaukset ja satunnaiset tuotot.

Investointien rahavirta

Investoinnin rahavirta saadaan, kun investointimenoista vähennetään pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot sekä investointikohteisiin saadut rahoitusosuudet. Investointien rahavirta tarkoittaa, paljonko kunta rahoittaa nettomääräisesti investointeja.

Toiminnan ja investointien rahavirta

Jos toiminnan ja investointien rahavirta on negatiivinen, tarkoittaa se, että tulorahoitus ei riitä kokonaan rahoittamaan investointeja tai lyhentämään lainoja.

Rahoituksen rahavirta

Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan antolainojen, lainakannan ja oman pääoman muutokset.

Muutokset lainakantaan

Vuonna 2025 varaudutaan lyhytaikaisen lainan osittain tai kokonaan muuttamiseksi pitkäaikaiseksi lainaksi. Päätöksen tekee hallintosäännössä mainitulla toimivallalla kunnanjohtaja.

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	769 581	1 261 713	1 550 683	1 878 032	1 872 695
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	2 499	0	0	0	0
	772 080	1 261 713	1 550 683	1 878 032	1 872 695
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-721 139	-712 000	-620 000	-510 000	-320 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	77 778	103 000	26 000	52 000	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	74 496	75 000	35 000	35 000	0
	-568 865	-534 000	-559 000	-423 000	-320 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	203 215	727 713	991 683	1 455 032	1 552 695
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	0	0	0
Antolainauksen muutokset yhteensä	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 500 000	1 200 000	1 000 000	500 000	500 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 690 000	-1 690 000	-1 790 000	-1 890 000	-1 940 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-750 000	0	0	0	0
Lainakannan muutokset yhteensä	-940 000	-490 000	-790 000	-1 390 000	-1 440 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	725 271				
Rahoituksen rahavirta	-214 729	-490 000	-790 000	-1 390 000	-1 440 000
Rahavarojen muutos	-11 514	237 713	201 683	65 032	112 695

8. KÄYTTÖTALOUSOSAN TOTEUTUMINEN PALVELUALUEITTAIN

8.1 Keskusvaalilautakunta

Tehtävä

Eduskuntavaalien, tasavallan presidentinvaalin, kuntavaalien, maakuntavaalien ja europarlamenttivaalien järjestäminen vaativat toimenpiteitä kunnassa. Kunta on velvollinen huolehtimaan keskusvaalilautakunnan menoista sekä ennakkoäänestämisen ja vaalipäivän äänestämisen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista. Oikeusministeriö suorittaa kunnalle jälkikäteen kertakorvauksena eduskuntavaaleissa, presidentinvaalissa ja europarlamenttivaaleissa ministeriön vahvistaman euromäärän kutakin kunnassa asuvaa äänioikeutettua kohden.

Toiminta vuonna 2025

Talousarviovuonna järjestetään alue- ja kuntavaalit 13.4.2025. Suunnitelmavuonna 2026 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Vuonna 2027 järjestetään eduskuntavaalit.

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	6 281	12 500	3 600	0	10 000
Myyntituotot/Liikevaihto	6 281	12 500	3 600	0	10 000
TOIMINTAKULUT	-16 560	-23 751	-34 186	0	-32 386
Henkilöstökulut	-7 726	-11 681	-23 666	0	-23 666
Palkat ja palkkiot	-7 458	-11 424	-21 972	0	-21 972
Henkilösivukulut	-268	-257	-1 694	0	-1 694
Eläkekulut	-225	-72	-1 324	0	-1 324
Muut henkilösivukulut	-43	-185	-370	0	-370
Palvelujen ostot	-6 824	-8 170	-7 820	0	-7 820
Muiden palvelujen ostot	-6 824	-8 170	-7 820	0	-7 820
Sis. Muiden palvelujen ostot	-191				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 403	-2 300	-2 400	0	-600
Ostot tilikauden aikana	-1 403	-2 300	-2 400	0	-600
Muut toimintakulut	-607	-1 600	-300	0	-300
Vuokratkulut	-607	-1 600	-300	0	-300
TOIMINTAKATE	-10 279	-11 251	-30 586	0	-22 386
VUOSIKATE	-10 279	-11 251	-30 586	0	-22 386
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-10 279	-11 251	-30 586	0	-22 386

8.2 Kunnanvaltuusto

Tehtävä

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista ja rahoituksesta. Valtuusto jakaantuu kahteen valiokuntaan: elinvoimavalio-kunta ja hyvinvointivaliokunta.

KUNNANVALTUUSTO (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT	-70 162	-71 901	-78 350	-77 488	-70 817
Henkilöstökulut	-26 042	-23 017	-22 649	-22 679	-22 676
Palkat ja palkkiot	-24 361	-21 880	-21 850	-21 850	-21 850
Henkilösivukulut	-1 681	-1 137	-799	-829	-826
Eläkekulut	-1 546	-802	-546	-576	-573
Muut henkilösivukulut	-135	-335	-253	-253	-253
Palvelujen ostot	-5 754	-11 650	-15 250	-15 250	-9 250
Muiden palvelujen ostot	-5 754	-11 650	-15 250	-15 250	-9 250
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 032	-1 900	-3 500	-2 600	-2 400
Ostot tilikauden aikana	-2 032	-1 900	-3 500	-2 600	-2 400
Muut toimintakulut	-36 333	-35 334	-36 951	-36 959	-36 491
Vuokrakulut	-36 333	-35 334	-36 951	-36 959	-36 491
Sis. Vuokramenot	-34 027	-31 834	-34 451	-34 459	-33 991
TOIMINTAKATE	-70 162	-71 901	-78 350	-77 488	-70 817
VUOSIKATE	-70 162	-71 901	-78 350	-77 488	-70 817
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-70 162	-71 901	-78 350	-77 488	-70 817

8.3 Kunnanhallitus

Tulosalueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on kunnanjohtaja.

Tehtävä

Paltamon kunnan tehtävänä on suorittaa kunnan toimialaan kuuluvat perustehtävät ja ohjata kunnan kehitystä muuttuviin oloihin mukautuen. Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisesta ja kehittämisestä kunnanvaltuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan ja kuntakonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kunnan talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskien hallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kunnan yleistä etua. Kunnanhallitus vastaa valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Sen lisäksi kunnanhallitus vastaa alueiden käytön suunnittelusta ja ohjaa kunnan maapolitiikkaa ja kaavoitusta, seutuyhteistyötä, asuntopolitiikkaa, elinkeinopolitiikkaa sekä henkilöstöpolitiikkaa. Kunnanhallituksen menoista maksetaan Kuntaliiton jäsenmaksu.

Toiminta vuonna 2025

Vuonna 2025 toteutetaan organisaatiouudistus. Organisaatiomuutoksen tavoitteena on kuntastrategian mukainen palveluorganisaatio, hallintosääntöuudistus ja tilikarttamuuotos. Lisäksi luodaan selkeät toimintavastuut, roolit ja varahenkilövastuut.

Vuonna 2025 mahdollistetaan osallistava budjetointi rahastoista. Rahastojen käytöstä päättää kunnanjohtaja erillisellä päätöksellä. Rahastoista käytetään 10 000 euroa paltamolaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja 2 000 euroa paltamolaisten lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen.

KUNNANHALLITUS (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	147 236	75 000	65 000	35 000	35 000
Tuet ja avustukset	6 660				
Muut toimintatuotot	140 576	75 000	65 000	35 000	35 000
Muut tuotot	140 576	75 000	65 000	35 000	35 000
TOIMINTAKULUT	-317 036	-342 565	-326 535	-325 846	-325 591
Henkilöstökulut	-156 792	-157 258	-154 850	-155 057	-155 040
Palkat ja palkkiot	-128 586	-130 408	-130 803	-130 803	-130 803
Henkilösivukulut	-28 206	-26 849	-24 047	-24 254	-24 237
Eläkekulut	-24 464	-22 492	-21 026	-21 233	-21 216
Muut henkilösivukulut	-3 742	-4 357	-3 021	-3 021	-3 021
Palvelujen ostot	-94 006	-145 150	-140 800	-139 900	-139 900
Asiakaspalvelujen ostot	-1 200	-1 000	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-92 806	-144 150	-140 800	-139 900	-139 900
Sis. Muiden palvelujen ostot	-300				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 986	-5 850	-2 800	-2 800	-2 800
Ostot tilikauden aikana	-2 986	-5 850	-2 800	-2 800	-2 800
Avustukset	-600	-10 000	-5 000	-5 000	-5 000
Muut toimintakulut	-62 652	-24 307	-23 085	-23 089	-22 851
Vuokrakulut	-19 874	-22 257	-20 985	-20 989	-20 751
Sis. Vuokramenot	-17 270	-16 157	-17 485	-17 489	-17 251
Muut kulut	-42 778	-2 050	-2 100	-2 100	-2 100
TOIMINTAKATE	-169 800	-267 565	-261 535	-290 846	-290 591
Rahoitustuotot ja -kulut	775		-3 000	-3 000	-3 000
Muut rahoituskulut	775		-3 000	-3 000	-3 000
VUOSIKATE	-169 024	-267 565	-264 535	-293 846	-293 591
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-169 024	-267 565	-264 535	-293 846	-293 591

8.4 Tarkastuslautakunta

Tehtävä

Tarkastuslautakunta on kunnanvaltuuston asettama, kuntalain 121 §:ään perustuva lautakunta. Se valmistelee kunnanvaltuustolle hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Ulkoisen tilintarkastuksen hoitaa julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuslautakunnan hyväksymä yhteisö (JHTT-yhteisö). Tilintarkastus hoidetaan kuntalain, hyvän tilintarkastustavan ja yhteisössä käytettyjen standardien mukaisesti. Varsinaisia tilintarkastuspäiviä on 10 pv / vuosi + lautakuntatyöskentely.

TARKASTUSLAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT	-22 859	-19 528	-19 376	-19 381	-19 381
Henkilöstökulut	-3 553	-4 103	-4 146	-4 151	-4 151
Palkat ja palkkiot	-3 290	-3 900	-4 000	-4 000	-4 000
Henkilösivukulut	-263	-203	-146	-151	-151
Eläkekulut	-244	-143	-100	-105	-105
Muut henkilösivukulut	-19	-60	-46	-46	-46
Palvelujen ostot	-19 120	-14 800	-14 500	-14 500	-14 500
Muiden palvelujen ostot	-19 120	-14 800	-14 500	-14 500	-14 500
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-81	-400	-500	-500	-500
Ostot tilikauden aikana	-81	-400	-500	-500	-500
Muut toimintakulut	-105	-225	-230	-230	-230
Vuokratkulut	-105	-225	-230	-230	-230
TOIMINTAKATE	-22 859	-19 528	-19 376	-19 381	-19 381
VUOSIKATE	-22 859	-19 528	-19 376	-19 381	-19 381
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-22 859	-19 528	-19 376	-19 381	-19 381

8.5 Lupa- ja valvontalautakunta

Tehtävä

Lupa- ja valvontalautakunta päättää kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle ja ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvista asioista, lukuun ottamatta hallintosäännön mukaan rakennus- ja ympäristötarkastajalle kuuluvista tehtävistä.

LUPA- JA VALVONTALAUTAKUNTA (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	-66				
Muut toimintatuotot	-66				
Muut tuotot	-66				
TOIMINTAKULUT	-1 374	-3 774	-1 644	-1 646	-1 645
Henkilöstökulut	-1 374	-2 104	-1 244	-1 246	-1 245
Palkat ja palkkiot	-1 155	-2 000	-1 200	-1 200	-1 200
Henkilösivukulut	-219	-104	-44	-46	-45
Eläkekulut	-197	-73	-30	-32	-31
Muut henkilösivukulut	-21	-31	-14	-14	-14
Palvelujen ostot		-1 620	-350	-350	-350
Muiden palvelujen ostot		-1 620	-350	-350	-350
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-50	-50	-50	-50
Ostot tilikauden aikana		-50	-50	-50	-50
TOIMINTAKATE	-1 440	-3 774	-1 644	-1 646	-1 645
VUOSIKATE	-1 440	-3 774	-1 644	-1 646	-1 645
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 440	-3 774	-1 644	-1 646	-1 645

8.6 Hallintopalvelut

Palvelualueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on hallintojohtaja.

Vastualueet

Yleinen hallinto, toimistopalvelut, tieto-, talous- ja palkkahallinnot, hankintojen koordinointi, yleiset henkilöstöasiat, vaalien järjestäminen sekä joukko- ja asiointiliikenne.

Tehtävä

Hallintopalvelut tuottaa luottamushenkilö- ja viranhaltijajohdolle sekä kunnan eri palvelualueille tehokkaasti, joustavasti ja taloudellisesti talous-, henkilöstö- ja palkkahallinnon, asiakirjahallinnon ja arkistotoimen palveluita sekä muita yleisiä toimistopalveluita. Hallintopalvelut vastaa vaalien järjestämisestä sekä koordinoi asiointiliikennepalveluita Paltamon kunnan haja-asutusalueen asukkaille.

Talousarviovuoden 2025 kuntastrategian toteuttaminen

Taloushallintopalveluissa panostetaan edelleen taloushallinnon prosessien kehittämiseen ja prosessien automatisointia jatketaan. Taloushallintopalveluissa varaudutaan mahdolliseen InHouse-lainsäädännön muutokseen.

Henkilöstöpalveluissa jatketaan edelleen HR-perusprosessien kehittämistä. Kunnan henkilöstön työhyvinvointia edistetään ja kunnan rekrytointi- ja perehdyttämisprosesseja kehitetään edelleen. Henkilöstöpalveluiden toiminnan painopisteenä on edelleen henkilöstön ja esimiesten osaamisen kehittäminen ja tukeminen. Työhyvinvointia edistetään tarjoamalla henkilöstön käyttöön ePassi, jolla voi ostaa kulttuuri-, liikunta- ja hyvinvointipalveluita (arvo 100 €) sekä työsuuhdepolkupyöräetuus.

Tietohallinnossa panostetaan kustannustehokkaisiin ratkaisuihin palveluissa ja hankinnoissa. IT-palveluiden kilpailutus toteutetaan vuoden 2025 aikana.

Kainuun liiton jäsenkunnat ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Jäsenkuntien maksuosuuden suuruus määräytyy edellisen vuoden joulukuun lopun tilastokeskuksen virallisen väkiluvun mukaisessa suhteessa. Paltamon kunnan maksuosuus vuodelle 2025 on 115 546 euroa. Hallintopalvelut vastaa Kainuun liitto -kuntayhtymän toiminnan ja talouden seurannasta.

Sotkamon kunnan kanssa on solmittu yhteistoimintasopimus vuoden 2023 alusta lukien ympäristöterveydenhuollon palveluiden tuottamisesta. Yhteistoimintasopimuksen mukainen Paltamon kunnan maksuosuus on 116 000 euroa vuonna 2025.

Paltamon kunnalla on voimassa oleva sopimus joukkoliikennepalvelujen järjestämisestä ja rahoittamisesta. Joukkoliikenteen liikennöintisopimus reitillä Puolanka-Paltamo-Kajaani päättyy 1.6.2025 ja voimassa olevan sopimuksen molemmat optiokaudet on käytetty. Pohjois-Pohjanmaan

ELY-keskus järjestää kilpailutuksen, jossa kilpailutetaan mm. edellä mainitun reitin liikennöintisopimus. Hankintakustannusten kasvamisen vuoksi ELY-keskus joutuu päivittämään joukkoliikenteen rahoitusperusteita 1.6.2025 alkaen voimaan astuvissa liikennöintisopimuksissa ja Paltamon kunta on sitoutunut rahoittamaan autokiertojen kustannuksia kunnanhallituksen (11.6.2024 § 109) tekemän päätöksen mukaisesti.

Paltamon kunta järjestää kunnanhallituksen päätöksen (26.11.2018 § 282) mukaisesti sisäistä kutsuhjattua asiointiliikennettä, joka mahdollistaa kuntalaisten asiointiyhteydet kirkonkylään. Paltamon kunta kilpailutti keväällä 2024 asiointiliikennepalvelun ja sopimus on voimassa ajalla 1.7.2024-30.6.2026.

Hallintopalveluissa valmistaudutaan hyvinvointipalveluiden ja liikuntatoimen yhdistämiseksi yhdeksi tulosityksiköksi ja liittymistä osaksi hallintopalveluita.

HALLINTOPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	47 275	48 200	36 200	36 200	36 200
Myyntituotot/Liikevaihto	1 574				
Tuet ja avustukset	44 306	47 000	35 000	35 000	35 000
Muut toimintatuotot	1 395	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut tuotot	1 395	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-1 440 984	-1 237 040	-1 264 326	-1 284 592	-1 283 979
Henkilöstökulut	-374 314	-380 640	-360 923	-378 028	-378 599
Palkat ja palkkiot	-298 304	-303 620	-293 689	-307 839	-307 839
Henkilösivukulut	-76 010	-77 020	-67 234	-70 189	-70 760
Eläkekulut	-65 965	-65 219	-59 474	-62 056	-62 627
Muut henkilösivukulut	-10 045	-11 802	-7 760	-8 133	-8 133
Palvelujen ostot	-976 569	-786 375	-803 346	-805 700	-805 200
Asiakaspalvelujen ostot	-188 662				
Muiden palvelujen ostot	-787 906	-786 375	-803 346	-805 700	-805 200
Sis. Muiden palvelujen ostot	-2 212				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 116	-9 850	-8 000	-8 000	-8 000
Ostot tilikauden aikana	-10 116	-9 850	-8 000	-8 000	-8 000
Avustukset	-100				
Muut toimintakulut	-79 885	-60 175	-92 057	-92 864	-92 180
Vuokrakulut	-74 015	-59 175	-90 497	-91 304	-90 620
Sis. Vuokramenot	-49 723	-43 575	-49 547	-50 354	-49 670
Muut kulut	-5 870	-1 000	-1 560	-1 560	-1 560
TOIMINTAKATE	-1 393 709	-1 188 840	-1 228 126	-1 248 392	-1 247 779
Rahoitustuotot ja -kulut	-89				
Muut rahoitustuotot	-68				
Muut rahoituskulut	-21				
VUOSIKATE	-1 393 798	-1 188 840	-1 228 126	-1 248 392	-1 247 779
Poistot ja arvonalentumiset	-13 113	-18 350	-11 667	-11 667	-11 667
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 113	-18 350	-11 667	-11 667	-11 667
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 406 911	-1 207 190	-1 239 793	-1 260 059	-1 259 446

HALLINTOPALVELUT (ulk)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	47 275	48 200	36 200	36 200	36 200
Myyntituotot/Liikevaihto	1 574				
Tuet ja avustukset	44 306	47 000	35 000	35 000	35 000
Muut toimintatuotot	1 395	1 200	1 200	1 200	1 200
Muut tuotot	1 395	1 200	1 200	1 200	1 200
TOIMINTAKULUT	-1 389 049	-1 193 465	-1 214 779	-1 234 238	-1 234 309
Henkilöstökulut	-374 314	-380 640	-360 923	-378 028	-378 599
Palkat ja palkkiot	-298 304	-303 620	-293 689	-307 839	-307 839
Henkilösivukulut	-76 010	-77 020	-67 234	-70 189	-70 760
Eläkekulut	-65 965	-65 219	-59 474	-62 056	-62 627
Muut henkilösivukulut	-10 045	-11 802	-7 760	-8 133	-8 133
Palvelujen ostot	-974 357	-786 375	-803 346	-805 700	-805 200
Asiakaspalvelujen ostot	-188 662				
Muiden palvelujen ostot	-785 695	-786 375	-803 346	-805 700	-805 200
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-10 116	-9 850	-8 000	-8 000	-8 000
Ostot tilikauden aikana	-10 116	-9 850	-8 000	-8 000	-8 000
Avustukset	-100				
Muut toimintakulut	-30 162	-16 600	-42 510	-42 510	-42 510
Vuokratkulut	-24 292	-15 600	-40 950	-40 950	-40 950
Muut kulut	-5 870	-1 000	-1 560	-1 560	-1 560
TOIMINTAKATE	-1 341 774	-1 145 265	-1 178 579	-1 198 038	-1 198 109
Rahoitustuotot ja -kulut	-89				
Muut rahoitustuotot	-68				
Muut rahoituskulut	-21				
VUOSIKATE	-1 341 863	-1 145 265	-1 178 579	-1 198 038	-1 198 109
Poistot ja arvonalentumiset	-13 113	-18 350	-11 667	-11 667	-11 667
Suunnitelman mukaiset poistot	-13 113	-18 350	-11 667	-11 667	-11 667
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 354 976	-1 163 615	-1 190 246	-1 209 705	-1 209 776

8.7 Elinvoimapalvelut

Palvelualueen vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on kehitysjohtaja.

Vastuualueet

Yrityspalvelut, maaseutupalvelut, työllisyyspalvelut, elinvoiman kehittämishankkeet, markkinointiviestintä sekä kulttuuri- ja tapahtumatuotanto.

Tehtävä

Elinvoimapalvelut kehittää kunnan elinvoimaisuutta ja vetovoimaisuutta sekä luo edellytyksiä asumiselle ja yritystoiminnalle. Toiminnan tarkoituksena on saada Paltamoon lisää asukkaita, yrityksiä ja työpaikkoja sekä verotuloja.

Talousarviovuoden 2025 kuntastrategian toteuttaminen

Yrityspalvelut

Toimitaan yritysten kumppanina ja tuotetaan neuvontapalveluja yhteistyössä yritystoimintaa tukevien verkostojen kanssa. Uutena toimijana alueella on Kainuu-Koillismaan työllisyysalue, joka tuottaa keskitetysti mm. työnantaja- ja yrityspalveluja koko työllisyysalueelle. Kunnassa yrityksille on tarjolla yrityspalveluseteli toiminnan kehittämisen tueksi, messuavustus sekä Yritystulkki-lomakkeiden käyttöoikeus kunnan palvelusivuston kautta. Uutena tukimuotona TE-palvelu-uudistuksen myötä alueella on otettu käyttöön kuntakohtainen kuntalaisä yrityksiä työllistämisen edistämiseksi sekä muut työnantajille ja yrityksille suunnatut TE-palvelut. Kunta järjestää yhteistyössä Paltamon yrittäjät ry:n kanssa säännöllisesti aamu- /iltapäiväkahvitilaisuuksia vaihtuvin teemoin. Uuden teollisuusalueen suunnittelua ja kirkonkylän uudisrakentamisen hankkeistusta tehdään yhteistyössä yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Markkinointiviestintä ja kulttuuri- ja tapahtumatuotanto

Kunnan markkinointiviestintää toteutetaan suurelta osin sähköisten kanavien kautta. Näitä ovat mm. vuosi sitten käyttöön otettu Paltamo-sovellus, palvelusivusto sekä sosiaalisen median kanavat. Kunnan sosiaalisen median kanavina käytetään Facebookia ja Instagramia. Palvelusivustoa ylläpidetään pääasiallisena ulkoisen viestinnän materiaalien julkaisualustana ja paperista kuntatiedotetta julkaistaan kaksi kertaa vuodessa. Lisäksi kesälehti ja joululehti julkaistaan yhteistyössä paikallisen yhdistyksen kanssa. Kunta julkaisee uutiskirjettä yrityksille noin 5–10 kertaa vuodessa. Kunnalla on myös mainospaikkasopimus Hilla Groupin kanssa loppuvuodesta 2024 valmistuneeseen Ouluntien varressa sijaitsevaan tienvarsinäyttöön. Näyttöä hyödynnetään mm. tapahtumista viestimissä. Vuoden 2025 aikana selvitetään mahdollisen kirkonkylän keskustan alueelle ulkotiloihin sijoitettavan sähköisen infonäytön hankinta ja hankkeistaminen.

Tapahtumia sekä muuta kulttuuri- ja tapahtumatuotantoa, kuten kulttuurikasvatussuunnitelmaa toteutetaan yhteistyössä sivistyspalvelujen eri yksiköiden sekä muiden toimijoiden kanssa. Paltamon kunnan kulttuuritoiminnan toteutuksessa huomioidaan myös Kainuun kulttuuriohjelma 2022–2025 sekä Oulu 2026 kulttuuripääkaupunki tapahtumien suunnittelu. Kulttuuritoiminnan avustuksina on käytössä kohdeavustukset sekä kyläyhdistysten aktivointituki, joista jälkimmäinen rahoitetaan rahastovaroista.

Maaseutupalvelut

Hoidetaan lakisääteiset maataloushallinnon tehtävät ostopalveluna vuonna 2012 alkaneella ja 2023 päivitetyllä yhteistoimintamallilla, jossa järjestämisvastuu on Puolangan kunnalla. Lomituspalvelut on hoitanut vuoden 2023 alusta alkaen Muhoksen kunta, joka vastaa lomituspalveluista koko Pohjois-Suomen alueella. Kuntakohtaisesti varaudutaan ostolomitusten kuntaosuuteen. Maatiloille on vuoden 2024 alusta ollut käytössä kunnan myöntämä kalkitustuki, jolla halutaan kannustaa vähentämään maaperästä aiheutuvia vesistö- ja ilmastopäästöjä sekä parantamaan peltojen viljelyominaisuuksia.

Elinvoimapalveluiden hankkeet

Yrityspalvelujen tueksi on saatu JTF-rahoitusta Paltamon kehittyvät energiaratkaisut -hankkeelle, ajalle 1.9.2023–31.3.2025. Hankkeen tavoitteena on mm. kartoittaa Paltamoon suunnitteilla olevan biotuotetehtaan ylijäämälämmön ja sivuvirtojen hyödyntämistä. Hanke tuottaa vaihtoehdot ratkaisut kunnan kaukolämpö- ja jätevesien käsittelyratkaisuksi investointi- ja operointikustannuksineen, tarvittavine lupaprosesseineen ja aikatauluineen päätöksentekoa varten. Hanke edistää myös kuntaan sijoittuvia mahdollisia uusiutuvan energian tuotannon ja varastoinnin ratkaisuja ja investointeja. Hankkeella kartoitetaan näistä kiinnostuneita uusia yrityksiä ja edesautetaan investointien sijoittumista Paltamoon. Tälle kustannuspaikalle on myös varattu omarahoitusta uusille vuoden 2025 aikana haettaville ja käynnistyville hankkeille, jotka tarkentuvat vuoden aikana.

Syksyn 2024 aikana on valmisteltu toimintaympäristön kehittämishanketta. Hankkeella edistetään yritysten toimintaympäristön kehittämistä mm. kaavoituksessa oleva uusi teollisuusalue, olemassa olevat teollisuusalueet sekä alueelle suunnitteilla olevien teollisten hankkeiden tarpeet huomioiden. Toimintaympäristön kehittämishankkeelle haetaan EAKR-rahoitusta. Talousarvion valmistelun aikaan ei ole ollut vielä käytettävissä hankkeen kokonaiskustannuksia eikä päätöstä hankkeen rahoituksesta. Mikäli hanke saa myönteisen rahoituspäätöksen, sen on tarkoitus käynnistyä syksyllä 2025.

Lisäksi kunta osallistuu omarahoitusosuudella muiden hallinnoimiin hankkeisiin, joista jo päätöksen saaneet hankkeet on listattu erilliseen talousarviokirjan liitteenä olevaan hankesuunnitelma taulukkoon. Elinvoimapalvelujen projektit -kustannuspaikalle on lisäksi budjetoitu kunnan osuus Oulujärvi Leaderin ja Kalaleaderin vuosittaisesta rahoituksesta sekä Oulujoen vesistövision koordinaatiosta vuosille 2025–2027.

Työllisyyspalvelut

Vuoden 2025 alusta TE-palvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Paltamo kuuluu Kainuu-Koillismaan työllisyysalueeseen, jossa Kajaanin kaupunki toimii vastuukuntana. Paltamon kunta ja Kajaanin kaupunki ovat sopineet toimivallan siirrosta henkilöasiakas- ja työnvälityspalvelujen osalta niin, että Paltamon kunta tuottaa nämä palvelut Paltamon, Hyrynsalmen ja Ristijärven kuntiin muiden paitsi kotoaikaisten vieraskielisten asiakkaiden osalta. Vuoden 2025 alusta Paltamon kunnan palvelukseen siirtyy liikkeenluovutuksella kolme työntekijää Kainuun TE-toimistosta. Alkuvuonna tapahtuvan eläköitymisen vuoksi käytännössä siirtyviä työntekijöitä aloittaa kunnan palveluksessa kuitenkin vain kaksi. Lisäksi työllisyyspalveluissa jatkaa kaksi jo aikaisemmin vakituisissa tehtävissä toiminutta työntekijää sekä kaksi uutta loppuvuodesta 2024 rekrytoitua työntekijää. Kokonaisuudessaan työllisyyspalveluissa työskentelee vuoden 2025 alussa yksi työllisyyspäällikkö, neljä työllisyysohjaajaa sekä yksi palveluohjaaja. Lakisääteisten henkilöasiakas- ja työnvälityspalvelujen lisäksi työllisyyspalveluissa tuotetaan eläke- ja kuntoutusedellytysten selvityspalvelua Paltamon lisäksi Hyrynsalmelle, Ristijärvelle sekä Puolangalle.

Kunnalla on sopimus Ristijärven 4H-yhdistyksen kanssa kierrätysmyymälätoiminnasta Paltamossa, ja kunta on järjestänyt tilan myymälän käyttöön. Ristijärven 4H-yhdistys ottaa paltamolaisia työtömiä työnhakijoita kierrätysmyymälään mm. työkokeiluun sekä kuntouttavaan työtoimintaan. Kunta tukee nuorten työllistymistä tarjoamalla kesätöitä kunnan toimipisteissä sekä kesätyöpaikatuella yrityksiin ja yhdistyksiin.

Elinvoimapaalveluissa valmistaudutaan yhdistymiseen teknisten palveluiden kanssa.

ELINVOIMAPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	117 645	167 372	188 000	170 000	170 000
Tuet ja avustukset	50 811	91 372	18 000	0	0
Muut toimintatuotot	66 834	76 000	170 000	170 000	170 000
Muut tuotot	66 834	76 000	170 000	170 000	170 000
TOIMINTAKULUT	-705 273	-940 484	-1 361 791	-1 329 802	-1 329 313
Henkilöstökulut	-340 457	-412 441	-527 475	-505 225	-505 167
Palkat ja palkkiot	-271 263	-329 351	-430 114	-411 419	-411 419
Henkilösivukulut	-69 194	-83 090	-97 361	-93 806	-93 748
Eläkekulut	-59 938	-70 288	-85 998	-82 936	-82 878
Muut henkilösivukulut	-9 257	-12 802	-11 363	-10 870	-10 870
Palvelujen ostot	-165 620	-236 029	-371 850	-372 700	-372 700
Muiden palvelujen ostot	-165 620	-236 029	-371 850	-372 700	-372 700
Sis. Muiden palvelujen ostot	-103				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 252	-15 250	-12 850	-13 050	-13 050
Ostot tilikauden aikana	-13 252	-15 250	-12 850	-13 050	-13 050
Avustukset	-143 233	-233 617	-404 000	-394 000	-394 000
Avustukset kotitalouksille			-5 000	-5 000	-5 000
Muut toimintakulut	-42 711	-43 147	-45 616	-44 827	-44 396
Vuokrakulut	-40 985	-43 147	-45 616	-44 827	-44 396
Sis. Vuokramenot	-33 394	-32 347	-32 616	-31 827	-31 396
Muut kulut	-1 726				
TOIMINTAKATE	-587 629	-773 112	-1 173 791	-1 159 802	-1 159 313
VUOSIKATE	-587 629	-773 112	-1 173 791	-1 159 802	-1 159 313
Poistot ja arvonalentumiset		-3 000	-1 667	-1 667	-1 667
Suunnitelman mukaiset poistot		-3 000	-1 667	-1 667	-1 667
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-587 629	-776 112	-1 175 458	-1 161 469	-1 160 980

ELINVOIMAPALVELUT (ulk)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	117 645	167 372	188 000	170 000	170 000
Tuet ja avustukset	50 811	91 372	18 000	0	0
Muut toimintatuotot	66 834	76 000	170 000	170 000	170 000
Muut tuotot	66 834	76 000	170 000	170 000	170 000
TOIMINTAKULUT	-671 777	-908 137	-1 329 175	-1 297 975	-1 297 917
Henkilöstökulut	-340 457	-412 441	-527 475	-505 225	-505 167
Palkat ja palkkiot	-271 263	-329 351	-430 114	-411 419	-411 419
Henkilösivukulut	-69 194	-83 090	-97 361	-93 806	-93 748
Eläkekulut	-59 938	-70 288	-85 998	-82 936	-82 878
Muut henkilösivukulut	-9 257	-12 802	-11 363	-10 870	-10 870
Palvelujen ostot	-165 516	-236 029	-371 850	-372 700	-372 700
Muiden palvelujen ostot	-165 516	-236 029	-371 850	-372 700	-372 700
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-13 252	-15 250	-12 850	-13 050	-13 050
Ostot tilikauden aikana	-13 252	-15 250	-12 850	-13 050	-13 050
Avustukset	-143 233	-233 617	-404 000	-394 000	-394 000
Avustukset kotitalouksille			-5 000	-5 000	-5 000
Muut toimintakulut	-9 318	-10 800	-13 000	-13 000	-13 000
Vuokrakulut	-7 591	-10 800	-13 000	-13 000	-13 000
Muut kulut	-1 726				
TOIMINTAKATE	-554 132	-740 765	-1 141 175	-1 127 975	-1 127 917
VUOSIKATE	-554 132	-740 765	-1 141 175	-1 127 975	-1 127 917
Poistot ja arvonalentumiset		-3 000	-1 667	-1 667	-1 667
Suunnitelman mukaiset poistot		-3 000	-1 667	-1 667	-1 667
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-554 132	-743 765	-1 142 842	-1 129 642	-1 129 584

8.8 Sivistyspalvelut

Palvelualueen vastuhenkilö ja tilivelvollinen on sivistysjohtaja.

Vastualueet

Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus, lukio, kansalaisopisto, hyvinvointi, kirjasto, nuorisotoimi, liikuntapalvelut, maahanmuuttajapalvelut ja veteraanitoiminta.

Tehtävä

Sivistyspalvelut tarjoaa ja kehittää kasvatus- ja opetuspalveluita sekä vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti ja kattavasti koko kunnassa kuntalaisen ja ennen kaikkea lapsen ja nuoren etu huomioon ottaen.

SIVISTYSPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	925 165	878 401	750 024	631 084	616 984
Myyntituotot/Liikevaihto	470 389	582 356	418 234	411 234	410 234
Maksutuotot	146 264	143 625	129 160	133 150	135 150
Tuet ja avustukset	290 486	151 420	201 730	85 800	70 700
Muut toimintatuotot	18 027	1 000	900	900	900
Vuokratuotot	450				
Muut tuotot	17 577	1 000	900	900	900
Sis. Muut toimintatuotot	1 714				
Valmistus omaan käyttöön	-50				
TOIMINTAKULUT	-7 414 858	-7 007 391	-6 997 564	-6 589 979	-6 585 657
Henkilöstökulut	-4 385 295	-4 187 761	-4 115 863	-3 883 256	-3 882 807
Palkat ja palkkiot	-3 504 579	-3 344 577	-3 356 745	-3 162 779	-3 162 779
Henkilösivukulut	-880 716	-843 184	-759 118	-720 477	-720 028
Eläkekulut	-757 443	-713 251	-670 473	-636 958	-636 509
Muut henkilösivukulut	-123 273	-129 933	-88 645	-83 519	-83 519
Palvelujen ostot	-1 215 169	-1 243 154	-1 417 296	-1 257 446	-1 253 858
Asiakaspalvelujen ostot	-183 928	-157 682	-164 500	-156 500	-158 000
Sis. Palvelut	-1 221				
Muiden palvelujen ostot	-1 031 242	-1 085 472	-1 252 796	-1 100 946	-1 095 858
Sis. Muiden palvelujen ostot	-279 613	-251 190	-400 406	-403 246	-403 228
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-222 562	-194 290	-186 990	-176 370	-176 370
Ostot tilikauden aikana	-222 562	-194 290	-186 990	-176 370	-176 370
Avustukset	-74 942	-78 000	-75 700	-75 700	-75 700
Avustukset kotitalouksille	-69 928	-72 000	-72 000	-72 000	-72 000
Muut toimintakulut	-1 516 889	-1 304 186	-1 201 715	-1 197 207	-1 196 922
Vuokratulut	-1 277 624	-1 289 036	-1 190 465	-1 187 257	-1 186 972
Sis. Vuokramenot	-1 154 221	-1 184 906	-1 122 315	-1 121 907	-1 121 622
Muut kulut	-239 265	-15 150	-11 250	-9 950	-9 950
TOIMINTAKATE	-6 489 743	-6 128 990	-6 247 540	-5 958 895	-5 968 673
Rahoitustuotot ja -kulut	-341				
Muut rahoitustuotot	-5				
Muut rahoituskulut	-336				
VUOSIKATE	-6 490 084	-6 128 990	-6 247 540	-5 958 895	-5 968 673
Poistot ja arvonalentumiset	-55 448	-57 247	-57 137	-57 138	-2 086
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 448	-57 247	-57 137	-57 138	-2 086
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 545 532	-6 186 237	-6 304 677	-6 016 033	-5 970 759

SIVISTYSPALVELUT (ulk)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	923 451	878 401	750 024	631 084	616 984
Myyntituotot/Liikevaihto	470 389	582 356	418 234	411 234	410 234
Maksutuotot	146 264	143 625	129 160	133 150	135 150
Tuet ja avustukset	290 486	151 420	201 730	85 800	70 700
Muut toimintatuotot	16 313	1 000	900	900	900
Vuokratuotot	450				
Muut tuotot	15 863	1 000	900	900	900
Valmistus omaan käyttöön	-50				
TOIMINTAKULUT	-5 979 803	-5 571 295	-5 474 843	-5 064 826	-5 060 807
Henkilöstökulut	-4 385 295	-4 187 761	-4 115 863	-3 883 256	-3 882 807
Palkat ja palkkiot	-3 504 579	-3 344 577	-3 356 745	-3 162 779	-3 162 779
Henkilösivukulut	-880 716	-843 184	-759 118	-720 477	-720 028
Eläkekulut	-757 443	-713 251	-670 473	-636 958	-636 509
Muut henkilösivukulut	-123 273	-129 933	-88 645	-83 519	-83 519
Palvelujen ostot	-934 336	-991 964	-1 016 890	-854 200	-850 630
Asiakaspalvelujen ostot	-182 706	-157 682	-164 500	-156 500	-158 000
Muiden palvelujen ostot	-751 629	-834 282	-852 390	-697 700	-692 630
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-222 562	-194 290	-186 990	-176 370	-176 370
Ostot tilikauden aikana	-222 562	-194 290	-186 990	-176 370	-176 370
Avustukset	-74 942	-78 000	-75 700	-75 700	-75 700
Avustukset kotitalouksille	-69 928	-72 000	-72 000	-72 000	-72 000
Muut toimintakulut	-362 668	-119 280	-79 400	-75 300	-75 300
Vuokrakulut	-123 403	-104 130	-68 150	-65 350	-65 350
Muut kulut	-239 265	-15 150	-11 250	-9 950	-9 950
TOIMINTAKATE	-5 056 402	-4 692 894	-4 724 819	-4 433 742	-4 443 823
Rahoitustuotot ja -kulut	-341				
Muut rahoitustuotot	-5				
Muut rahoituskulut	-336				
VUOSIKATE	-5 056 744	-4 692 894	-4 724 819	-4 433 742	-4 443 823
Poistot ja arvonalentumiset	-55 448	-57 247	-57 137	-57 138	-2 086
Suunnitelman mukaiset poistot	-55 448	-57 247	-57 137	-57 138	-2 086
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-5 112 191	-4 750 141	-4 781 956	-4 490 880	-4 445 909

Talousarviovuoden 2025 kuntastrategian toteuttaminen

Varhaiskasvatus

Paltamon varhaiskasvatuksen painopistealueena on lisätä varhaiskasvatusyksiköiden välistä yhteisöllisyyttä niin työntekijöiden kuin lastenkin näkökulmasta. Toimenpiteinä on kaikkien yksiköiden henkilöstöresurssin tehostettu yhteiskäyttö, vuorohoidon ja loma-aikojen keskittäminen yhteen yksikköön kerrallaan sekä päiväkotivierailut oman kunnan sisällä retkien ja yhteisten tilaisuuksien merkeissä. Vuorohoidon keskittäminen Kontiomäkeen Mesikämmen päiväkotiin poistaa määrääikaisten työntekijöiden tarpeen sekä helpottaa vakituisten työntekijöiden vuosilomien suunnittelua.

Myös esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä kehitetään ja tiivistetään. Kontiomäen esiopetus toteutuu 0–2-yhdysluokassa, jossa työskentelee esi- ja perusopetuksen sekä varhaiskasvatuksen työntekijöitä. Kontiomäen esiopettaja tekee tällä hetkellä varhaiserityisopettajan sijaisuutta. Myös kirkonkylällä kehityskohteena on tiivistää esi- ja alkuopetuksen yhteistyötä esimerkiksi henkilöstön yhteiskäytön osalta.

Lisäksi painopistealueena on tukea terveellisiä, turvallisia ja liikunnallisia elämäntapoja. Panostamme luonto- ja ulkoliikuntaan. Kaikki varhaiskasvatusyksiköt ovat mukana Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelman toteuttamisessa. Ohjelman tavoitteena on kehittää yksiköiden toimintatapoja ja toimintaympäristöjä toiminnallisemmaksi ja liikunnallisemmaksi pienten tavoiteaskeleiden kautta.

Kiusaamista ja loukkaava käytöstä ehkäisevään työhön panostetaan vahvasti. Lapsia ohjataan ja tuetaan itsesäätelyn sekä tunne- ja sosiaalisten taitojen kehittymisessä. Varhaiskasvatus on edustettuna kunnan kiusaamisen ehkäisyn työryhmässä, jotta ympäristöjen toimintatavat ovat yhtenäiset koko lapsen oppimisen polun ajan.

Tähän saakka käytössä olleiden asiakastietojärjestelmien Pro Consonan ja VakaMukanan sopimukset päättyvät vuoden 2024 loppuun mennessä. Tilalle on valikoitunut yhteistyössä Kainuun muiden kuntien kanssa eVaka, jonka käyttö- ja ylläpitokustannukset ovat noin kolmasosa edellisten järjestelmien kustannuksista. Järjestelmä pitää sisällään viestintään, dokumentointiin, hallintopäätöksiin sekä lasten hoitoaikojen ilmoittamiseen ja läsnäoloseuranataan liittyvät toiminnot, joten useita erillisiä järjestelmiä ei enää tarvita. Lisäksi edellä mainittuihin asioihin liittyvät työtehtävät hoituvat kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen sisällä eikä tarvetta erillisille palvelusihteerin palveluille varhaiskasvatuksessa enää sen vuoksi ole.

Perhepäivähoito toteutuu kahdessa ryhmässä. Yhden perhepäivähoitajan eläköidyttyä uutta perhepäivähoitajaa ei ole ollut tarvetta rekrytoida, vaan lapset ovat mahtuneet päiväkotiryhmiin. Myöskään Valkolokin lisätilalle ei ole tarvetta. Hankinnoissa käytetään tarkkaa harkintaa.

Henkilöstön koulutuksien sisällöissä panostetaan tuen tarpeiden tunnistamisen ja tuen toteuttamisen osaamisen vahvistamiseen. Varhaiserityisopettajan sijaisuuteen on saatu henkilö sisäisillä järjestelyillä.

VARHAISKASVATUS (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	268 107	119 000	100 724	100 724	100 724
Myyntituotot/Liikevaihto	34 951				
Maksutuotot	96 689	95 000	85 000	85 000	85 000
Tuet ja avustukset	121 603	24 000	15 724	15 724	15 724
Muut toimintatuotot	14 863				
Muut tuotot	14 863				
TOIMINTAKULUT	-1 922 014	-1 710 100	-1 558 656	-1 516 565	-1 516 426
Henkilöstökulut	-1 298 647	-1 301 538	-1 180 642	-1 138 440	-1 138 309
Palkat ja palkkiot	-1 029 665	-1 039 331	-962 719	-927 079	-927 079
Henkilösivukulut	-268 982	-262 207	-217 923	-211 361	-211 230
Eläkekulut	-231 791	-221 808	-192 486	-186 866	-186 735
Muut henkilösivukulut	-37 191	-40 399	-25 437	-24 495	-24 495
Palvelujen ostot	-106 196	-110 361	-128 555	-129 085	-129 081
Asiakaspalvelujen ostot	-334				
Muiden palvelujen ostot	-105 862	-110 361	-128 555	-129 085	-129 081
Sis. Muiden palvelujen ostot	-51 368	-46 921	-74 796	-75 326	-75 322
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-17 962	-22 350	-18 150	-18 150	-18 150
Ostot tilikauden aikana	-17 962	-22 350	-18 150	-18 150	-18 150
Avustukset	-69 928	-72 000	-72 000	-72 000	-72 000
Avustukset kotitalouksille	-69 928	-72 000	-72 000	-72 000	-72 000
Muut toimintakulut	-429 280	-203 851	-159 309	-158 890	-158 886
Vuokrakulut	-196 880	-200 981	-156 029	-155 610	-155 606
Sis. Vuokramenot	-174 532	-175 381	-148 419	-148 000	-147 996
Muut kulut	-232 401	-2 870	-3 280	-3 280	-3 280
TOIMINTAKATE	-1 653 907	-1 591 100	-1 457 932	-1 415 841	-1 415 702
Rahoitustuotot ja -kulut	-4				
Muut rahoitustuotot	-2				
Muut rahoituskulut	-2				
VUOSIKATE	-1 653 911	-1 591 100	-1 457 932	-1 415 841	-1 415 702
Poistot ja arvonalentumiset	-7 231	-7 231	-7 231	-7 232	0
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 231	-7 231	-7 231	-7 232	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 661 143	-1 598 331	-1 465 163	-1 423 073	-1 415 702

Perusopetus

Korpitien koululla jatketaan kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja kiusaamiseen puuttumisen mallilla Sovitaan puhumalla (sopu). Tiimin opettajat ja kuraattori selvittelevät kiusaamistapauksia sekä seuraavat ja arvioivat vaikutuksia.

Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetellaan osana Kestävän kasvun Kainuu II -hanketta, jossa Korpitien koulu on mukana kolmen muun kainuulaisen yläkoulun kanssa. Korpitien koululla toteutetaan tunne- ja vuorovaikutuksen oppitunteja 1 krt/kk. 7. luokan oppilaille toteutetaan lisäksi osana hanketta Mielihetki, joka on ns. mielenterveystarkastus. Tarkastuksen toteuttavat hankkeen mukaisesti kuraattori ja koulunuorisotyöntekijä yhteistyössä. Tunne- ja vuorovaikutustuntien sisältöä koordinoi hankeyhteistyönä vastuuopettaja, joka informoi opettajia kuukausien oppituntien sisällystystä ja jakaa materiaalit opettajille suunnitellun vuosikellon mukaisesti.

Korpitien koulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyönä selvitetään 0–1-luokkien oppimispolun yhdistämistä Kontiomäen koulun mallin mukaisesti.

Korpitien yläkoulun oppituntimääriä tarkastellaan tulevaisuussuunnittelun valossa ja pohditaan mm. TN- ja TS-tuntien järjestämistä pienenevillä oppilasmäärillä. Käsityötunteja hoitaa lukuvuonna 2024–25 kaksi tuntiopettajaa.

Lukuvuoden laaja-alaisina teemoina Korpitien koululla painottuvat itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, osallistuminen ja vaikuttaminen sekä kestävän tulevaisuuden rakentaminen. Teemat linkitetään koulun arkeen, tapahtumiin, retkiin ja vierailuihin.

Kuntastrategian mukaisesti Korpitien koululla keskeinen arvo on yritteliäisyys, johon sisältyy yrittäjäyys. Yhteistyö Paltamon yrittäjien kanssa jatkuu, samoin Yrityskylä-toiminta. Tuemme oppilaiden varainhankintaa luokkaretkiä varten mm. tarjoamalla luokille mahdollisuus järjestää kahvila-toimintaa huoltajille suunnattujen tapahtumien yhteyteen.

Kontiomäen koulun vuoden 2025 painopistealueita ovat turvallinen koulupäivä kaikille sekä koko kouluyhteisön hyvinvointi ja sen edistäminen. Pohjana tälle on arvostava ja kunnioittava toisten kohtaaminen sekä positiivisen ilmapiirin luominen niin kouluyhteisöön kuin oppimistakin kohtaan. Tunne- ja vuorovaikutustaitoja opetetaan systemaattisesti tunnetaitotunneilla kaikilla luokka-asteilla kerran viikossa. Koulussa hyödynnetään henkilökunnan erityisosaamista muun muassa neuropsykiatrisesta tietoudesta antamalla nepsy-ohjausta sitä tarvitseville oppilaille. Oppilaille on mahdollisuus osallistua myös rentoutumisvälitunneille sovitusti koulupäivän aikana. Edellisenä lukuvuonna aloitettua huoltajille suunnattua tunne- ja vuorovaikutusohjausta jatketaan kevätlukukaudella 2025.

Positiivinen palaute ja kannustus ovat oppimista vahvistava tekijä. Kontiomäen koulussa halutaan panostaa positiivisen psykologian ja pedagogiikan mahdollisuuksiin oppilaiden ohjaamisessa. Käyttöön otetaan Viikon Tsemppari -palkinto positiivisen vahvistamisen ja toisten arvostavan kohtaamisen taitojen harjoittelun tueksi.

Kiusaamisen ennaltaehkäisyn ja mahdollisten kiusaamistilanteiden selvittelyn tukena käytetään Sovitaan puhumalla (sopu) mallia. Mallin tavoitteena on löytää yhdessä oppilaiden kanssa ratkaisukeskeinen sovittu toimintatapa kiusaamisen loppumiseksi. Kontiomäen koululla sopu-opettajina toimivat kaikki koulun opettajat. He vastaavat tapauskohtaisesti kiusaamisen selvittelystä, seurannasta ja vaikutusten arvioinnista.

Fyysisen aktiivisuuden lisääminen koulupäivän aikana koetaan ensiarvoisen tärkeäksi. Kontiomäen koulussa panostetaan liikuntavälineisiin ja välituntiliikunnan mahdollisuuksiin, mikä tukee osaltaan oppimista. Oppituntien aikana toiminnallisen oppimisen vahvistaminen osaksi koulutyötä on merkityksellistä.

Joustavan esi- ja alkuopetuksen suunnitelmallinen kehittäminen ja vakiinnuttaminen osaksi Kontiomäen koulun toimintaa tapahtuu lukuvuoden aikana. Kehittämisestä vastaavat kyseisen opetusryhmän luokanopettaja ja rehtori. Yhteistyötä tehdään niin Korpitien koulun, Männynkävyn päiväkodin esiopetuksen kuin Mesikämmenen päiväkodin kanssa. Tavoitteena on myös kehittää yhteistyötä koko kunnassa koulujen ja esiopetuksen välillä suunnitelmallisesti.

Kulttuurikasvatuksen suunnitelmaa tarkastellaan ja päivitetään vuoden 2025 aikana.

Digitalisaation osalta opettajien ja oppilaiden osaamisen kehittämiseen panostetaan DOK-hankkeen osalta. Opettajat osallistuvat hankkeen järjestämiin koulutuksiin. Tavoitteena on luoda ja ottaa käyttöön toimiva ja systemaattisesti etenevä digioppimisen polku Kontiomäen kouluun.

Oppilashuollossa painopiste on ongelmien ennalta ehkäisevissä toiminnaissa. Ennaltaehkäisykeinona korostuu yhteisöllinen opiskeluhoito, jolla halutaan tukea koko kouluyhteisöä. Osana oppilashuoltoa ja yhteistyötahoina toimivat koulunuorisotyöntekijä, kuraattori ja koulupsykologi.

Kuntastrategiassa esille nouseva yrittäjyys huomioidaan Kontiomäen koululla muun muassa oppilaiden pitäminä kahvioina sekä kuusijuhlan yhteydessä olevilla joulumyyjäisillä. Kuudennen luokan oppilaat osallistuvat lisäksi yrityskylätoimintaan. Vanhempainryhmän ja oppilaiden varainhankintaa koko koulun kevätretkeä varten tuetaan tarjoamalla koulun tiloja vanhempainryhmän käyttöön sovitusti. Kuntastrategian mukaiset asiakaslähtöisyys ja sujuva arki otetaan huomioon kaikessa Kontiomäen koulun toiminnan suunnittelussa ja toiminnassa koskien myös aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä koulun kerhoja.

Perusopetuksen tuntikehys ja tuntijako tarkistetaan vuosittain.

PERUSOPETUS (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	444 674	571 126	465 495	439 160	439 160
Myyntituotot/Liikevaihto	366 803	499 006	389 884	389 884	389 884
Maksutuotot	19 781	20 800	16 000	16 000	16 000
Tuet ja avustukset	57 632	51 320	59 611	33 276	33 276
Muut toimintatuotot	458				
Vuokratuotot	450				
Muut tuotot	8				
TOIMINTAKULUT	-3 785 957	-3 579 093	-3 780 981	-3 645 468	-3 642 363
Henkilöstökulut	-2 123 299	-1 952 037	-2 055 749	-1 980 181	-1 979 951
Palkat ja palkkiot	-1 699 756	-1 558 781	-1 676 411	-1 612 519	-1 612 519
Henkilösivukulut	-423 542	-393 256	-379 338	-367 662	-367 432
Eläkekulut	-363 698	-332 666	-335 047	-325 059	-324 829
Muut henkilösivukulut	-59 844	-60 590	-44 291	-42 603	-42 603
Palvelujen ostot	-933 140	-900 592	-1 021 688	-966 259	-963 397
Asiakaspalvelujen ostot	-165 444	-125 182	-133 000	-133 000	-133 000
Sis. Palvelut	-1 221				
Muiden palvelujen ostot	-767 697	-775 410	-888 688	-833 259	-830 397
Sis. Muiden palvelujen ostot	-199 228	-178 548	-284 609	-286 628	-286 616
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-123 019	-91 430	-97 830	-93 650	-93 650
Ostot tilikauden aikana	-123 019	-91 430	-97 830	-93 650	-93 650
Avustukset	-700		-700	-700	-700
Muut toimintakulut	-605 799	-635 034	-605 014	-604 678	-604 665
Vuokratulut	-601 473	-632 174	-601 444	-601 408	-601 395
Sis. Vuokramenot	-554 881	-584 054	-557 194	-557 458	-557 445
Muut kulut	-4 326	-2 860	-3 570	-3 270	-3 270
TOIMINTAKATE	-3 341 283	-3 007 967	-3 315 486	-3 206 308	-3 203 203
Rahoitustuotot ja -kulut	-199				
Muut rahoitustuotot	-3				
Muut rahoituskulut	-196				
VUOSIKATE	-3 341 482	-3 007 967	-3 315 486	-3 206 308	-3 203 203
Poistot ja arvonalentumiset	-41 213	-43 013	-43 013	-43 013	-1 800
Suunnitelman mukaiset poistot	-41 213	-43 013	-43 013	-43 013	-1 800
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-3 382 695	-3 050 980	-3 358 499	-3 249 321	-3 205 003

Lukio-opetus

Paltamon lukio on päiväopetusta järjestävä yleislukio, joka pysyy tukea opiskelijoita hyvin yksilöllisesti opiskelijan tarpeiden mukaan. Yhteistyölukioina jatkavat Puolangan ja Suomussalmen lukiot. Lukioiden välisellä yhteistyöllä järjestetään etäopetuksena lukiokursseja.

Paltamon lukio on mukana Erasmus+ -kansainvälisyshankkeessa 2024–2025 CRAFT Cultural Richness in Art, Folklore and Tradition. Yhteistyömaina ovat Ruotsi ja Itävalta.

Finest Future -järjestön kautta Paltamon lukioon on saapunut ensimmäiset kansainväliset opiskelijat elokuussa 2024. Opiskelijat suorittavat suomalaista ylioppilastutkintoa kokonaisuudessaan. Tavoitteena on ottaa vuosittain opiskelijoita ulkomailta järjestön kautta.

Paltamon lukion opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus kurkistusopintoihin Kajaanin ammattikorkeakouluun pelialan kurssiin. Opetuksesta vastaa Kajaanin ammattikorkeakoulu.

LUKIO-OPETUS (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	15 787	4 600	10 005	0	0
Myyntituotot/Liikevaihto	5 736	3 800	5 000	0	0
Maksutuotot	1 567				
Tuet ja avustukset	8 484	800	5 005	0	0
TOIMINTAKULUT	-681 085	-630 128	-630 280	-615 557	-615 513
Henkilöstökulut	-374 405	-321 644	-314 344	-314 782	-314 745
Palkat ja palkkiot	-299 955	-256 846	-256 336	-256 336	-256 336
Henkilösivukulut	-74 450	-64 798	-58 008	-58 446	-58 409
Eläkekulut	-64 064	-54 814	-51 236	-51 674	-51 637
Muut henkilösivukulut	-10 386	-9 984	-6 772	-6 772	-6 772
Palvelujen ostot	-75 040	-65 901	-89 001	-76 097	-76 095
Asiakaspalvelujen ostot	-11 174	-13 000	-13 000	-13 000	-13 000
Muiden palvelujen ostot	-63 867	-52 901	-76 001	-63 097	-63 095
Sis. Muiden palvelujen ostot	-28 070	-25 721	-41 001	-41 292	-41 290
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-21 025	-19 000	-18 620	-16 550	-16 550
Ostot tilikauden aikana	-21 025	-19 000	-18 620	-16 550	-16 550
Muut toimintakulut	-210 615	-223 583	-208 315	-208 128	-208 123
Vuokrakulut	-210 242	-223 433	-205 315	-205 128	-205 123
Sis. Vuokramenot	-199 074	-205 433	-195 315	-195 128	-195 123
Muut kulut	-373	-150	-3 000	-3 000	-3 000
TOIMINTAKATE	-665 298	-625 528	-620 275	-615 557	-615 513
VUOSIKATE	-665 298	-625 528	-620 275	-615 557	-615 513
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-665 298	-625 528	-620 275	-615 557	-615 513

Kansalaisopisto

Paltamon kansalaisopisto täyttää 60 vuotta vuonna 2025 ja vuosijuhla järjestetään 13.4.2025 Korpi-salissa.

Kansalaisopisto järjestää vapaan sivistystyön kurssitoimintaa Paltamossa ja Ristijärvellä. Kurseilla ja luennoilla edistetään kaikenikäisten kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia. Vapaan sivistystyön opetus on lakiin perustuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on edistää koulutuksellista tasa-arvoa. Kulujen kasvaessa kurssimaksuja nostetaan maltillisesti. Eläkeläiset ja työttömät saavat kausikorttinsa edullisemmin Opetushallituksen opintoseteliavustuksen turvin. Lisäksi olemme mukana Kai-kukortti-verkostossa.

Opetusohjelma ilmestyy kansalaisopiston verkkokauppaan kesäkuussa ja samalla alkaa ilmoittautuminen. Näin ohjelma on asiakkaiden saatavilla hyvissä ajoin ennen kauden alkua ja markkinointiin jää enemmän aikaa. Tulosteena ohjelmaa jaetaan alkusyksystä kirjastoihin ja kauppoihin. Verkko-opetuksen määrää lisätään entisestään ja maksuttomat verkkoluennot pysyvät ohjelmassa. Pienimuotoisia näyttelyitä järjestetään Paltamon kunnantalolla sekä Paltamon ja Ristijärven kirjastoissa pitkin vuotta. Opettajia ja opintoryhmiä kannustetaan järjestämään omia pienimuotoisia konsertteja ja tapahtumia.

Paltamon ja Sotkamon kunnat selvittävät mahdollisuutta kansalaisopistojen yhteistyöhön ja yhdistymiseen. Kehittämissuunnitelman mukaan Paltamon kansalaisopiston rehtoriuden siirtäminen Sotkamon kansalaisopistolle toteutuisi 1.8.2025 alkaen. Kuntasopimusten tekeminen ja ylläpitämislupien hakeminen Opetus- ja kulttuuriministeriöltä yhdistymiseen tehtäisiin lukuvuoden 2025–2026 aikana. Fuusioituminen Sotkamon kansalaisopistoon tapahtuisi 1.8.2026 alkaen.

KANSALAIISOPISTO (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	54 988	51 000	50 950	52 800	53 700
Myyntituotot/Liikevaihto	25 018	23 000	23 000	21 000	20 000
Maksutuotot	26 256	26 000	26 000	30 000	32 000
Tuet ja avustukset	2 000	2 000	1 950	1 800	1 700
Muut toimintatuotot	1 714				
Muut tuotot	1 714				
Sis. Muut toimintatuotot	1 714				
TOIMINTAKULUT	-390 065	-412 285	-376 796	-308 149	-311 676
Henkilöstökulut	-275 855	-296 880	-276 192	-214 777	-214 752
Palkat ja palkkiot	-224 208	-237 070	-225 212	-174 900	-174 900
Henkilösivukulut	-51 648	-59 809	-50 980	-39 877	-39 852
Eläkekulut	-44 388	-50 595	-45 029	-35 257	-35 232
Muut henkilösivukulut	-7 260	-9 215	-5 951	-4 620	-4 620
Palvelujen ostot	-36 358	-38 060	-27 840	-24 720	-28 360
Asiakaspalvelujen ostot	-1 425	-6 500	-6 500	0	0
Muiden palvelujen ostot	-34 933	-31 560	-21 340	-24 720	-28 360
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 684	-1 700	-2 700	-1 300	-1 300
Ostot tilikauden aikana	-1 684	-1 700	-2 700	-1 300	-1 300
Muut toimintakulut	-76 168	-75 645	-70 064	-67 352	-67 264
Vuokrakulut	-74 999	-74 095	-69 064	-67 352	-67 264
Sis. Vuokramenot	-72 385	-69 795	-65 364	-65 252	-65 164
Muut kulut	-1 169	-1 550	-1 000	0	0
TOIMINTAKATE	-335 077	-361 285	-325 846	-255 349	-257 976
Rahoitustuotot ja -kulut	-1				
Muut rahoituskulut	-1				
VUOSIKATE	-335 077	-361 285	-325 846	-255 349	-257 976
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-335 077	-361 285	-325 846	-255 349	-257 976

Kirjastopalvelut

Kirjastolla on kaksi toimipistettä: pääkirjasto ja kirjastoauto. Asiakkaiden omatoimikäytön mahdollistavan järjestelmän ansiosta pääkirjasto on käytettävissä viikon jokaisena päivänä. Lisäksi kirjastoauto kiertää haja-asutusalueella yhtenä arkipäivänä viikossa.

Kirjastotoimen tavoitteena on edistää kuntalaisten sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kokoelmien ja palvelujen lisäksi kirjasto tarjoaa myös tilansa kuntalaisten käyttöön. Aktiivisen kansalaisuuden edistämiseksi hyviksi todettuja tapoja ovat esimerkiksi tapahtumat ja näyttelyt, joiden määrää pyritään lisäämään ja monipuolistamaan. Toiminnallisesti Paltamon kirjasto on osa koko Kainuun laajuista Kainet-kirjastot verkostoa, jolla on yhteinen kirjastojärjestelmä.

Sydän-Kainuun kirjastoyhteistyö -hankkeella suunnitellaan yhteisen kirjastotoimenjohtajan palkkaamista Paltamon, Ristijärven ja Hyrynsalmen kuntiin. Kuntien kirjastoissa toimii myös kirjastovirkailija.

Yhteistyötä Kainuun ja Pohjois-Suomen kuntien kanssa jatketaan mm. markkinoinnissa, palveluissa, hankinnoissa ja aineiston kuvailussa.

KIRJASTOPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	3 563	2 675	16 410	1 400	1 400
Myyntituotot/Liikevaihto	257	1 550	350	350	350
Maksutuotot	135	125	160	150	150
Tuet ja avustukset	2 295		15 000	0	0
Muut toimintatuotot	877	1 000	900	900	900
Muut tuotot	877	1 000	900	900	900
TOIMINTAKULUT	-218 313	-233 662	-234 998	-215 883	-215 871
Henkilöstökulut	-97 474	-104 807	-101 788	-91 107	-91 097
Palkat ja palkkiot	-78 139	-83 693	-83 000	-74 190	-74 190
Henkilösivukulut	-19 335	-21 114	-18 788	-16 917	-16 907
Eläkekulut	-16 655	-17 861	-16 595	-14 956	-14 946
Muut henkilösivukulut	-2 680	-3 253	-2 193	-1 961	-1 961
Palvelujen ostot	-21 800	-25 250	-30 957	-23 000	-23 000
Asiakaspalvelujen ostot	-131				
Muiden palvelujen ostot	-21 669	-25 250	-30 957	-23 000	-23 000
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 962	-48 300	-42 900	-42 400	-42 400
Ostot tilikauden aikana	-36 962	-48 300	-42 900	-42 400	-42 400
Muut toimintakulut	-62 078	-55 305	-59 353	-59 376	-59 374
Vuokrakulut	-61 516	-55 305	-59 353	-59 376	-59 374
Sis. Vuokramenot	-58 517	-52 145	-59 123	-59 146	-59 144
Muut kulut	-561				
TOIMINTAKATE	-214 750	-230 987	-218 588	-214 483	-214 471
VUOSIKATE	-214 750	-230 987	-218 588	-214 483	-214 471
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-214 750	-230 987	-218 588	-214 483	-214 471

Musiikkiopisto

Musiikkiopiston palvelut ostetaan Kajaanin musiikkiopistolta.

MUSIIKKIOPISTO (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTAKULUT	-9 094	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Palvelujen ostot	-9 094	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Asiakaspalvelujen ostot		-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Muiden palvelujen ostot	-9 094				
TOIMINTAKATE	-9 094	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
VUOSIKATE	-9 094	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-9 094	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000

Vapaa-aikapalvelut (sis. nuoriso, liikunta, veteraanitoiminta, hyvinvointiaktivaattori, vapaa-ajan projektit)

Hyvinvointityötä ohjaa valtuustokaudelle luotu laaja hyvinvointisuunnitelma ja sen painopistealueet, jotka ovat valikoituneet väestön hyvinvointiin ja terveyteen perustuvien osoittimien pohjalta. Painopisteitä ovat mielen hyvinvoinnin edistäminen ja ehkäiseväpäihdetyö, osallisuuden vahvistaminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy sekä kulttuurihyvinvoinnin edistäminen. Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista seurataan Paltamon kunnan vuosittaisissa hyvinvointiraporteissa ja valtakunnallisilla mittareilla. Osoittimina ja arviointimittareina toimivat valtakunnalliset indikaattoritiedot, jotka pohjautuvat tilastokeskuksen, sotkanet.fi:n, TEAviisarin ja kouluterveyskyselyn tuloksiin. Indikaattoritiedot löytyvät kokonaisuudessaan hyvinvointiraportista. Seuraavaa hyvinvointikertomusta ja uuden valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaa aloitetaan kokoamaan vuonna 2025.

Hyvinvointityö näyttyy vuoden 2025 HYTE -kertoimen arvioissa seuraavasti. HYTE-kerroin on kannustin kunnille, mikä tarkoittaa, että kuntien rahoituksen valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi niiden tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan eri osa-alueilla ja indikaattoritiedoilla mitattuna aina johtamisesta, seurannasta ja arvioinnista, resursseista ja kuntalaisten osallisuuden edistämisestä käytännön palvelualueiden tekemisiin. Paltamon HYTE-kertoimen arvio vuodelle 2025 on 64 335 euroa, kun vuonna 2024 se oli 60 932 euroa ja vuonna 2023 se oli 53 196 euroa (<https://vm.fi/valtiosuuslaskelmia>). HYTE-kertoimen tuomaa rahaa ei ole korvamerkitty hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämistyöhön.

Liikunnallista elämäntapaa edistetään luomalla jokaisen omaan vastuuseen perustuvaa hyvän elämän rakentamisen edellytyksiä mm. maksuttomalla kuntosalilla, pitämällä huolta jo olemassa olevista liikuntatiloista sekä tarjoamalla uusia liikuntapaikkoja kuten kuntoportaat ja skeitti ja pumtrack-puisto, jonka suunnittelu on alkanut kuntalaiskyselyllä. Paltamon kunnan liikuntatoimi mahdollistaa Korpitien monitoimikeskuksen ja Kontiomäen koulun tilojen avulla monipuolisen liikuntatarjonnan lähellä sijaitsevien ulkoliikuntapaikkojen ja yhteistyössä kansalaisopiston ja eri toimijoiden kanssa. Lisäksi toimintaa kohdennetaan erityisesti elintapojen osalta vähänliikkuviin kuntalaisiin. Liikunnan edistämiseksi haetaan hankerahaa.

Sivistyspalveluissa valmistaudutaan hyvinvointipalveluiden ja liikuntatoimen yhdistämiseksi yhdeksi tulosityksiköksi ja liittymistä osaksi hallintopalveluita.

Paltamon kunnan nuorisotoimen toiminta on vuonna 2025 monipuolista, osallistavaa ja innostavaa. Nuoret pääsevät vaikuttamaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Nuorisotyö tukee lapsia ja nuoria kasvussa ja kehityksessä, edistää mielenterveyttä ja luo turvallista arkea.

Nuorisovaltuusto ja lasten parlamentti toimivat aktiivisesti.

Nuorisotyö järjestää koulujen loma-ajoille monipuolista ohjelmaa ja tapahtumia. Nuorisotyö tuo myös esille vaikeampia aiheita, järjestää valistustapahtumia, edistää tasa-arvoa ja moninaisuutta. Nuorisotyö toimii monialaisessa yhteistyössä kunnan toimijoiden kanssa ja tekee yhteistyötä myös kolmannen sektorin kanssa. Etsivän nuorisotyön palvelut ostetaan Kajaanin kaupungilta.

Työntekijät osallistuvat ajankohtaisiin koulutuksiin mm. ehkäisevään päihdetyöhön, nuorten kohtaamiseen ja tehostettuun nuorisotyöhön liittyen. Kainuun nuorisotyöntekijät pitävät yhteisiä palavereja ja vaihtavat kokemuksiaan meneillään olevista ilmiöistä.

VAPAA-AIKAPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	74 612	75 000	68 800	2 000	2 000
Myyntituotot/Liikevaihto					
Maksutuotot	1 836	1 700	2 000	2 000	2 000
Tuet ja avustukset	72 662	73 300	66 800	0	0
Muut toimintatuotot	114		0	0	0
Muut tuotot	114		0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	-50				
TOIMINTAKULUT	-319 681	-356 103	-353 108	-249 334	-244 871
Henkilöstökulut	-181 919	-160 525	-158 316	-129 600	-129 584
Palkat ja palkkiot	-145 691	-128 665	-129 557	-106 000	-106 000
Henkilösivukulut	-36 228	-31 859	-28 759	-23 600	-23 584
Eläkekulut	-31 254	-26 929	-25 379	-20 843	-20 827
Muut henkilösivukulut	-4 974	-4 931	-3 380	-2 757	-2 757
Palvelujen ostot	-26 281	-83 910	-93 565	-20 285	-15 925
Asiakaspalvelujen ostot	-5 420	-3 000	-2 000	-500	-2 000
Muiden palvelujen ostot	-20 861	-80 910	-91 565	-19 785	-13 925
Sis. Muiden palvelujen ostot	-947				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-16 717	-9 990	-6 120	-4 320	-4 320
Ostot tilikauden aikana	-16 717	-9 990	-6 120	-4 320	-4 320
Avustukset	-4 315	-6 000	-3 000	-3 000	-3 000
Muut toimintakulut	-90 450	-95 678	-92 107	-92 129	-92 042
Vuokrakulut	-90 372	-94 978	-92 007	-92 029	-91 942
Sis. Vuokramenot	-88 557	-92 228	-90 547	-90 569	-90 482
Muut kulut	-78	-700	-100	-100	-100
TOIMINTAKATE	-245 119	-281 103	-284 308	-247 334	-242 871
Rahoitustuotot ja -kulut	-123				
Muut rahoituskulut	-123				
VUOSIKATE	-245 242	-281 103	-284 308	-247 334	-242 871
Poistot ja arvonalentumiset	-7 003	-7 003	-6 893	-6 893	-286
Suunnitelman mukaiset poistot	-7 003	-7 003	-6 893	-6 893	-286
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-252 245	-288 106	-291 201	-254 227	-243 157

8.9 Tekniset palvelut

Palvelualueen vastuhenkilö ja tilivelvollinen on tekninen johtaja.

Vastualueet

Maankäyttö- ja kaavoitus, kunnan maaomaisuuden hallinta, maa- ja metsätilat, rakennus- ja ympäristövalvonta, kunnallistekniikka, tilapalvelut, ruokapalvelut, vesihuolto ja kaukolämpö.

Tehtävä

Tekniset palvelut vastaa kunnan yhdyskuntateknisten palveluiden ja liiketoimintayksiköiden toiminnasta. Perustehtävänä on toteuttaa ja tukea kunnan sisäistä ja ulkoista palvelutuotantoa. Tavoitteena on kehittää ja rakentaa kunnan infraa, rakentaa ja ylläpitää laadukkaita toimitiloja sekä tarjota ateria- ja puhtaanapitopalveluja kunnan eri toimialoille. Palvelujen tuottamisessa kiinnitetään huomiota suunnitteluun ja rakentamisen laatuun ja asiakaslähtöiseen toimintatapaan.

Talousarviovuoden 2025 kuntastrategian toteuttaminen

Hyödynnetään enenevässä määrin digitalisaatiota, jolla parannamme sekä tuottavuutta että asiakaspalvelua. Haetaan uusia kuntayhteistyön mahdollisuuksia palvelutoiminnan kehittämisessä.

Kuntaliitto suosittelee, että kunnissa varmistetaan kriittisen infrastruktuurin suojauksen ajantasaisuus. Kriittisellä infrastruktuurilla tarkoitetaan järjestelmiä, laitoksia, palveluja, laitteita ja verkkoja, joilla on keskeinen merkitys yhdyskunnan perustoimintojen kannalta. Kunnan kriittisen infrastruktuurin osia ovat muun muassa energihuolto- ja lämpölaite, vesihuolto, tietoliikenne ja viestintäjärjestelmät, liikenneväylät, talousjärjestelmät ja ruokahuolto.

Teknisten palveluiden vesihuollon-, kaukolämmön-, ruokahuollonvalmiussuunnitelmat sekä kiinteistökohtaiset turvallisuussuunnitelmat ja varavoiman toimintakortit on päivitetty vuoden 2023 aikana. Vuosittain jatketaan valmiussuunnitelmiin liittyviä käytännön harjoituksia, joiden pohjalta pidetään ajan tasalla palvelualakohtaisia valmiussuunnitelmia.

Tekniset palvelut valmistautuu yhdistymiseen elinvoimapalveluiden kanssa.

TEKNISET PALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	4 590 422	4 676 962	4 784 140	4 440 881	4 419 990
Myyntituotot/Liikevaihto	1 784 106	1 280 130	1 385 675	1 065 675	1 045 675
Sis. Myyntituotot	570 920				
Maksutuotot	30 230	24 000	17 200	21 700	21 700
Tuet ja avustukset	35 601	12 100	10 770	10 800	10 800
Muut toimintatuotot	2 740 485	3 360 732	3 370 495	3 342 706	3 341 815
Vuokratuotot	1 341 719	2 801 412	2 701 414	2 674 950	2 674 077
Sis. Vuokratuotot		1 463 071	1 416 490	1 416 171	1 413 788
Muut tuotot	1 398 766	559 320	669 081	667 756	667 738
Sis. Muut toimintatuotot	1 366 187	510 080	655 831	654 506	654 488
Valmistus omaan käyttöön	529				
TOIMINTAKULUT	-4 089 790	-3 980 267	-3 851 814	-3 655 704	-3 663 015
Henkilöstökulut	-1 096 614	-1 110 075	-898 143	-873 079	-875 257
Palkat ja palkkiot	-882 010	-888 305	-732 368	-710 971	-712 826
Henkilösivukulut	-214 603	-221 770	-165 775	-162 108	-162 431
Eläkekulut	-183 747	-187 241	-146 420	-143 320	-143 593
Muut henkilösivukulut	-30 856	-34 528	-19 355	-18 788	-18 838
Palvelujen ostot	-922 271	-820 500	-958 204	-857 610	-861 770
Muiden palvelujen ostot	-922 271	-820 500	-958 204	-857 610	-861 770
Sis. Muiden palvelujen ostot	-49 974		-27 614	-26 510	-26 510
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 359 161	-1 396 750	-1 322 401	-1 323 140	-1 324 390
Ostot tilikauden aikana	-1 359 161	-1 396 750	-1 322 401	-1 323 140	-1 324 390
Sis. Aineet,tarvikkeet,tavarat	-239 172	-258 890	-227 811	-224 750	-224 750
Avustukset	-90 763	-94 000	-94 000	-94 000	-94 000
Avustukset kotitalouksille	-13 000	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
Muut toimintakulut	-620 980	-558 942	-579 066	-507 875	-507 598
Vuokrakulut	-471 403	-513 572	-506 466	-506 525	-506 248
Sis. Vuokramenot	-77 400	-154 252	-160 076	-160 135	-159 858
SIS Rak.- ja huon. vuokra	-77 400	-154 252	-160 076	-160 135	-159 858
Muut kulut	-149 578	-45 370	-72 600	-1 350	-1 350
TOIMINTAKATE	501 161	696 695	932 326	785 177	756 975
Rahoitustuotot ja -kulut	-58 340		0	0	-50 000
Muut rahoitustuotot	-97				
Muut rahoituskulut	-58 244		0	0	-50 000
VUOSIKATE	442 821	696 695	932 326	785 177	706 975
Poistot ja arvonalentumiset	-1 362 902	-1 398 936	-1 447 906	-1 388 093	-1 269 547
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 362 902	-1 398 936	-1 422 906	-1 388 093	-1 269 547
Arvonalentumiset			-25 000	0	0
Tilinpäätössiirrot	19 578	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 578	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-900 504	-683 575	-496 914	-584 250	-543 906

TEKNISET PALVELUT (ulk)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	2 653 314	2 703 811	2 711 819	2 370 204	2 351 714
Myyntituotot/Liikevaihto	1 213 185	1 280 130	1 385 675	1 065 675	1 045 675
Maksutuotot	30 230	24 000	17 200	21 700	21 700
Tuet ja avustukset	35 601	12 100	10 770	10 800	10 800
Muut toimintatuotot	1 374 298	1 387 581	1 298 174	1 272 029	1 273 539
Vuokratuotot	1 341 719	1 338 341	1 284 924	1 258 779	1 260 289
Muut tuotot	32 579	49 240	13 250	13 250	13 250
Valmistus omaan käyttöön	529				
TOIMINTAKULUT	-3 723 244	-3 567 125	-3 436 313	-3 244 309	-3 251 897
Henkilöstökulut	-1 096 614	-1 110 075	-898 143	-873 079	-875 257
Palkat ja palkkiot	-882 010	-888 305	-732 368	-710 971	-712 826
Henkilösivukulut	-214 603	-221 770	-165 775	-162 108	-162 431
Eläkekulut	-183 747	-187 241	-146 420	-143 320	-143 593
Muut henkilösivukulut	-30 856	-34 528	-19 355	-18 788	-18 838
Palvelujen ostot	-872 297	-820 500	-930 590	-831 100	-835 260
Muiden palvelujen ostot	-872 297	-820 500	-930 590	-831 100	-835 260
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 119 989	-1 137 860	-1 094 590	-1 098 390	-1 099 640
Ostot tilikauden aikana	-1 119 989	-1 137 860	-1 094 590	-1 098 390	-1 099 640
Avustukset	-90 763	-94 000	-94 000	-94 000	-94 000
Avustukset kotitalouksille	-13 000	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
Muut toimintakulut	-543 581	-404 690	-418 990	-347 740	-347 740
Vuokratulot	-394 003	-359 320	-346 390	-346 390	-346 390
Muut kulut	-149 578	-45 370	-72 600	-1 350	-1 350
TOIMINTAKATE	-1 069 400	-863 314	-724 494	-874 105	-900 183
Rahoitustuotot ja -kulut	-58 340		0	0	-50 000
Muut rahoitustuotot	-97				
Muut rahoituskulut	-58 244		0	0	-50 000
VUOSIKATE	-1 127 741	-863 314	-724 494	-874 105	-950 183
Poistot ja arvonalentumiset	-1 362 902	-1 398 936	-1 447 906	-1 388 093	-1 269 547
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 362 902	-1 398 936	-1 422 906	-1 388 093	-1 269 547
Arvonalentumiset			-25 000	0	0
Tilinpäätössiirrot	19 578	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	19 578	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-2 471 065	-2 243 584	-2 153 734	-2 243 532	-2 201 064

Maankäyttö ja kaavoitus

Rakennetun ympäristön ohjaamisen keskeinen säätely on jatkossa kolmessa eri laissa, jotka astuvat voimaan 1.1.2025. Uudet lait ovat rakentamislaki (751/2023, RakL), alueidenkäyttölaki ja Rakentamislain liitännäislaki laki rakentamisen suunnittelu- tai työnsuorittotehtävistä toimivien pätevyyden osoittamisesta.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä (431/2023, RYTJ –laki) ja siihen liittyvät lainmuutokset hyväksyttiin 24.2.2023. RYTJ –lain yhteydessä maankäyttö- ja rakennuslakiin lisättiin säännökset alueidenkäytön digitaalisuudesta eli käytännössä kaavojen tietomallimuodosta. RYTJ –laki edellyttää, että kunnat toimivat kaavoituksen, rakentamisen ja tonttijakojen tietoja Syken ylläpitämään rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (Ryhti). Laki astui voimaan 1.1.2024 lukuun ottamatta 5 §:ää, jota sovelletaan kuitenkin vasta 1.1.2029 alkaen.

Rakentamislain, alueidenkäyttölain ja RYTJ-lain kunnille ja niiden viranomaistoimintaan aiheuttavat muutokset ovat kokonaisuudessa huomattavat. Lakimuutokset vaikuttavat laaja-alaisesti kuntien toimintaan kuten kaavoitukseen, rakennusvalvontaan, kiinteistötoimeen, infran kehittämiseen, paikkatietopalveluihin, kartasto- ja mittauspalveluihin, ympäristösuojeluun, ympäristöterveyteen ja tietohallintoon sekä kunnan hallintoon. Paltamon kunta on aloittanut ja valmistautuu uusien lakien mukaisiin toimintamalleihin ja vaatimuksiin mm. kaava-aineistojen muuttamisella tarpeelliselta osin digitaaliseen muotoon. Tulevina vuosina vuodesta 2026 alkaen myös kunnan rakentamisen ja kaavoituksen kuntarekisterien sovellusmuutoksiin tai hankintoihin tulee varautua.

Paltamon kunta, Ristijärven kunta ja Sotkamon kunta ovat tehneet sopimuksen kaavoituspalveluiden hoitamisesta. Kaavoituspalveluiden oston on varattu 55 000 euroa vuodelle 2025. Taajaman kaavan pohjakartta on vanhentunut eikä täytä kaavoituksen pohjakartan vaatimuksia, joten kaavan pohjakartan uusimiseen on varattu 35 000 euroa vuodelle 2025.

Paltamon kunnan kaavoitushankkeet

Asemakaavat

- Rantakujan alueen asemakaavamuutoksen loppuun saattaminen Q1/2025
- Ouluntien teollisuus ja yritysalueen asemakaava, hyväksyminen Q4/2025
- muut mahdolliset kaavamuutokset. Esim. Biometanolilaitoksen asemakaavanmuutos

Yleiskaavat

- taajama-alueiden yleiskaavojen tarkastelun käynnistäminen
- Jättiläisenmaan osayleiskaavan on vireillä ja kaavan uudelleen käynnistäminen ja loppuun saattaminen

Paltamon alueelle olevat tuulivoimapuistoyleiskaavahankkeet

Tuulivoimayleiskaavojen hyväksymisen tavoite lukuun ottamatta Kylkivaaraa on vuosi 2025 riippuen mm. hanketoimijoista ja kaavoitusprosessien etenemisestä.

- Kylkivaara, WPD Oy (21 voimalaa, joista 19 Paltamon kunnan alueelle), toistaiseksi pysähdyksissä

- Valkeisvaara, Solarwind Oy (6 voimalaa)
- Varsavaara, Prokon Wind Energy Oy (21 voimalaa)
- Hukkalansalo, Ilmatar Paltamo Oy (19 voimalaa)
- Takiankangas, Ilmatar Paltamo Oy (31 voimalaa)

Muut maankäytön suunnitelmat

Autioniemen entiselle saha-alueelle on suunnitteilla aurinkopuisto (Solarigo Systems Oy), luvitusvaihe Q1/2025. Kunta on muiden toimijoiden hankkeissa yhtenä osapuolena, joita ovat mm. Väyläviraston tie- ja ratahankkeet. Mahdolliset muut yritysten ja hanketoimijoiden kaavoitusta vaativat hankkeet käynnistetään tapauskohtaisesti kaavoitussopimuksilla.

Paltamon kunnan metsäsuunnitelma on laatinut vuosille 2023–2032 MHY Kainuu. Vuosille 2023–2026 Metsäpalvelut tuottaa MHY Kainuu (puukauppapalvelut, metsäuudistukseen liittyvät työt, metsänhoitotyöt). Hankinnassa on optio ajalle 1.1.–31.12.2027.

Puunmyynti tuloja on budjetoitu 440 000 euroa vuodelle 2025, 120 000 euroa vuodelle 2026 ja 100 000 euroa vuodelle 2027. Metsäpalveluiden oston vuodelle 2025 on varattu noin 25 000 euroa.

MAANKÄYTTÖ JA KAAVOITUS (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	187 712	305 000	555 000	236 000	217 000
Myyntituotot/Liikevaihto	80 509	190 000	440 000	120 000	100 000
Muut toimintatuotot	107 203	115 000	115 000	116 000	117 000
Vuokratuotot	101 240	100 000	105 000	106 000	107 000
Muut tuotot	5 963	15 000	10 000	10 000	10 000
TOIMINTAKULUT	-68 575	-120 565	-148 780	-100 152	-100 108
Henkilöstökulut	-4 384	-16 008	-16 343	-16 364	-16 363
Palkat ja palkkiot	-2 012	-12 783	-13 326	-13 326	-13 326
Henkilösivukulut	-2 373	-3 225	-3 017	-3 038	-3 037
Eläkekulut	-2 303	-2 729	-2 665	-2 686	-2 685
Muut henkilösivukulut	-69	-497	-352	-352	-352
Palvelujen ostot	-59 132	-100 280	-128 100	-79 600	-79 600
Muiden palvelujen ostot	-59 132	-100 280	-128 100	-79 600	-79 600
Sis. Muiden palvelujen ostot	-240				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-478	-200	-20	-20	-20
Ostot tilikauden aikana	-478	-200	-20	-20	-20
Muut toimintakulut	-4 581	-4 077	-4 317	-4 168	-4 125
Vuokrakulut	-4 070	-3 927	-4 167	-4 168	-4 125
Sis. Vuokramenot	-3 136	-2 927	-3 167	-3 168	-3 125
Muut kulut	-511	-150	-150	0	0
TOIMINTAKATE	119 137	184 435	406 220	135 848	116 892
VUOSIKATE	119 137	184 435	406 220	135 848	116 892
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	119 137	184 435	406 220	135 848	116 892

Rakennus- ja ympäristövalvonta

Hyrnsalmen, Paltamon, Ristijärven ja Suomussalmen kunnilla on sopimus kuntayhteistyöstä ympäristövalvonnan palveluista. Kunnanhallitus päätti 11.10.2022 kuntayhteistyön aloittamisesta sopimuskuntien kanssa siten, että Suomussalmi toimii isäntäkuntana ja Paltamon kunta ostaa ympäristövalvonnan palvelut Suomussalmen kunnalta sopimuksen mukaisesti 1.1.2023 alkaen.

Paltamon kunnan osuus ympäristövalvonnan kustannuksista on 23 prosenttia, joka tekee noin 25 300 euroa/vuosi.

Rakentamislaki tulee voimaan 1.1.2025. Uuden ja monin paikoin muuttuneen lain seurauksena kuntien on uusittava muun muassa hallintosääntönsä, rakennusjärjestyksensä, rakentamisen viranomaistoiminnan maksut sisältävät taksansa sekä asiakasohjeistukset. Näiden on käytännössä oltava valmiina lain voimaantullessa. Lainmuutoksen myötä alle 30 m² suuruiselle talousrakennukselle ei tarvitse hakea rakennuslupaa, mikä vaikuttaa rakennusvalvonnan tuloihin suunnitelmavuosilla.

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen on jatkossakin monijäseninen toimielin (lupa- ja valvontalautakunta), jona ei kuitenkaan voi toimia kunnanhallitus (RakL 99 §). Järjestämiseen ei tule laissa muutoksia, vaan kuntien mahdollisuus järjestää viranomaistoiminnot yksin tai kuntalain mukaisen yhteistoiminnan keinoin säilyvät. Rakennusvalvontaviranomaisen tehtävä on jatkossakin valvoa rakentamista yleisen edun kannalta ja huolehdittava rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. (RakL 100 §). Rakennusvalvontaviranomainen ei kuitenkaan vastaa rakentamisen laadusta. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee valvoa myös alueidenkäyttölain noudattamista (RakL 100 §). Rakentamislain pykälistä on poistettu viittauksia hallintolakiin, mutta hallintolain vaatimukset soveltuvat rakentamislakia täydentävinä kuten aiemminkin. Viranomaisen uutena tehtävänä on arvioida rakennushankkeen vaativuus.

Tekniset palvelut selvittää rakennustarkastuksen kuntayhteistyön mahdollisuutta naapurikuntien kanssa.

RAKENNUS- JA YMPÄRISTÖVALVONTA (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	29 407	22 500	15 700	20 200	20 200
Maksutuotot	28 730	22 500	15 700	20 200	20 200
Muut toimintatuotot	677				
Muut tuotot	677				
TOIMINTAKULUT	-78 054	-84 321	-90 121	-70 792	-72 698
Henkilöstökulut	-44 209	-24 814	-25 331	0	0
Palkat ja palkkiot	-36 466	-19 815	-20 655	0	0
Henkilösivukulut	-7 743	-4 999	-4 676	0	0
Eläkekulut	-6 461	-4 229	-4 130	0	0
Muut henkilösivukulut	-1 282	-770	-546	0	0
Palvelujen ostot	-25 152	-53 140	-57 900	-63 900	-65 900
Muiden palvelujen ostot	-25 152	-53 140	-57 900	-63 900	-65 900
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-630				
Ostot tilikauden aikana	-630				
Muut toimintakulut	-8 064	-6 367	-6 890	-6 892	-6 798
Vuokrakulut	-8 030	-6 367	-6 890	-6 892	-6 798
Sis. Vuokramenot	-6 796	-6 367	-6 890	-6 892	-6 798
Muut kulut	-34				
TOIMINTAKATE	-48 647	-61 821	-74 421	-50 592	-52 498
VUOSIKATE	-48 647	-61 821	-74 421	-50 592	-52 498
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-48 647	-61 821	-74 421	-50 592	-52 498

Kunnallistekniikka

Kunnallistekniikka ylläpitää ja rakentaa turvallisia liikenneväyliä, liikuntapaikkoja sekä puisto- ja leikkialueita sekä kunnan yleisiä alueita.

Teknisten palveluiden ajoneuvokalustoa on vanhaa ja uutta kalustoa ei hankittu vuonna 2024.

Tekniselle varikolle rakennetaan sähköautojen latausasema.

Kaavatiet

Kaavateiden kunnossapito hoidetaan ostopalveluna. Palvelu on kilpailutettu ajalle 1.11.2022-31.5.2024. Kunnanhallitus on päättänyt, että käyttää sopimuksen optiovuoden 2024–2025. Vuonna 2025 kilpailutetaan kaavateiden kunnossapidon tarjouspyyntöasiakirjojen laadintakonsultti sekä samalla määritellään palvelun vaatimukset ja tasot. Kaavateiden kunnossapito kilpailutetaan heinäkuun loppuun mennessä.

Harjutien Infrainvestoinnissa levennetään katua, sekoite jyrsitään tien olemassa oleva pinta ja asfaltoidaan.

Ely-keskus on suunnitellut kt78, Puolangantien suojatien siirron Kipan kohdalla S-marketin kohdalle. Samassa yhteydessä on suunniteltu Paltamon kunnan kevyenliikenteenväylän muutostyöt Oikotielle. Suojatien ja kevyenliikenteenväylän rakentaminen-muutostyöt tehdään samassa yhteydessä. Paltamon kunnan osuus hankkeesta on 9 000 euroa. Hanke toteutuu vuonna 2025.

Yksityistiet

Vuoden 2025 talousarvioon varattu yksityisteiden kunnossapitoavustuksiin 78 000 euroa ja pihatieavustuksiin 13 000 euroa.

Pihatieavustusta voi hakea pitkin vuotta, mutta viimeistään 15.11. mennessä. Avustus täytyy uusina joka vuosi. Pihatieavustusta voi hakea sähköisesti, postitse tai toimitettuna Paltamon kunnantalolle.

Yksityistieavustusten haku-aika on 1.1.–15.2. Yksityistieavustuksen suuruus perustuu yksityistien edellisen vuoden kunnossapitokustannuksiin ja tiekunnan omavastuu on vähintään 20 prosenttia. Yksityistieavustuksia haetaan sähköisesti.

Puistot, satamat, uimarannat ja reitistöt

Paltamon kuntastrategiassa 2022–2030 on asetettu tavoitteet hyvinvoinnin edistämisestä valtuustokaudella 2021–2025. Kriittiseksi menestystekijäksi on kirjattu monipuoliset vapaa-ajan harrastusmahdollisuudet. Tavoitteeksi 2030 on asetettu se, että olemassa olevat harrastuspaikat ovat hyvässä kunnossa ja toimenpiteeksi 2022–2025 suunnitelman laadinta virkistys- ja harrastuspaikkojen ylläpitämisestä ja uusista mahdollisista paikoista.

Elinvoimavaliokunta 9.5.2023 § 13 keskusteli virkistys- ja harrastuspaikkojen ylläpidosta. Valiokunnan mielestä on perusteltua vähentää kunnossapidettäviä kohteita rajallisten resurssien vuoksi. Pienempi määrä kunnossapidettäviä kohteita voidaan pitää paremmassa kunnossa.

Elinvoimavaliokunta linjasi ja ohjeisti Paltamon kuntastrategian mukaisen virkistys- ja harrastepaikkojen 2022–2025 suunnitelman laadintaa seuraavasti:

- Ennen liitteellä esitettyjen virkistys- ja harrastepaikkojen mahdollista karsintaa selvitetään, löytyykö karsittavaksi esitetyle paikalle muita kunnossapittäjiä esimerkiksi metsätysseurat tai kyläyhdistykset.
- Kunta osallistuu yhdistysten tai muiden kunnossapidosta vastaavien tukemiseen muun muassa hankkimalla kunnossapidon edellyttämät materiaalit.
- Selvitetään eri kohteiden käyttäjämääriä.
- Tarkistetaan nykyisten kunnossapidettävien kohteiden sopimukset niiden kohteiden osalta, joissa kunnossapittäjänä on joku muu kuin kunta.
- Tehdään selvitys kohteiden kunnosta ja kunnossapitoinvestointien tarpeesta.
- Kunnossapitoinvestointeihin haetaan rahoitusta Oulunjärvi Leaderiltä. Virkistys- ja harrastepaikkojen suunnitelman laadinta on aloitettu vuonna 2023 paikkojen kuntokartoituksella. Vuoden 2025 aikana laaditaan suunnitelma virkistys- ja harrastuspaikkojen ylläpitämisestä ja uusista mahdollisista paikoista. Lisäksi selvitetään paikkojen korjausinvestointitarve.

Vuodelle 2025 varataan asiantuntijapalveluihin 10 000 euroa taajama-alueiden raivaustöihin.

Kunnossapitokohteita on karsittu kehittämisohjelman toimenpiteiden mukaisesti.

Liikuntapaikat

Huomioidaan liikuntapaikkojen kunto ja tarve kuntastrategian mukaisessa liikunta- ja harrastuspaikkojen suunnitelmassa 2022–2025.

Kirkonkylän liikuntapaikkojen kunnossapito toteutetaan päivittäin kello 7.00–15.30 välisenä aikana henkilöstöresurssien mukaan. Viikonloppuisin ja lomien aikana kunnossapito ostopalveluna.

Kontiomäen liikuntapaikkojen kunnossapitopalvelut toteutetaan pääsääntöisesti ostopalveluna.

KUNNALLISTEKNIikka (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	29 965	13 840	14 870	14 900	14 900
Myyntituotot/Liikevaihto	52	1 000	0	0	0
Tuet ja avustukset	24 166	8 600	8 770	8 800	8 800
Muut toimintatuotot	5 747	4 240	6 100	6 100	6 100
Vuokratuotot	4 289	4 200	6 100	6 100	6 100
Muut tuotot	1 457	40	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	529				
TOIMINTAKULUT	-595 778	-673 468	-621 383	-618 128	-620 566
Henkilöstökulut	-191 147	-193 659	-113 986	-112 216	-112 855
Palkat ja palkkiot	-152 805	-154 643	-92 955	-91 381	-91 911
Henkilösivukulut	-38 342	-39 015	-21 031	-20 835	-20 944
Eläkekulut	-32 928	-33 004	-18 572	-18 419	-18 514
Muut henkilösivukulut	-5 414	-6 011	-2 459	-2 416	-2 430
Palvelujen ostot	-255 140	-246 245	-272 530	-269 780	-270 830
Muiden palvelujen ostot	-255 140	-246 245	-272 530	-269 780	-270 830
Sis. Muiden palvelujen ostot	-17 172				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-57 722	-72 400	-69 200	-70 400	-71 150
Ostot tilikauden aikana	-57 722	-72 400	-69 200	-70 400	-71 150
Sis. Aineet, tarvikkeet, tavarat	-152				
Avustukset	-90 763	-94 000	-94 000	-94 000	-94 000
Avustukset kotitalouksille	-13 000	-16 000	-16 000	-16 000	-16 000
Muut toimintakulut	-1 005	-67 164	-71 667	-71 732	-71 731
Vuokrakulut	-930	-67 164	-71 667	-71 732	-71 731
Sis. Vuokramenot		-64 054	-69 617	-69 682	-69 681
Muut kulut	-75				
TOIMINTAKATE	-565 284	-659 628	-606 513	-603 228	-605 666
VUOSIKATE	-565 284	-659 628	-606 513	-603 228	-605 666
Poistot ja arvonalentumiset	-207 061	-227 487	-241 218	-253 747	-260 824
Suunnitelman mukaiset poistot	-207 061	-227 487	-241 218	-253 747	-260 824
Tilinpäätössiirrot	911				
Poistoeron muutos / Poistoeron lis	911				
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-771 434	-887 115	-847 731	-856 975	-866 490

Tilapalvelut (sis. siivouspalvelut)

Tilapalvelut tuottaa, ylläpitää ja vuokraa kunnan eri hallintokuntien ja hyvinvointialueen käyttöön sopivia tiloja sekä huolehtii kiinteistöjen hoidosta ja kunnossapidosta.

Kiinteistöissä tulee ennemmin tai myöhemmin väistämättä vastaan korjauksia, joihin tulee varautua ja valmistautua hyvissä ajoin ennakolta niin teknisesti kuin taloudellisestikin. Parhaiten tämä tapahtuu kuntoarvion ja siihen liitetyn teknisen PTS:n eli pitkän aikavälin kunnossapitosuunnitelman avulla. Kuntoarvio ja PTS antavat päättäjille kokonaiskuvan kiinteistön kunnosta, tulevista korjaustarpeista, niiden ajankohdista ja kustannuksista.

PTS:n tietojen pohjalta voidaan aloittaa tulevaan remontiin valmistautuminen hyvissä ajoin hankesuunnittelun avulla ja muun muassa teettämällä pätevällä suunnittelijalla tarvittavat korjaussuunnitelmat ja muut urakka-asiakirjat.

Kiinteistökohtaiset siivoustyön mitoitukset tarkistetaan.

Vuosien 2025–2026 aikana toteutetaan ruoka- ja siivouspalveluiden järjestämiselvitys. Hyvinvointialueen ateriapalveluiden loputtua ruoka- ja siivouspalveluissa henkilöstömäärä vähenee 1,5 henkilötyövuotta.

Siivouspalveluissa toteutetaan kehittämisohjelman mukaiset toimenpiteet.

TILAPALVELUT (sis. siivouspalvelut) (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	2 611 507	2 701 412	2 593 564	2 566 100	2 564 227
Myyntituotot/Liikevaihto	622				
Sis. Myyntituotot	-53				
Tuet ja avustukset	5 411				
Muut toimintatuotot	2 605 474	2 701 412	2 593 564	2 566 100	2 564 227
Vuokratuotot	1 236 189	2 697 212	2 590 314	2 562 850	2 560 977
Sis. Vuokratuotot		1 463 071	1 416 490	1 416 171	1 413 788
Muut tuotot	1 369 285	4 200	3 250	3 250	3 250
Sis. Muut toimintatuotot	1 366 035				
TOIMINTAKULUT	-1 820 602	-1 694 525	-1 683 805	-1 603 623	-1 603 585
Henkilöstökulut	-397 030	-432 320	-406 500	-406 523	-406 475
Palkat ja palkkiot	-320 502	-345 227	-331 466	-331 042	-331 042
Henkilösivukulut	-76 529	-87 093	-75 034	-75 481	-75 433
Eläkekulut	-65 414	-73 674	-66 276	-66 734	-66 686
Muut henkilösivukulut	-11 115	-13 419	-8 758	-8 747	-8 747
Palvelujen ostot	-374 656	-289 515	-321 484	-315 840	-315 850
Muiden palvelujen ostot	-374 656	-289 515	-321 484	-315 840	-315 850
Sis. Muiden palvelujen ostot	-1 136		-24 724	-24 320	-24 320
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-526 769	-588 250	-548 981	-545 520	-545 520
Ostot tilikauden aikana	-526 769	-588 250	-548 981	-545 520	-545 520
Sis. Aineet,tarvikkeet,tavarat	-235 588	-254 690	-226 511	-223 450	-223 450
Muut toimintakulut	-522 147	-384 440	-406 840	-335 740	-335 740
Vuokratkulut	-380 138	-339 720	-335 140	-335 140	-335 140
Muut kulut	-142 008	-44 720	-71 700	-600	-600
TOIMINTAKATE	790 905	1 006 887	909 759	962 477	960 642
Rahoitustuotot ja -kulut	-424				
Muut rahoitustuotot	-2				
Muut rahoituskulut	-422				
VUOSIKATE	790 481	1 006 887	909 759	962 477	960 642
Poistot ja arvonalentumiset	-817 809	-818 692	-845 653	-798 453	-790 032
Suunnitelman mukaiset poistot	-817 809	-818 692	-820 653	-798 453	-790 032
Arvonalentumiset			-25 000	0	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-27 328	188 195	64 106	164 024	170 610

Ruokapalvelut

Kunta valmistaa 1.1.2025 alkaen vain koulujen ja varhaiskasvatuksen ateriat. Ruokapalveluiden toimintaa sopeutetaan vastaamaan uutta tilannetta, kun valmistettavat ateriamäärät vähenevät olennaisesti. Kustannustehokkuutta haetaan työntekijöiden työtehtäviä yhdistämällä ja työtehtävien sisäisillä järjestelyillä yhdessä siivouspalveluiden kanssa.

Kunnassa toimii ruokaraati, jonka tehtävänä on kehittää ateriapalveluita ja kouluruokailua. Ruokalistan tarkistuksessa otetaan huomioon lastenparlamentin, nuorisovaltuuston ja ruokaraadin esitykset.

Ruokapalvelut osallistuu Kainuun ravitsemustyöryhmän toimintaan. Kainuun ravitsemustyöryhmän työkalut ja toimintamallit tarjoavat kunnille ideoita, oivalluksia ja käytännön esimerkkejä lasten ruokakasvatuksen moniammatillisen toteuttamisen, kehittämisen, seurannan ja arvioinnin tueksi. Työkalut on tarkoitettu kaikille kunnassa lasten ruokailun ja ruokakasvatuksen parissa toimiville ja siitä päättävälle ammattilaisille.

Ruokapalveluissa toteutetaan kehittämisohjelman mukaiset toimenpiteet.

RUOKAPALVELUT (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	621 088	514 690	403 106	405 246	405 228
Myyntituotot/Liikevaihto	615 064	230 000	0	0	0
Sis. Myyntituotot	282 680				
Tuet ja avustukset	6 024	3 500	2 000	2 000	2 000
Muut toimintatuotot		281 190	401 106	403 246	403 228
Muut tuotot		281 190	401 106	403 246	403 228
Sis. Muut toimintatuotot		251 190	401 106	403 246	403 228
TOIMINTAKULUT	-625 318	-515 290	-402 225	-403 666	-403 647
Henkilöstökulut	-284 262	-176 993	-145 451	-145 646	-145 628
Palkat ja palkkiot	-230 115	-141 336	-118 603	-118 603	-118 603
Henkilösivukulut	-54 147	-35 657	-26 848	-27 043	-27 025
Eläkekulut	-46 044	-30 163	-23 714	-23 909	-23 891
Muut henkilösivukulut	-8 102	-5 494	-3 134	-3 134	-3 134
Palvelujen ostot	-9 552	-16 100	-13 300	-12 600	-12 600
Muiden palvelujen ostot	-9 552	-16 100	-13 300	-12 600	-12 600
Sis. Muiden palvelujen ostot	-659		-700	0	0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-268 587	-256 450	-181 550	-183 550	-183 550
Ostot tilikauden aikana	-268 587	-256 450	-181 550	-183 550	-183 550
Muut toimintakulut	-62 917	-65 747	-61 924	-61 870	-61 869
Vuokrakulut	-62 135	-65 247	-61 424	-61 370	-61 369
Sis. Vuokramenot	-57 514	-59 347	-56 424	-56 370	-56 369
Muut kulut	-781	-500	-500	-500	-500
TOIMINTAKATE	-4 230	-600	881	1 580	1 581
VUOSIKATE	-4 230	-600	881	1 580	1 581
Poistot ja arvonalentumiset		-2 500	-5 000	-5 000	-5 000
Suunnitelman mukaiset poistot		-2 500	-5 000	-5 000	-5 000
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-4 230	-3 100	-4 119	-3 420	-3 419

8.9.1 Vesihuoltolaitos

Tulosyksikön vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on kunnallistekniikan rakennusmestari.

Tehtävä

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kuluttajille mahdollisimman häiriöttömästi talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset täyttävää talousvettä. Lisäksi jäteveden vastaanotto ja puhdistus ympäristöhaitat minimoiden.

Talousarviovuoden 2025 kuntastrategian toteuttaminen

Vesilaitos

Tavoitteena on varmistaa vesihuoltopalveluiden toimintavarmuus ja keskeytymättömyys. Toimitamme asiakkaillemme laatuvaatimukset ja tavoitteet täyttävää vettä.

Toimintavarmuutta, palvelutasoa ja tehokkuutta painottavan toiminnan pitkäjänteinen kehittäminen jatkuu mm. sähköisiä palveluita ja digitaalisuutta hyödyntäen. Korjausvelan hallinta siten, että korjausvelka ei kasva.

Vuonna 2025 Harjutien Infrainvestoinnin yhteydessä saneerataan valurautainen vesijohto ja Puolangantien alittava vesijohto.

Jätevesilaitos

Tavoitteena on varmistaa jätevesipalveluiden toimintavarmuus ja toimia lupaehtojen mukaisesti. Ostetaan vuoto- ja hulevesien selvitystyö asiantuntijalta. Mahdollinen investointivaraus tehdään, kun selvitystyö valmistuu.

Vuonna 2025 saneerataan betonista viemäriverkkoa sujuttamalla. Bioroottorin kennomuovit, -putket, kiinnityssangat ja sankapultit uusitaan (1 kierros/8 kennoa).

Kunnanhallitus on 22.10.2024 §191 päättänyt ottaa käyttöön päivitettyt yleiset sopimusehdot sekä liittymis- ja käyttösopimukset, jotka astuvat voimaan 1.3.2025.

VESIHUOLTOLAITOS (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	531 523	568 920	605 780	605 150	605 150
Myyntituotot/Liikevaihto	528 711	528 530	563 180	563 180	563 180
Sis. Myyntituotot	39 389				
Muut toimintatuotot	2 811	40 390	42 600	41 970	41 970
Muut tuotot	2 811	40 390	42 600	41 970	41 970
Sis. Muut toimintatuotot	152	40 390	42 600	41 970	41 970
TOIMINTAKULUT	-396 838	-341 338	-346 883	-349 595	-351 667
Henkilöstökulut	-89 138	-104 635	-104 999	-106 682	-108 298
Palkat ja palkkiot	-71 676	-83 554	-85 619	-86 875	-88 200
Henkilösivukulut	-17 462	-21 080	-19 380	-19 807	-20 098
Eläkekulut	-14 985	-17 833	-17 118	-17 512	-17 767
Muut henkilösivukulut	-2 477	-3 248	-2 262	-2 295	-2 331
Palvelujen ostot	-148 915	-83 325	-93 390	-93 390	-93 390
Muiden palvelujen ostot	-148 915	-83 325	-93 390	-93 390	-93 390
Sis. Muiden palvelujen ostot	-24 737		-2 190	-2 190	-2 190
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-154 582	-136 950	-135 790	-136 790	-137 290
Ostot tilikauden aikana	-154 582	-136 950	-135 790	-136 790	-137 290
Sis. Aineet,tarvikkeet,tavarat	-3 338	-4 000	-1 190	-1 190	-1 190
Muut toimintakulut	-4 204	-16 428	-12 704	-12 733	-12 689
Vuokratkulut	-3 986	-16 428	-12 454	-12 483	-12 439
Sis. Vuokramenot	-3 146	-11 108	-12 454	-12 483	-12 439
Muut kulut	-217		-250	-250	-250
TOIMINTAKATE	134 685	227 582	258 897	255 555	253 483
Rahoitustuotot ja -kulut	-57 822		0	0	-50 000
Muut rahoituskulut	-57 822		0	0	-50 000
VUOSIKATE	76 863	227 582	258 897	255 555	203 483
Poistot ja arvonalentumiset	-235 620	-244 082	-247 931	-228 891	-159 958
Suunnitelman mukaiset poistot	-235 620	-244 082	-247 931	-228 891	-159 958
Tilinpäätössiirrot	18 667	18 666	18 666	18 666	18 666
Poistoeron muutos / Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	18 667	18 666	18 666	18 666	18 666
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-140 090	2 166	29 632	45 330	62 191

8.9.2 Kaukolämpölaitos

Tulosityksikön vastuuhenkilö ja tilivelvollinen on tekninen johtaja.

Tehtävä

Kaukolämpölaitoksen tehtävänä on tuottaa, siirtää ja myydä lämpöä Paltamon kirkonkylällä. Polttoaineemme ovat kotimaisia ja paikallisia.

Talousarviovuoden 2025 kuntastrategian toteuttaminen

Tuottaa Paltamon kunnan kaukolämpöasiakkaille keskeytymättömästi lämpöä.

Puupolttoaineen hinta tarkistetaan aina 1.1. käyttäen tilastokeskuksen metsähakkeen hintaindeksiä hyödyksi. Tarkastelussa käytetään neljää viimeisintä käytettävissä olevaa vuosineljännestä. Viimeisintä vuosineljänneistä ei ole talousarvion laadinta vaiheessa ollut käytössä, mutta kolmen ensimmäisen neljänneksen arvion mukaan hinta tarkastelu on tehty ja huomioitu korottamalla käyttömaksuja 1.1.2025 alkaen.

Kaukolämpölaitoksen metsähakkeen toimitussopimus päättyy 31.8.2025. Kilpailutetaan metsähakkeen hankinta keväällä 2025.

Vuonna 2025 jatketaan vuonna 2024 aloitettuja laitoksen saneerauksia pumppuasennuksilla. Kaukolämpöverkostoa ei uusita vuonna 2025.

Kunnanhallitus on 22.10.2024 §192 päättänyt ottaa käyttöön päivitettyt yleiset sopimusehdot.

Kaukolämpölaitoksen yhtiöittämisselvitystä jatketaan ja lisäksi selvitetään tuottamisvaihtoehdot.

KAUKOLÄMPÖLAITOS (ulk + sis)	Toteuma 2023	KS 2024	Talousarvio 2025	TS 2026	TS 2027
TOIMINTATUOTOT	509 236	549 100	594 620	591 785	591 785
Myyntituotot/Liikevaihto	509 236	330 600	382 495	382 495	382 495
Sis. Myyntituotot	199 631				
Muut toimintatuotot		218 500	212 125	209 290	209 290
Muut tuotot		218 500	212 125	209 290	209 290
Sis. Muut toimintatuotot		218 500	212 125	209 290	209 290
TOIMINTAKULUT	-448 115	-442 880	-462 642	-462 729	-462 722
Henkilöstökulut	-65 764	-72 933	-54 098	-54 171	-54 164
Palkat ja palkkiot	-52 549	-58 240	-44 112	-44 112	-44 112
Henkilösivukulut	-13 215	-14 693	-9 986	-10 059	-10 052
Eläkekulut	-11 376	-12 429	-8 820	-8 893	-8 886
Muut henkilösivukulut	-1 839	-2 264	-1 166	-1 166	-1 166
Palvelujen ostot	-34 090	-25 095	-17 800	-17 800	-17 800
Muiden palvelujen ostot	-34 090	-25 095	-17 800	-17 800	-17 800
Sis. Muiden palvelujen ostot	-6 030				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-342 896	-340 500	-386 110	-386 110	-386 110
Ostot tilikauden aikana	-342 896	-340 500	-386 110	-386 110	-386 110
Sis. Aineet, tarvikkeet, tavarat	-94	-200	-110	-110	-110
Muut toimintakulut	-5 366	-4 352	-4 634	-4 648	-4 648
Vuokrakulut	-62	-4 352	-4 634	-4 648	-4 648
Sis. Vuokramenot		-4 082	-4 634	-4 648	-4 648
Muut kulut	-5 304				
TOIMINTAKATE	61 121	106 220	131 978	129 056	129 063
VUOSIKATE	61 121	106 220	131 978	129 056	129 063
Poistot ja arvonalentumiset	-102 040	-106 175	-108 104	-102 002	-53 733
Suunnitelman mukaiset poistot	-102 040	-106 175	-108 104	-102 002	-53 733
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-40 919	45	23 874	27 054	75 330

9. INVESTOINNIT

(1000 €)	TP 2023 (netto)		2024 (netto)		2025 (netto)		2026 (netto)		2027 (netto)	
	TP Kokonais-	kustannus	Kokonais-	Kunnan	Kokonais-	Kunnan	Kokonais-	Kunnan	Kokonais-	Kunnan
	kustannus	kustannus	kustannus	osuus	kustannus	osuus	kustannus	osuus	kustannus	osuus
KUNNALLISTEKNIikka										
8057 Viemäriverkoston saneeraus		25	25		25	25	15	15	20	20
8065 Viemäriverkoston saneeraus EinoLeino		12								
8066 Vesiverkoston saneeraus Metsätie/vt22		63								
8067 Vuotovesiselvityksen laadinta (jätevesi, verkosto)			15	15						
8075 Asemanseudun jätevesipumppaamo			20	20						
8039 Vesijohdot					15	15	50	50	50	50
8009 Kaavateiden päällystämisen, peruskorjaus					10	10	65	65		
8058 Harjutien infra			8	8	250	250				
8050 Etäluettavat vesimittarit		98	50	50						
8023 Rantakujan rakentaminen									100	100
8059 Jäteveden puhdistamon biooottori					30	30	30	30	20	20
8088 Kaukolämpö varavoimakattila (kontti)										
8068 Kaukolämpöaitos tuhkakuljetin, pumput, tulipesän muuraus			65	65	15	15				
8051 Kaukolämpöaitos valvomo päivitys		8								
8064 Kaukolämpöaitoksen piippu		30								
8046 Maastopolun infra		9								
8047 Teollisuusalueen suunnittelu, markkinointi		30								
8083 Ouluntien teollisuusalue					20	20	10	10		
8082 Varaus: kriittinen infra (kaukolämpöaitos, vesihuoltolaitos)					30	30	30	30	30	30
KUNNALLISTEKNIikka YHTEENSÄ		250	183	183	395	395	200	200	220	220
KIINTEISTÖT										
8052 Terveyskeskuksen korjaustyöt		202	40	40						
8053 Kontiomäen koulun sosiaalitilojen muutostyöt		74								
8084 Kontiomäen koulun piharakenteet, kuivatus, katokset, ovien uusiminen					50	50				
8061 Kontiomäen monitoimitalon aurinkopaneelit		14								
8085 Kontiomäen monitoimitalon IV-laitteiston uusiminen					35	35				
8043 Paltamon Kalatalo - lisäinvestointihanke pakastekontteihin (EMKR)		-7								
8048 Kontiomäen asemaravintolarakennus, peruskorjauksen suunnittelu							10	10		
8078 Jokirinteen remontti			80	80						
8063 Astianpesulinjaston uusinta			25	25						
8087 Infonäyttö Eino Leino -puiston torialueen läheisyyteen					40	14				
8030 Varaus teollisuus- /liiketiltojen tai liikepaikkojen, maa-alueiden yms. rakentamiseen/hankintaan			100	100	100	100	100	100	100	100
KIINTEISTÖT YHTEENSÄ		283	245	245	225	199	110	110	100	100
LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA										
8045 Maastopyöräilyreittien investointihanke		0,4								
8055 Kuntoportaat (Oulujärvi Leaderilta haetaan 65 % avustusta ja kunnan rahastosta 20 000 euroa)			85	10						
8049 Kontiomäen areena (PSAVI:lta haetaan max. 35 %:n avustusta)		39								
8056 Vilkastus-leikkipuisto, katos ja aita		16								
8034 Metelin uimaranta-alueen rakentaminen (OUMO)		2								
8069 Koirapuisto (haetaan Oulujärvi Leaderilta 65 % avustusta)			23	8						
8076 Skeittipuisto (PSAVI:lta haetaan max 35% liikuntapaikka-avustus)			8	8			150	98		
8070 Metelin uimarannan vesi-WC+alue valaistus			18	18						
8071 Frisbeegolf radat kk, Kontiomäki			25	25						
8073 Rantaraitille veneen kiinnityslenkit 50 kpl (300m)			20	20						
8077 Yleisurheilukentän juoksuratojen saneeraus (PSAVI:lta haetaan max. 35 % avustusta)										
LIIKUNTA JA VAPAA-AIKA YHTEENSÄ		57	179	89	0	0	150	98	0	0
KONEET JA KALUSTO										
8089 Pakettiauto (vesihuolto)							50	50		
KONEET JA KALUSTO		0	0	0	0	0	50	50	0	0
IRTAIMISTO										
8005 Hallintopalveluiden irtaimisto		23	26	13						
8006 Elinvoimien palveluiden irtaimisto		8								
8007 Sivistyspalveluiden irtaimisto			9	9						
8008 Teknisten palveluiden irtaimisto		22	35	35						
IRTAIMISTO YHTEENSÄ		53	70	57	0	0	0	0	0	0
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT										
8072 Dynasty sähköinen arkisto			35	35						
MUUT PITKÄVAIKUTTEISET MENOT YHTEENSÄ			35	35	0	0	0	0	0	0
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ		-643	-712	-609	-620	-594	-510	-458	-320	-320
Tulorahoitusosuudet		-78		-103		-26		-52		0
Poistot		-1431		-1478		-1518		-1459		-1285
Vuosi		2023		2024		2025		2026		2027

10. MITTARIOSA

	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
YLEISET					
Asukasluvu 31.12.	3 041	3 046	3000	2960	2920
Nettomuutto	-3	positiivinen	positiivinen	positiivinen	positiivinen
Verotulot milj. €	6,88	6,81	7,10	7,35	7,47
Verotulot €/as	2 261	2 236	2 367	2 483	2 558
Valtionosuudet milj. €	2,22	2,14	2,54	2,54	2,54
Valtionosuudet €/as	4 516	703	847	858	870
Verorahoituksen muutos %	-65,5 %	-1,6 %	7,7 %	2,6 %	1,2 %
Toimintakulut (brutto)/milj.€	12,14	11,65	11,86	11,21	11,24
Toimintakulut (brutto)/€/as	3 992	3 825	3 953	3 787	3 849
Toimintakate milj. €	8,24	7,77	8,11	7,97	8,02
Toimintakateen muutos %	-66,3 %	-5,7 %	4,4 %	-1,7 %	0,6 %
Vuosikate €	769 581	1 261 713	1 550 683	1 878 132	1 872 795
Vuosikate €/as	253	414	517	635	641
Vuosikate/poistot %	53,8 %	82,3 %	101,2 %	122,5 %	122,2 %
Tilikauden yli-/alijäämä	-645 040	-197 154	50 972	438 233	606 494
Tilikauden yli-/alijäämä €/as	-212	-65	17	148	208
Omavaraisuusaste %	24,2 %	laskeva	nouseva	nouseva	nouseva
Lainakanta 31.12. (1000 €)	19 020	18 862	16 830	15 940	14 500
Lainat €/as., kunta	6 255	6 192	5 610	5 385	4 966
Lainakanta ja vastuut 31.12., konserni (1000 €)	29 897	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
Lainat ja vastuut €/as., konserni (1000 €)	9 831	laskeva	laskeva	laskeva	laskeva
HALLINTO					
Kuntalaisaloitteiden määrä	6	5	5	5	5
ELINVOIMA					
Yrityskanta*	213	205	207	210	212
Aloittaneet yritykset*	8	5	7	10	10
Työllisten määrä**	1 126	1 160	1 123	1 120	1 118
Työttömyysaste	11,2 %	8,2 %	8,6 %	8,4 %	8,2 %
Työttömien määrä**	142	104	105	103	100
Maksettu maataloustuki	1 039	1 500	1 450	1 400	1 400
Käsitellyt maataloustukihakemukset	370	470	460	450	440
Tukea saavat tilat (kpl)	53	52	51	50	49
SIVISTYSPALVELUT					
Perusopetuksen oppilaat (20.9. tilasto)	265	279	233	230	220
Perusopetuksen nettokustannukset €/oppilas	12 598	10 300	14 230	13 940	14 560
Lukion oppilaat (20.9. tilasto)	43	47	57	60	60
Lukio-opetuksen nettokustannukset €/oppilas	15 472	12 600	10 882	10 259	10 259
Varhaiskasvatuksen hoitopäivät	23 787	16 000	16 000	16 000	16 000
Varhaiskasvatuksen kustannukset €/hoitopäivä (nettokust./hoitopäivä)	80 (70)	88 (81)	97 (91)	95 (88)	95 (88)
Kansalaisopiston valtionosuuteen oikeuttavat toteutuneet tunnit	4 307	4 400	4 200	4 000	4 000
Kansalaisopiston nettokustannus €/asukas	29	37	32	9	10
Kansalaisopiston opiskelijamäärä	961	900	800	800	800
Valtionosuus € (kansalaisopisto)	248 087	240 000	230 182	230 182	230 182
Kirjaston lainat/asukas	12	13	13	13	13
Kirjaston nettokustannus €/asukas	70,6	72	73	72	73
Toimipisteet (kirjasto)	2	2	2	2	2
Kirjastokäynnit krt/asukas	7,6	7,5	6,0	6,0	6,0
Näyttelyt (kirjasto)	9	12	12	12	12
Tapahumat (kirjasto)	32	30	30	30	30
Aukiolotunteja (kirjasto)	1 310	1 560	1 560	1 560	1 560
Liikuntapalveluiden ja kuntosalin nettokustannukset €/asukas	15,93	19,26	17,83	16,98	17,73
Nuoriso- ja kulttuuripalvelujen nettokustannukset €/asukas	32,78	45,00	40,27	40,55	41,10
TEKNISET PALVELUT					
Myytjen/vuokrattujen tonttien lukumäärä	0	5	3	3	5
KP-kustannukset (kaavatiet)	376 418	404 240	402 118	402 118	402 118
KP-kustannukset €/jm (kaavatiet)	8 653	9 292	9 244	9 244	9 244
Hoitokulut €/m2/v (kiinteistöt)	50,30	46,80	46,80	46,80	46,80
Käyttöaste % (kiinteistöt)	87 %	98 %	97 %	98 %	98 %
Hinta €/MWh (kaukolämpö)	61,90/ 1.9. alk. 66,76	71,31	77,81	77,81	77,81
Verkostohävikki % (kaukolämpö)	15 %	14 %	15 %	15 %	15 %
Tuottotavoite 3-4 % (kaukolämpö)	-8 %	4 %	4 %	4 %	4 %

11. LIITETIEDOT

11.1 Henkilöstösuunnitelma

	TA 2023	TA 2024	+/-	TA 2025	TS 2026	TS 2027
KUNNANHALLITUS						
Kunnanjohtaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
KUNNANHALLITUS YHTEENSÄ	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
HALLINTOPALVELUT						
Hallintojohtaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Hallintosihteeri (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri, tekniset palvelut (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri, kansalaisopisto (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri, peruskoulut ja lukio (t)	1,00	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Palvelusihteeri, varhaiskasvatus (t)	0,55	0,30	-0,30	0,00	0,00	0,00
Palvelusihteeri HR ja talous (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
ICT-asiantuntija (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Työsuojevaluatuutettu	0,10	0,10	0,00	0,10	0,10	0,10
Pääluottamusmiehet	0,14	0,14	0,00	0,14	0,14	0,14
HALLINTOPALVELUT YHTEENSÄ	7,79	7,54	-1,30	6,24	6,24	6,24
ELINVOIMAPALVELUT						
Kehitysohjaaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Viestintäsuunnittelija (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Yritysneuvoja/teollisuusalue/Kaicell	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Elinvoimapalvelujen projektit						
projektipäällikkö, Investoi Paltamoon (t)	0,25	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
projektipäällikkö, Paltamon kehittyvät energiaratkaisut (t)		1,00	-0,70	0,30	0,00	0,00
Työllisyyden hoito						
Työllisyyspäällikkö (v)			1,00	1,00	1,00	1,00
Työllisyysohjaaja (v)	2,00	2,00	2,20	4,20	4,00	4,00
Palveluohjaaja (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
ELINVOIMAPALVELUT YHTEENSÄ	5,75	6,00	2,50	8,50	8,00	8,00
SIVISTYSPALVELUT						
Sivistysjohtaja (kansalaisop. rehtori)	0,30	0,40	0,00	0,40	0,00	0,00
Palvelusihteeri, peruskoulut ja lukio (t)	0,00	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Perusopetus						
Kontiomäen koulu						
Luokanopettaja (v)	4,00	4,00	-1,00	3,00	3,00	3,00
Eriyisopettaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Koulunkäynninohjaaja	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
IP-ohjaaja	0,30	0,30	0,00	0,30	0,30	0,30
Korpitiien koulu						
Rehtori (v)	0,70	0,70	0,00	0,70	0,70	0,70
Lehtori (v)	6,13	6,79	-1,52	5,27	5,27	5,27
Oppilaanohjaaja (v)	0,65	0,65	0,00	0,65	0,65	0,65
Tuntiopettaja, päätoim (v)	1,79	1,51	1,16	2,67	2,67	2,67
Tuntiopettaja, sivutoim (v)	0,00	0,52	0,00	0,52	0,52	0,52
Eriyisopettaja (v)	4,91	4,73	0,00	4,73	4,73	4,73
Luokanopettaja (v)	7,00	7,28	-0,58	6,70	6,70	6,70
Koulunkäynninohjaajat	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
koulunkäynninohjaajat (ma)	0,00	0,42	-0,42	0,00	0,00	0,00
AP/IP-ohjaajat	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
S2-opettaja	0,89	0,04	0,00	0,04	0,04	0,04
Resurssiopettaja	0,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Apulaisrehtori	0,00	0,30	0,00	0,30	0,30	0,30
Peruskoulun projektit						
Koulunkäynninohjaaja	2,40	2,00	-1,00	1,00	1,00	1,00
Koulujen yhteiset						
ICT-asiantuntija	0,00	0,40	-0,40	0,00	0,40	0,40
	35,07	37,04	-2,76	34,28	34,28	34,28

	TA 2023	TS 2024	+/-	TS 2025	TS 2026	TS 2026
Lukio						
Rehtori (v)	0,30	0,30	0,00	0,30	0,30	0,30
Lehtori (v)	3,87	3,71	0,36	4,07	4,07	4,07
Tuntiopettaja (päätoim.) (v)	0,68	0,45	0,68	1,13	1,13	1,13
Tuntiopettaja (sivutoim.) (v)	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Erytisopettaja	0,09	0,27	0,00	0,27	0,27	0,27
Luokanopettaja	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Oppilaanohjaaja	0,35	0,35	0,00	0,35	0,35	0,35
	5,40	5,08	1,04	6,12	6,12	6,12
Kansalaisopisto						
Rehtori (v)	0,70	0,60	0,00	0,60	0,00	0,00
Suunnitteluopettaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Tuntiopettajat	0,08	0,08	-0,01	0,07	0,07	0,07
	1,78	1,68	-0,01	1,67	1,07	1,07
Kirjasto						
Kirjastonhoitaja (v)	1,00	1,00	-0,50	0,50	0,50	0,50
Kirjastovirkailija (v + t)	1,00	1,00	0,20	1,20	1,50	1,50
Kirjastoavustaja (t)	0,00	0,40	-0,40	0,00	0,00	0,00
	2,00	2,40	-0,70	1,70	2,00	2,00
Vapaa-aikapalvelut						
Hyvinvointiaktivaattori	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Nuoriso-ohjaaja(t)	1,70	1,70	0,00	1,70	1,70	1,70
Kulttuuri- ja veteraaniasiat (1 hlö)	0,10	0,10	0,00	0,10	0,10	0,10
Nuoriso-ohjaaja (t) projektit	0,41	0,75	-0,75	0,00	0,00	0,00
	3,21	3,55	-0,75	2,80	2,80	2,80
Lasten päivähoito						
Varhaiskasvatuspäällikkö (v)	0,00	0,50	0,00	0,50	0,50	0,50
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	1,00	1,50	0,00	1,50	1,50	1,50
Päiväkoti Mesikämmen (vuoropäivähoito)						
Päiväkodin johtaja (v)	0,25	0,50	0,00	0,50	0,50	0,50
Esiopetus	2,40	1,00	-1,00	0,00	0,00	0,00
Varhaiskasvatuksenopettaja (t)	1,20	1,00	1,00	2,00	2,00	2,00
Lastenhoitaja (t)	4,40	4,00	-1,00	3,00	3,00	3,00
Ryhmäavustaja (t)	1,40	2,00	-1,00	1,00	1,00	1,00
	9,65	8,50	-2,00	6,50	6,50	6,50
Perhepäivähoito						
Perhepäivähoitaja (t)	5,25	1,50	0,50	2,00	2,00	2,00
	5,25	1,50	0,50	2,00	2,00	2,00
Päiväkoti Männykäpy						
Päiväkodin johtaja (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Esiopetus	5,00	2,00	-1,00	1,00	1,00	1,00
Varhaiskasvatuksenopettaja (t)	2,50	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00
Lastenhoitaja (t)	8,87	10,00	-2,50	7,50	7,50	7,00
Ryhmäavustaja (t)	0,00	2,00	0,00	2,00	2,00	2,00
	17,37	17,00	-3,50	13,50	13,50	13,00
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	80,73	78,25	-8,18	70,07	69,77	69,27

	TA 2023	TS 2024	+/-	TS 2025	TS 2026	TS 2026
TEKNISET PALVELUT						
Tekninen johtaja	0,75	0,75	0,00	0,75	0,75	0,75
Rakennus - ympäristötarkastaja (v)	0,25	0,25	0,00	0,25	0,25	0,25
Rakennusmestari (v)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Kaava-suunnittelija	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tekninen ammattimies	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Talonmies (t)	3,00	3,00	0,00	3,00	3,00	3,00
Kenttätyöntekijä/puistot (v)	2,00	2,00	-1,00	1,00	1,00	1,00
Kenttätyöntekijä/puistot (t)	0,33	0,33	0,00	0,33	0,33	0,33
Kesämetsuri (t)	0,42	0,42	0,00	0,42	0,42	0,42
	11,75	10,75	-1,00	9,75	9,75	9,75
Tilapalvelut						
Ruoka- ja siivouspalveluvastaava (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Palveluohjaaja siivous	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Keittäjä (t)	1,00	1,00	0,00	1,00	1,00	1,00
Keittiöapulainen (t)	3,00	3,00	-1,00	2,00	2,00	2,00
Siivooja (t)	5,00	5,00	-0,50	4,50	4,50	4,50
	11,00	11,00	-1,50	9,50	9,50	9,50
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	22,75	21,75	-2,50	19,25	19,25	19,25
KOKO KUNTA	118,02	114,54	-9,48	105,06	104,26	103,76
v = virka, t = toimi						

11.2 Hankkeet

Kunnan hallinnoimat hankkeet

	Hankkeen nimi	Hankeaika	Hallinnoija / vastuutaho	Hankkeen kokonais-kustannusarvio	Kunnan kokonaiskustannus	Kunnan netto-osuus TA 2025	Kunnan netto-osuus TS 2026	Kunnan netto-osuus TS 2027
Hallintopalvelut								
Hallintopalvelut yhteensä				0	0	0	0	0
Elinvoimapalvelut	Paltamon kehittyvät energiaratkaisut	2023-2025	Paltamon kunta	118 955	23 792	5000		
Elinvoimapalvelut yhteensä				118 955	23 792	5000	0	0
Vapaa-aika	3149 Liikunnallinen elämäntapa (OKM/AVI) Elinvoimaa elintavoilla -hanke 1.3.2024-28.2.2025	2024 - 2/2025	Liikunta/hyvinvointi	60 000	30 000	5000		
Vapaa-aika	Suomi liikkeelle -ohjelma liikuntaneuvonta (OKM/AVI) Elinvoimaa elintavoilla 2 -hanke (haetaan 10/2024)	2024-2026	Liikunta/hyvinvointi	56 800	22 720	22 720	22 720	
Perusopetus	3147 Sitoutumista ja osallisuutta -positiivisia unelmia Yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kehittäminen (SITO)	2024-2025	Perusopetus	20 000	12 000	7 000		
Kirjasto toimi	3150 Sydän-Kainuun kirjastoyhteistyö (H-salmi, R-järvi, Pmo) 1.9.2024 - 31.3.2025	2024-2025	AVI 80 %, kunnat 20 %	37 500	3 750	3 000		
Nuorisotoimi/vapaa-aika	3154 Nuorisotyö koulussa (Nuoku-hanke) 1.10.2024 - 19.12.2025	2024-2025	AVI 90 %, kunta 10 %	36 700	3 700	2 964		
Nuorisotoimi/vapaa-aika	3151 Kädentaitoja, oppimista, parkouria, pysyvyyttä ja iloa harrastuksista (KOPPI -hanke) 01.05.2024 - 31.05.2025	2024-2025	Nuorisotoimi/hyvinvointi	3 850	350	175		
Varhaiskasvatus ja perusopetus	3152 Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistäviin toimenpiteisiin	2024-2027	Varhaiskasvatus ja perusopetus	147 000	29 400	9 800	9800	9800
Vapaa-aika	Varaus vuoden aikana tulevien hankkeiden omavastuisiin					5 000	5 000	
Sivistyspalvelut yhteensä				361 850	130 945	55 659	37 520	9 800
Tekniset palvelut								
Tekniset palvelut yhteensä				0	0	0	0	0

Osuudet muiden hallinnoimiin hankkeisiin

	Hankkeen nimi	Hankeaika	Hallinnoija / vastuutaho	Hankkeen kokonais-kustannusarvio	Kunnan kokonaiskustannus	Kunnan netto-osuus TA 2025	Kunnan netto-osuus 2026	Kunnan netto-osuus 2027
Hallintopalvelut								
Hallintopalvelut yhteensä				0	0	0	0	0
Elinvoimapalvelut	Oulujärvi-Leader ja Kala-Leader -toimintaan sitoutuminen	2021-2027	Oulujärvi Leader ry	0	385 000	55 000	55 000	
	Oulujoen vesistöalueen vesistövision koordinaatio	2025-2027	KAMK&ProAtria	220 000	12 000	4 000	4 000	4 000
	Kainuun puuh pohjaisen energialogistiikan ja polton kehittäminen	2023-2025	Suomen metsäkeskus	367 332	4 383	490		
	Yrittäjyyden ja omistajanvaihdosten edistäminen	2023-2026	Kainuun yrittäjät	421 575	3 373	1 155	1 067	
	Kelkka Kainuu -hanke	2023-2025	KAMK	181 333	2 000	610		
	Uusiutuvan energian Kainuu	2024-2025	KAMK	149 573	921	307		
	Työn ja perheen Kainuu	2024-2026	KAMK	161 439	954	517		
	Kainuun uusiutuva metallisektori - KUMEA	2024-2025	KAMK	150 000	1 000	470		
	Kulttuurista uudistavaa vetovoimaa Kajaani-Oulujärven matkailuun	2024-2026	Kajaanin kaupunki	252 992	10 000	4 188	3 619	
	Investointeja Kainuuseen	2024-2025	KAMK	274 819	2 054	1 141		
	Kalatalouden logistiikan kehittäminen Kainuussa	2024-2025	KAMK	69 305	1 733	1 300		
	Puolustusteollisuuden testauskeskus Vuosankaan	2024-2027	KAMK	506 304	5 063	1 687	1 687	1 265
	Kala-rekry	2025-2027	KSAK	150 000	2 500	833	833	834
Elinvoimapalvelut yhteensä				2 754 672	428 481	71 698	66 206	6 099
Perusopetus	3153 Harrastamisen Suomen malli	2024-2025	Kajaanin kaupunki	264 286	14 848	2 600		
Perusopetus	Harrastamisen Suomen malli haku lukuvuodelle 2025-2026	2025-2026	Kajaanin kaupunki			1 900	2 600	
Vapaa-aika	Kainuun terveyttä ja mielen hyvinvointia (KATE-hanke)	2023-2026	KAMK	598 702	4 197	1 526	860	
Perusopetus	DOK Digioppimisen polku Kainuuseen (KAMK)	2023 - 2025	Perusopetus ja lukio	879 681	5 277	1 863		
Lukio	3148 Erasmus+	2024-2025	Ruotsi	25 025	7 005	2 000		
Vapaa-aika	Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelma (jatko riippuu hyvinvointialueen päätöksestä)	2022-2024	Ikäinstituutti (mentoroiija)		1 000	1 000		
Perusopetus	Ysipykälä-nuorisolain mukaisen monialaisen yhteistyön kehittäminen kunnissa	2023-2025	OKM (90 %) ja Kuntaliitto (10 %)	230 000	0	0		
Perusopetus	Monipaikkaopetus laadukkaan perusopetuksen arjeksi	2024-2026	Itä-Suomen yliopisto; OPH (90 %)	168 500	500	250	250	
Sivistyspalvelut yhteensä				2 166 194	32 827	11 139	3 710	0
Tekniset palvelut								
Tekniset palvelut yhteensä				0	0	0	0	0

11.3 Verotulojen ja valtionosuuksien erittely

VEROTULOT (€)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnan tulovero	4 897 112	4 900 000	5 140 000	5 364 000	5 457 000
Kiinteistövero	1 411 446	1 449 000	1 550 000	1 550 000	1 550 000
Osuus yhteisöveron tuotosta	567 958	464 000	413 000	439 000	463 000
Verotulot yhteensä	6 876 516	6 813 000	7 103 000	7 353 000	7 470 000
VEROPROSENTIT VUONNA 2025					
Tuloveroprosentti	9,40 %				
Kiinteistöveroprosentit					
yleinen	1,10 %				
vakituiset asunnot	0,65 %				
muut asuinrakennukset	1,25 %				
yleishyödyllisten yhteisöjen rakennukset	0,20 %				
voimalaitokset	3,10 %				
rakentamattomat rakennuspaikat	4,50 %				
VALTIONOSUUEDET (€)	TP 2023	TA 2024	TA 2025	TS 2026	TS 2027
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus					
Peruspalvelujen valtionosuus	-218 274	-315 777	284 385	284 385	284 385
Verotulojen tasaus	1 616 384	1 681 732	1 750 686	1 750 686	1 750 686
Harkinnanvarainen valtionosuus	100 000				
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	41 494	104 090	47 625	47 625	47 625
Verotulomenetyksen kompensatio	676 026	672 133	454 809	454 809	454 809
Valtionosuudet yhteensä	2 215 630	2 142 178	2 537 505	2 537 505	2 537 505